

V. PLENUM CENTRALNEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

Materialno-tehnični napredek je tisti temelj,
na katerem je možna vsestranska rast človeka

V sredo prejšnjega tedna se je sestal V. plenum centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki je obravnaval idejno-politična in organizacijska vprašanja. Referat o tem je imel član izvršnega komiteja Stane Kavčič. Po referatu se je razvila živahna razprava, ki se je nadaljevala tudi še drugi dan. Zaključno besedo je imel sekretar centralnega komiteja Miha Marinko.

Tovariš Stane Kavčič je uvodoma dejal, da mora vsaka analiza idejno-političnega dogajanja izhajati iz proizvodnih odnosov — iz vzrokov, ne pa iz njihovih posledic. Če bi samo za hip zapustili to osnovo, bi se oddaljili središču, s tem pa bi nepravilno ocenili pravo vrednost posameznih dogodkov. Pri tem pa se je treba zavedati, da je toliko več med seboj povezanih in odvisnih členov, kolikor bolj je družba razvita. Tudi dosežena stopnja proizvodnih sil, sedanje strukture prebivalstva, družbenega samoupravljanja, napredek šolstva, kulture, znanosti so znanilci in dokaz nekoliko bolj razvite in nekoliko bolj zamožne socialistične družbe. V taki družbi se vsako pomenostavljajo ali črno-belo označevanje pojavov pokaže kot neuspešna metoda za idejno oblikovanje in usmerjanje družbenega razvoja. Naša družba se namreč hitro in vsestransko spreminja. Uveljavljajo se taki družbeni premiki, kot so: večja afirmacija človeka proizvajalca, racionalnejša organizacija proizvodnje, dohodek, razširitev delavskega samoupravljanja na vsa področja družbene dejavnosti in nova ustava. To je kvaliteten

skok v našem razvoju, ki se ga morajo komunisti zavedati, pozorno spremljati te kvalitetne preobrazbe, jih analizirati in skladno z njimi uravnavati tudi svojo vsakodnevno misel, pojmovanje, dejanje.

Večja prizadevanja
po intenzivnosti
v gospodarstvu —
predvsem za človeka

Tovariš Kavčič se je dlje zadržal pri nekaterih vidkih materialne proizvodnje. Pri tem je opozoril na dva čimbenika, ki sta za idejno-politično delo zanimiva na področju materialne proizvodnje: bolj poudarjena intenzivna smer gospodarskega razvoja in demokratično-socialistična prizadevanja po nadaljnjem razvoju delovnih in družbenih odnosov. Večja intenzivnost prizadevanj na področju materialne proizvodnje pa ne pomeni, da je važno samo to, da zgradi-

mo čim več novih tovarn, ampak je še važnejše, kako naj čim bolj smotrno in uspešno izkoristimo to, kar imamo. Ne gre le za povečevanje fizičnih naporov, temveč za to, da v večji meri izkoristimo vse dosežke znanosti, tehnike in napredka sploh, da bi proizvajalci v čim krajšem času in s čim manjšimi napori dosegli čim večje delovne učinke. V tem pogledu pa še nismo storili vsega: organizacija proizvodnje je ponekod postavljena še na stari pol obrtniški, pol industrijski način, ne izkoriščajo se dovolj dosežki znanosti in tehnike, zapostavlja se pomen strokovnega kadra itd. Na nekaterih delovnih mestih, kjer so odločilnega pomena predvsem strokovna kvaliteta, tehnično znanje in razgledanost, so kadri, ki imajo sicer potrebne politične kvalitete in ugled, manjka pa jim strokovnega znanja. Očitno pa je, da še tako velika predanost stvari revolucije ne more vedno in povsod nado-

mestiti strokovnega znanja. Tudi tu je rotacija potrebna in neizbežna.

Ob polni enotnosti komunistov bo treba uresničiti tako kadrovske politike, da bo prišla bolj do izraza strokovno-operativna sposobnost mlajšega kadra, hkrati pa moramo zagotoviti potrebno materialno eksistenco in splošni družbeni ugled vsem tistim, ki so dajali vse svoje sposobnosti na razpolago naši borbi za vsestranski napredek. Istočasno je treba odločneje preganjati birokratsko-protokolarna pojmovanja, po katerih ljudi vrednotijo po »velikih« in »majhnih« funkcijah, ne pa po tem, kar so s svojim delom in borbo prispevali k napredku naše družbe. Mi gremo po drugi poti: po poti pravičnega vrednotenja vsakega delovnega prispevka in vsakega ustvarjalnega napora delovnega človeka, ne oziraje se na to, na katerem delovnem mestu ali v kateri funkciji se nahaja.

(Nadaljevanje na 2. str.)

ORGANIZACIJE SOCIALISTIČNE ZVEZE V PREDVOLILNIH PRIPRAVAH

Vsak občan naj aktivno sodeluje pri izbiri
odbornikov za občinsko skupščino

Predsednik občinskega odbora SZDL Videm-Krško tovariš Lojze Stih nam je poslal daljši sestavek, kako so se lotili predvolilnih priprav v krški občini. Objavljamo ga v celoti, posebno še zato, ker so podobne priprave teklo te dni v vseh občinah na našem področju in veljajo temeljna načela, ki jih tu navaja tovariš Stih, za vse naše občane. Popolnoma točna je tudi ugotovitev, da smo vsi odgovorni za napredek svojih krajev in da je zato prav zdaj še bolj kot kdajkoli prej pomembno, da vsi občani kar najbolj prizadevno sodelujemo v predvolilnih pripravah. To delo, volitve in uresničevanje programa naših občin je zavestno nadaljevanje naše izgradnje, naše socialistične revolucije. Mar bi kdo potemtakem stal ob strani, ko odločamo o našem življenju, naši življenjski ravni in bodočnosti naše družbe? Socialistična zveza delovnih ljudi v vseh naših občinah je te dni že sredi razgibanih predvolilnih priprav, ki jih bomo poslej naravnost spremljali v našem glasniku SZDL za področje bivšega novomeškega okraja. Vse naše bralce, naročnike in sodelavce v organih ObLO, ObO SZDL in v občinskih komitejih ZKS vabimo, da nam pri tem aktivno pomagajo!

Občinski odbor SZDL Videm-Krško je imel 27. marca redno sejo, na kateri smo razpravljali o organizacijskih in političnih pripravah na volitve. Na seji, ki pomeni uvod v sistematično delo v zvezi z volitvami, smo se dogovorili za nekatera načela, po katerih se bomo akcije lotili.

Predvolilna aktivnost se je

pri nas začela praktično s tolmačenjem osnutka nove ustave. Ze takrat smo na široko razpravljali o družbeni ureditvi pri nas, o vlogi občinske skupščine in višjih forumov, o aktivnosti dosedanjih odbornikov, o nalogah pri izbiri novih odbornikov itd. Prav za ta vprašanja je bilo med občani veliko zanimanje. To zanimanje bo treba na novo obuditi prav sedaj, ko bomo organizirali predvolilne sestanke. Ti sestanki bodo imeli popolnoma delovni značaj, brez vidnih posebnih manifestacij.

Ustavne razprave so odkrile vrsto vprašanj, ki so ožjega alj širšega pomena. Na precej teh vprašanj smo občanom sproti odgovorili, nekaj pa smo jih objavili (z odgovori, seveda) v »Naših pogovorih«. Prav ta vprašanja bodo osnova, ko bomo pripravljali vsebinsko plat predvolilnih sestankov.

Vsekakor bomo na sestanku obširno govorili o položaju v gospodarstvu, zlasti še o tem, kako poteka uresničevanje letošnjega plana. Dolej smo o tem govorili predvsem le znotraj gospodarskih organizacij. Prav pa bi bilo, da občani poznajo, kakšen je gospodarski položaj v podjet-

jih, ki delajo na njihovem terenu.

Obdobje pred volitvami bo izpopolnjeno še z razpravami o statutih komune, krajevnih skupnosti in gospodarskih organizacij. Statut komune bo lahko kmalu izdelan, ker je pripravljeno že precej materiala. V začetni fazi so statuti gospodarskih organizacij, medtem ko s statuti krajevnih skupnosti še nismo začeli. Vsi ti dokumenti bodo dobili življenjsko vsebino le tedaj, če bo o njih razpravljalo čim več občanov.

Občinski ljudski odbor bo v tem obdobju pripravil analizo o napredku komune od zadnjih volitev do sedaj. Sicer že površna ocena pove, da smo v tem času mnogo storili. Vsi tisti, ki še sedaj govorijo, da je naš razvoj prepočasen, se bodo lahko seznanili s konkretnimi podatki za zadnja štiri leta. Seveda pa ne bi bilo prav, da bi ocenjevali samo tisto, kar je bilo napravljeno na podlagi sklepov občinskega odbora, prav je, da odkrito povemo, kako so pri vsem tem sodelovali občani. Ali je bilo njihovo delo aktivno, ali so morda samo spremljali dogodke in stali ob strani? Ko bomo ocenjevali razvoj komune, se moramo zavedati enega: komuna ni občinska stavba in ljudje v njej, ampak vsebuje celotno področje naše občine z vsem gospodarstvom in prebivalstvom. Zato smo vsi odgo-

(Nadaljevanje na 11. str.)

VINOGRADI
SO OŽIVILI

Povsod na Dolenjskem je že vrsto dni vse živo v vinogradih. Vinogradniki obrezujejo trte, kolijo in vozijo gnoj. V kratkem času bi radi opravili vsa tista dela, ki jih niso mogli zaradi dolge in hude zime, pa tudi zato, ker se bo vsak čas pričelo delo na polju.

VREME

OD 4. DO 14. APRILA

Nekako od 5. do 8. aprila v splošnem lepo vreme. Pri bližnjem od 9. do 12. zopet nestalno s pogostnimi padavinami, nato zopet izboljšanje. Dr. V. M.

Letošnji Levstikovi
nagrajenci

Za lansko izvirno leposlovno delo je fetos dobil Levstikovo nagrado Lojze Krakar, ki je napisal SONCE V KNJIGI. Za izvirne ilustracije sta bila nagrajena Cita Potokar (ilustrirala je knjigo Branke Jurca LIZIKE ZA VSE) in Milan Bizovičar (za ilustracije v Kovačičevih ZGODBAH IZ MESTA RIČ RAC). Nagrado za izvirno poljudnoznanstveno delo je dobil dr. Miha Likar, od katerega smo lani dobili trilogijo: VIRUSI, BAKTERIJE, GLIVICE. Levstikove nagrade so razdelili nagrajencem pretekli petek v založbi Mladinske knjige v Ljubljani, ki je tokrat že štirinajstič dala to pomembno priznanje za nova izvirna dela.

Traktor s posebnim priključkom dvigne sadike v trsnici in razrablja zemljo, ne da bi poškodoval korenine. Zamudno, celodnevno ročno delo petih delavcev opravi zdaj stroj v petih minutah. — Na sliki: traktor s priključkom v trsnici kmetijske zadruge na Bizeljskem.

ČRNOMELJ: danes
plan in proračun

Na današnji seji, ki se začne ob 8. uri zjutraj, bodo odborniki občinskega ljudskega odbora v Črnomlju sprejeli družbeni plan in proračun črnomeljske občine za leto 1963.

V Globokem
odpirajo
nov rov

V rudniku lignita, glin in kremenčevih peskov v Globokem nameravajo odpreti nov rov. Letos bodo izkopali po planu okoli 2 tisoč ton lignita. Obsežne preiskave na področju, kjer bodo odprli novi rov, so pokazale, da je tam 1 milijon 440 tisoč ton kremenčevih peskov, kar bi omogočilo v prihodnjih 28 letih izkop po 50 tisoč ton na leto. Skratki pa skriva zemeljska skorja 136 tisoč ton glin in 100 tisoč ton lignita. Če bo odobrena lokacija, bo rudniku v Globokem bodočnost zagotovljena. V novem rovu bodo nadomestili dosednji ročni izvoz vagončkov s strojnimi.

(Nadaljevanje s 1. strani)

● Nekateri vidiki intenzivne organizacije dela

Mnogo se razpravlja, kritizira in filozofira o našem ekonomskem sistemu nasploh, kar je potrebno in koristno, če ne bi pri tem zapostavljali problemov mikroekonomije. Dogaja se, da ekonomski teoretiki, ki ima polno pripomb glede našega ekonomskega sistema, ni sposoben urediti najbolj preprostih stvari in svojem lastnem podjetju. Premalo razmišljajo o takih investicijskih zahtevah katerih namen je, povečati tiste posredne proizvodne činitele, kot so strokovni kader, stanovanja, menze, otroške jasli, prometne zveze itd., na osnovi katerih bi popolneje izkoriščali proizvodne kapacitete. O vsem tem premalo razmišljamo, čeprav bi take investicije zlasti pri nas v Sloveniji zaradi obstoječe strukture prebivalstva bile tako ekonomsko kot politično najbolj koristne in najbolj v skladu z našim nadaljnjim razvojem.

Tovariš Kavčič je opozoril še na nekatere druge vidike intenzivne organizacije dela: izkoriščanje in učinkovitost delovnega časa, delovna disciplina itd. Dejal je, da skrajšani delovni čas ni umik pred demagogijo, ampak sestavni del borbe za intenzifikacijo vsega našega delovanja. Delovne organizacije bi tu morale iskati možnosti za povečanje dohodka, ne pa iskati luknje v naših predpisih ali romati okrog, medlujoč za razne olajšave, in si izmišljati razne disciplinsko-kaplarske pravilnike in disciplino med delavci.

V delovnih organizacijah, v komunah, v republikah in v Jugoslaviji se odvijajo isti procesi kot po celem svetu: čedalje večja koncentracija in integracija določenih proizvodnih funkcij, materialnih sredstev in nekaterih umskih naporov in dosežkov, po drugi strani pa decentralizacija z no-

vimi samoupravnimi organizacijami. Ti procesi potekajo pri nas še mnogo preveč stihijno, premalo so analizirani in zgolj pod vplivom splošnih progresivnih idejnih tokov.

Nadalje je tovariš Kavčič govoril o potrebi po izpopolnjevanju sistemov notranje delitve. Potrebno je odklanjati samo še maloštevilne mezdne zahteve, hkrati pa se zavedati, da je nemogoče napredovati ekonomsko in politično, če bi obstajalo kakršno koli nesorazmerje med proizvodnimi rezultati, produktivnostjo dela in zaslužkom oziroma realnim standardom neposrednih proizvajalcev. Če se poveča prvo se mora povečati tudi drugo.

● Razvoj delavskega samoupravljanja: strup za birokratske ostanke!

Glede samih družbenih in delovnih odnosov v delovnih organizacijah še vedno predstavljajo osnovni problem birokratski ostanke. Verjetno nekoliko prepočasno napreduje organizacija notranjih samoupravnih organizmov v obdobjih in v delovnih in ekonomskih enotah. Razvoj delavskega samoupravljanja je najbolj uspešno sredstvo za mobilizacijo dodatnih ustvarjalnih sil in strup za birokratske ostanke in birokratsko prakso. Skrajni čas je, da komunisti zastavimo ves svoj politični vpliv za to, da povzročitelje birokratske prakse in nosilce take birokratske samovolje dokončno onemogočimo. Če se zavzemamo za ostrejši odnos do takih pojavov, tega ne delamo zato, ker bi smatrali, da se njihov obseg povečuje. Obratno: vsak dan jih je manj. Toda spričo vse večje demokratizacije in humanizacije naše življenja taki maloštevilni primeri upravičeno povzročajo vsesplošno politično ogorčenje in nerazpoloženje.

Visoki gost iz Mehike predsednik Adolfo Lopez Mateos in predsednik Tito, dva aktivna borca za mir in široko mednarodno sodelovanje na enakopravni podlagi, sta lahko naša skupni jezik ter se sporazumela na razgovorih v Beogradu o mnogih svetovnih problemih, o katerih sta razpravljala. Skupno sporočilo o jugoslovansko-mehiških razgovorih govori, da sta oba predsednika izrazila prepričanje, da je nujno potrebno skleniti sporazum o prepovedi jedrskih poskusov, težiti k postopni razorožitvi, ustvarjati brezatomska področja v Evropi, Latinski Ameriki in drugod, osvoboditi sredstva za pomoč državam v razvoju itd.

Sodelovanje med Mehiko in Jugoslavijo doslej ni bilo razvito v takšni meri, kot so obstajale možnosti. V mehiško-jugoslovanskih gospodarskih razgovorih pa je bila poudarjena obojestranska želja po razširitvi medsebojnega sodelovanja na znanstvenem, tehničnem, kulturnem in gospodarskem področju. Med razgovori sta obe delegaciji že sestavili listo blaga, ki bi ga bilo možno izmenjavati in za letos že napovedujejo, da se bo blagovna izmenjava povečala.

In kakor je štiridnevno bivanje predsednika Mehike Mateosa v Jugoslaviji prispevalo k nadaljnjemu razvoju prijateljstva med obema državama, tako lahko z gotovostjo pričakujemo, da bo ponovno srečanje predsednika

Tita s predsednikom Mateosom, ko bo jeseni obiskal Mehiko, pomenilo nov, velik prispevek nadaljni krepitvi prijateljstva in sodelovanja med obema državama.

V Latinski Ameriki je prišlo do novih zapletov. V Gvatemali so odstranili dosedanjega predsednika Ydigorasa, ki je prav tako prišel na oblast z državnim udarom kot sedaj njegov bivši sodelavec polkovnik Enrique Peralta Azurdia, ki je postal šef vojaške junte.

pred dnevi prišel ilegalno iz Mehike v Gvatemalo ter začel politično kampanjo in tako pokazal, da se misli resno boriti za predsedniški stolček. Za gvatemalsko desnico pa je bil Arevala nesprejemljiv ter se je zato odločila za akcijo. Novi gvatemalski diktator je napovedal, da bo ostro obračunal z vsemi, ki se ne strinjajo z njegovim režimom in je predvsem zagrozil, da bo »deportiral vse komuniste«. V Gvatemali so uvedli izredne varnostne

Gost iz Mehike

Kot vse kaže, je bil državni udar že v naprej zrežiran; ob prevzemu oblasti ni bilo prelite niti kaplje krvi. Sam bivši predsednik Ydigoras je izjavil ob prihodu v Nikarago, da je sedanji državni udar »dobra in koristna stvar za Gvatemalo«.

Glavni namen državnega udara je bil v tem, da bi onemogočili vrnitev Arevale na oblast. Ydigoras je namreč spoznal, da ima malo upanja, da bi na volitvah novembra letos zmagal in da ima njegov tekmeč Juan Hose Arevalo, bivši predsednik Gvatemale, velike možnosti, da z zmago na volitvah pride legalno na oblast. Arevalo je

ukrepe, več voditeljev raznih političnih strank pa aretirali. Vlada je odredila aretacijo tudi Juana Arevala.

Lahko pričakujemo, da se bo položaj zostril v tej nemiri deželi ter bo prišlo do novih zapletov in težav.

V Argentini pa je prišlo do generalnega upora in kot se zdi, je glavni namen te akcije, da bi odložili parlamentarne volitve, ki so bile napovedane za mesec junij. Vendar je doslej položaj še zelo nejasen, poročajo o premikih vojaških enot in da so trije rodovi argentinske vojske na strani upornikov.

● Negativni pojavi v kulturi — spremeljevalec velikega napredka

Tovariš Kavčič je obširno govoril tudi o nekaterih vprašanih glede odnosa do gospodarske dejavnosti, pri čemer je poudaril, da je čedalje večja zavest in želja po čimbolj vsebinskem samoupravljanju tudi na teh področjih vsekakor nova zmaga naše koncepcije socialistične graditve. Govoreč o napakah in škodljivih pojavih v kulturnem življenju, je dejal, da so te napake in pojavi spremeljevalec zelo hitrega napredka in dokaj velikih uspehov, ki sme jih dosegati tudi v rasti kulturne ravnine delovnega človeka. Napačno pa je pojmovanje, da so te slabosti nastale zato, ker je preveč svobode v kulturi in ker se je tudi ta dejavnost nekoliko ekonomizirala. V resnici je

obratno: vzrok je v tem, da notranji odnosi v teh ustanovah niso dovolj demokratični in njihovo delovanje dovolj javno in načelno. Določena ekonomizacija tudi teh področij pa nikoli ni pomenila, da so te dejavnosti popolnoma prepuščene tržišču, temveč da bi materialna sredstva čimbolje izkoriščali, pri čemer ima družba pravico odločati o tem, katere dejavnosti, katere stvaritve in do kod prepustiti ponudbi in povpraševanju, katere pa z družbenimi sredstvi podpirati v tej ali oni obliki, v večjem ali manjšem obsegu.

Razvoj kulturnih ustvarjalnih sposobnosti ljudstva se mora nadaljevati na temeljih, ki so postavljeni v programu ZKJ. Bilo bi skrajno škodljivo ne samo za kulturni razvoj, ampak za razvoj celotne družbe, če bi si zaradi nekaterih slabih del v kulturi, umet-

nosti ali znanosti politične sile prisvajale pravico absolutnega razsodnika in kritika v umetnostnih, estetskih in znanstvenih vprašanjih. To bi bil idejni umik in politični poraz, ki bi neizbežno končal v administrativnem siromašenju.

● Revolucija in življenje nista bila nikoli črno-bela

Potem ko je tov. Kavčič govoril o vsestranski preobrazbi naše družbe, je dejal, da se vse te spremembe površnemu opazovalcu kažejo kot enostranski podarek zgolj ekonomsko-tehničnemu napredku, ker se dogajajo pod vplivom preproste ekonomske nuje. Komunisti in vsi zavedni usmerjevalci družbenega napredka pa se seveda ne prestano zavedamo, da je materialno-tehnični napredek družbe in človeka samo sredstvo, tista osnova,

na kateri je možna in nujna rast človeka v moralnem in splošnem človeškem pogledu.

»Revolucija« je dejal tov. Kavčič na koncu svojega referata, »se ni ustavila, ampak gre naprej. Pravilno jo lahko opazuje, ocenjuje in v njej ustvarjalno sodeluje samo tisti, ki se sproti osvobaja vseh predsodkov; samo tisti, ki jo gleda brez naočnikov apriorizmov in propagandnih efektov; samo tisti, ki ga ne plaši trušč, kadar se podira staro, in tudi ne moti hrup, ko se gradi novo.«

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ V GLAVNEM MESTU LAOS so v ponedeljek ubili zunanjega ministra Kinima Folsena. Atentatorja, kaplarja Cu Konga, ki je pripadal osebni straži ubitega ministra, so že aretirali. Atentator je izstrelil v ministra 18 krogel ter je hudo ranil tudi njegovo ženo. Folsen je pripadal nevtralistični struji v sedanji laoski koalicijski vladi. Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je postal predsedniku laoske vlade Suvani Fumi brzojavko, v kateri izraža sožalje ob smrti laoskega zunanjega ministra.

■ RUDARSKA STAVKA V FRANCJI traja že 33 dni. V dosedanjih pogajanjih med predstavniki sindikatov in upravo francoskih premogovnikov ni bil še dosežen sporazum, ker sta obe strani vztrajali pri svojih prejšnjih stališjih glede pogojev za prenehanje stavke.

■ KENNEDYJEVA VLADA je zahtevala od Kongresa, naj spremeni del novega zakona o trgovini, ki odreja Jugoslaviji in Poljski pravico največjih ugodnosti v trgovini z ZDA.

■ LABURISTIČNI VODITELJ HAROLD WILSON, ki je sedaj na uradnem obisku v ZDA, se je med drugim sestal tudi s predsednikom Kennedyjem.

■ PREDSEDNIK MEHIKE MATEOS je v ponedeljek dopotoval iz Jugoslavije na uradni obisk v Poljsko.

■ KITAJSKA VLADA je sklenila, da bo izpustila in repatriirala 3213 indijskih vojnih ujetnikov.

Dr. Josip Pogačnik pomožni škof ljubljanske nadškofije

Generalni vikar ljubljanske nadškofije dr. Josip Pogačnik je predzadnjo soboto obiskal komisijo za verska vprašanja LRS in jo obvestil, da je imenovan za pomožnega škofa ljubljanske nadškofije. V razgovoru s predsednikom komisije Borisom Kocijančičem sta poudarila obojestransko željo za nadaljnjo krepitvo dobrih medsebojnih odnosov.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● V zaključni besedi na V. plenumu CK ZKS je sekretar Miha Marinko med drugim poudaril, da so se ob spremembi vloge Zveze komunistov, ob silno razvitem družbenem življenju, pokazale tudi določene slabosti, ko komunisti niso bili vedno dorasli nalogi. Dokaj pogost običaj je, da takoj postane splošna politična parola, če ta ali oni vodilni politični funkcionar javno obravnava nekatere konkretne probleme, pri čemer se rada pojavljajo razna pretiravanja in absurdi. Take skrajnosti so se pojavljale v obliki birokratičnega združevanja podjetij, do podobnih pretiravanj pa lahko pride tudi zdaj, ko obravnavamo vprašanja s področja kulture in umetnosti. Pri tem je nujno imeti pravo mero, da ne bomo na primer proglašali za »šunda« literaturo vse zabavno slovo.

Tovariš Marinko je opozoril tudi na pojave klikarstva, zapiranja vaze, s čimer se onemogoča družbeno obravnavanje nekaterih problemov. Ob svobodnem izražanju mnenj je treba dopustiti tudi možnost družbene kritike. Tako je treba vztrajati, da se znotraj revij, ki ne bi smele biti vaze zaprti klubi, krešjejo razna gledanja. S takimi pojavi, kot je klikarstvo, se pojavlja samovolja, ko se posamezniki sklicujejo na demokracijo, pri tem pa želijo absolutno prevladovati na določenem področju. Posamezniki zahtevajo v imenu demokracije polno samoupravljanje — popolno svobodo — v kulturi in umetnosti, pri čemer delajo primerjavo s samoupravljanjem v gospodarstvu. Ti posamezniki seveda pozabljajo, da delovni kolektivi gospodarskih organizacij razpolagajo s sredstvi, ki so jih sami ustvarili. Sredstva za določene dejavnosti družbenih služb pa daje družba, ki mora zato tudi vedeti, v kakšne namene se uporabljajo ta sredstva. Toda tudi delovni kolektivi gospodarskih organizacij niso absolutno svobodni, kajti samoupravljanje v gospodarstvu je povezano z vsem gospodarstvom, s sklopom tržnega mehanizma, s kopico ekonomskih instru-

mentov. Zatorej: ne moremo govoriti o čisti svobodi na vseh toriščih. Absolutna svoboda je anarhija in hkrati nesvoboda za vse.

● Na zasedanju Ljudske skupščine LR Slovenije so sprejeli zakon o zaključnem računu o izvršitvi proračuna LRS za leto 1962 in odobrili zaključne račune republiških skladov. Oba predloga zakonov je obrazložil predstavnik Izvršnega sveta LRS Riko Jerman, ki je poudaril potrebo po uskladitvi potrošnje z gibanjem celotne proizvodnje. Glede usmerjanja potrošnje prek skladov — na območju LRS je delovalo ob koncu 1962. leta 493 skladov občin in okrajev ter 13 republiških skladov — pa je dejal, da moramo gledati na sklade kot na

OB SVOBODNEM IZRAŽANJU MNENJ TUDI MOŽNOST DRUŽBENE KRITIKE

logično posledico krepitve sistema samoupravljanja.

● Izvršni svet je na svoji zadnji seji obravnaval predloge spremnih predpisov k novi ustavi, katere bo Ustavna komisija LRS predložila republiški ljudski skupščini. To so naslednji predpisi: zakonski predlog o izvedbi Ustave SRS, o Izvršnem svetu, o volitvah in odpoklicu poslancev Skupščine SRS, o volitvah odbornikov občinskih in okrajnih skupščin ter predlog zakona o določitvi volilnih enot za volitve Skupščine SRS. O vseh teh zakonskih predlogih in o načrtu Ustave SRS bo razpravljala skupščina v torek, 9. aprila.

● Po predlogu zakona o volilnih enotah za volitve zveznih poslancev, o katerem bo razpravljala Zvezna ljudska skupščina 7. aprila,

bo v vsej Jugoslaviji 120 volilnih enot, od tega v Sloveniji deset. Eno izmed volilnih enot bo predstavljalo tudi Novo mesto z občinami Cerknica, Crnomelj, Grosuplje, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje.

● Na velikem mitingu graditeljev avtomobilne ceste »Bratsva in enotnosti« v Smederevu so govorili komandant Glavnega štaba Zdravko Krvina in član ZIS Marin Cetinić. Slednji je zaželel graditeljem zadnjega odseka avtoceste mnogo uspehov pri delu. Dejal je tudi, da zgrajeni kilometri niso edino merilo vrednosti mladinske delovne akcije. »Z izpolnjevanjem graditeljskih nalog« je poudaril, »se tu oblikuje ustvarjalen odnos mladih do dela, pridobiva se in razširja znanje ter razvijata in kalita bratstvo in enotnost.«

● Odbor ZIS za splošna gospodarska vprašanja se zavzema za predlog, da bi omilili pogoje za najemanje potrošniškega kredita. Po tem predlogu naj bi odobrivali potrošniški kredit do ene četrtine mesečnih prejemkov prisilca namesto do ene petine, kakor je to bilo do sedaj. Posojilo za tekstil in obutev bi odobrivali za daljši rok in z desetodstotno udeležbo. Potem, ko bi plačal občan polovico kredita, bi posojilo lahko obnovil.

● Po predlogih sveta LR Slovenije za socialno varstvo naj bi uvedli davčne olajšave ali rento za zemljo ostarelih kmetov, katerih število relativno narašča, vzporedno z velikim odlivom mladih ljudi iz vasí. V Sloveniji imamo v 60 občinah okrog 16.000 samih ostarelih kmetov, ki živijo na 9.412 kmetijah.

● Zvezni organi pripravljajo predpise, s katerimi bodo predvideli ukrepe za zgraditev čistilnih naprav, da bi tako uredili vprašanje industrijskih odpadkov. V Sloveniji je nad 100 objektov, ki spuščajo odpadke in drugo nesnago v reke in potoke, s čimer je prizadejana gospodarstvu občutna škoda.

FARMIS-KRKA: K TREM MILIJARDAM BRUTO DOHODKA

Od lanskih 2 milijard tristo milijonov dinarjev se bo po sprejeti obveznosti bruto proizvod obrata KRKE v Novem mestu povečal na 2.900 milijonov dinarjev. Ob istovremnem razširjanju obrata v Ločni pomeni to veliko obveznost kolektiva, ki jo bo zmogel le ob polnem izkoriščanju vseh notranjih rezerv in prizadevnosti vsakega člana.

To je bila poglavita vsebina poročila na letnem občnem zboru sindikalne podružnice in sorazmerno skromne razprave, ki pa je v zvezi temu pokazala nekatere zadeve, ki tišči mladi kolektiv.

Razen izpolnjevanja postavljene obveznosti v proizvod-

nji in nadaljnji širivni obrata ter osvajanja proizvodnje novih medikamentov so podčrtali zlasti skrb za človeka. Obrat družbene prehrane v Novem mestu je v neprimer- nih prostorih, preurejanje pa bi preveč stalo, zato je delavski svet sklenil, da menzo ukine. Toplo malico bo za kolektiv v bodoče pripravljala delavska restavracija, podjetje pa bo prispevalo del stroškov, da bodo malice cenejše. Tudi letos bodo višili veliko naporov v reševanju stanovanjskih zadev članov kolektiva. Med drugim upajo, da bodo letos pričeli graditi stanovanja v okviru lastne stanovanjske zadrage.

Zanimivo je bilo poročilo o

poslovanju doma oddiha v Vrsarju. Najmanj gostov v domu je iz vrst članov kolektiva Lani so imeli člani kolektiva v domu komaj 22 odstotkov nočin, z družinskimi člani vred pa dobrih 45 odstotkov. Ker podjetje z dotacijami prispeva k stroškom bivanja v domu, so te ugodnosti v večji meri deležni člani kolektiva. Delavski svet je zategadelj sklenil, da dom proda, vsi člani kolektiva pa naj dobe prispevek za letni dopust, ne glede na to, kje ga preživijo.

Na letnem občnem zboru so udeleženci tudi podrobno seznanili s perspektivnim programom celotnega podjetja Farmis in s programom raz-

voja obrata Krka v Novem mestu.

Poročilo komisije za izdelavo statuta podjetja je bilo kratko, toda zanimivo. Komisija ne ve, ali naj izdeja statut podjetja kot celotna ali obrat zase. Komisija se je obrnila na skupščino podjetja, vendar se ni prejela pojasnila, zato z delom ne nadaljuje. Ta stvar je tisto, kar teži kolektiv obrata Krka. Namreč odnosi podjetje-obrat in obratno, ali z drugimi besedami: notranja organizacija celotnega podjetja. Je Farmis združene ali podjetje ali kaj drugega? Problem, ki terja razčiščenje in jasno postavljeno organizacijsko obliko, ki mora v vsakem primeru upoštevati nadaljnjo krepitev delavskega samoupravljanja. Samo to je pogoj za pravilno rast obrata in podjetja. *Pohvaliti je treba odločnost mladega kolektiva, da v prvi vrsti izpolni sprejete obveznosti, pri tem pa ne pozablja na svoje ljudi in njihove potrebe, prav tako ne njegovih pravic do sodelovanja v vsem, kar zadeva gospodarjenje v podjetju.*

S TAKŠNIMI OBČNIMI ZBORI NISMO ZADOVOLJNI!

Večina dosedanjih občnih zborov sindikalnih podružnic v novomeški komuni je bila letos slabo pripravljena. Občinski sindikalni svet je že pred pričetkom sklica posvetil s predsedniki podružnic, na katerem so se pogovorili o osnovnih nalogah, ki jih je treba na letošnjih občnih zborih načeti.

Letos naj bi občni zbori izzveneli kot resna politična analiza dela organov samoupravljanja v kolektivih. Bili bi naj delovni dogovor v pripravah na statute delovnih organizacij, ki bo prispeval osnovne smernice o tem, kaj naj statut obravnava. Tretja pomembna naloga pa je razprava o proizvodnji in o tem, kako jo povečati ter jo narediti cenejo in hkrati približati zahtevam tržišča.

Ko pregledujemo gradivo, obdelano na dosedanjih občnih zborih, ugotavljamo, da so zdrknili na raven suhoparnih sestankov, na katerih člani sindikata poslušajo poročila o tem, kaj je bilo načrtovane v preteklem letu, pozabljajo pa govoriti o bodočih nalogah. Takšni so bili občni zbori v »Podgorju« v Sentjerneju, v tovarni perila »Labod« v Novem mestu in v trgovskem podjetju »Standard« v Novem mestu. Naj poudarimo, da so za pripravo občnega zbora potrebni razni analitični podatki, ki jih lahko posreduje le upravno vodstvo podjetja. Zato se upravna vodstva za potek občnih zborov soodgovorna. Vse premalo je odkritih razprav o napakah in slabostih iz preteklega leta. Čeprav so v mnogih kolektivih o tem vse leto veliko šušljali (na primer v »Podgorju« v Sentjerneju), so bili na občnih zborih člani kolektiva tihi.

GOSTINCI: ŠE VEDNO V BOJU ZA OSNOVNE PRAVICE?

Ob občnem zboru sindikalne podružnice gostinskih delavcev iz Novega mesta najprej nekaj kritičnih pripomb. Čas, v katerem so ga sklicali, je bil za gostince izburan dolga ponesrečeno, saj imajo prav ob sobotah največ dela. Udeležba je bila temu primerna: izmed 138 članov podružnice se je zbora udeležilo le 45 članov, precej pa je bilo opravičeno odsotnih. Poročilo izvršnega odbora se je pomudilo največ ob gospodarjenju v gostinskih kolektivih. Plane so lani v povprečju presežili za 7 odstotkov, planirani osebni dohodki pa so bili pri tem doseženi s 108 odst. Količinski obseg gostinskih storitev se, žal, ni povečal, k povečani realizaciji pa je prispevalo največ zvišanje cen v preteklem letu. Poročilo ni omenilo dela organov samoupravljanja v kolektivih in se ni ustavilo ob notranjih odnosih, čeprav je to dvoje zlasti v manjših kolektivih — mednje štejejo tudi gostinci — povsod več ali manj pereče.

Sindikalna podružnica gostincev svojih nalog ni izpolnila v celoti, morda največ zato, ker združuje delavce iz devetih manjših kolektivov in delavce, zaposlene v zasebnih gostinčih. Člani podružnice se zaradi tega težko zbere na

skupnem sestanku. Kljub temu na občnem zboru ni bilo slišati predlogov za reorganizacijo. Kazalo bi ustanoviti grupe ali podobore, ker je v podružnici več kolektivov, ki združujejo po več kot 15 delavcev.

O poročilih so začeli razpravljati šele, ko so opravili volitve. K besedi so se oglašali le vodilni delavci. Precej kritike je bilo izrečene na račun zasebnih gostišč, ki v Novem mestu še vedno obstajajo. Poudarjali so, da ta gostišča nimajo urejenega poslovanja in tudi ne ustrezajo povsem sanitarno-higienskim predpisom. Po drugi strani pa je postrežba v zasebnih gostinčih boljša in cenejša, zato je prva naloga družbenih gostišč dvigniti svoje usluge na enako raven, kot je v zasebnih gostinčih. Posebej se je ustavili ob gostinčih v kolektivnem upravljanju, ker je na primer gostišče na Bregu doseglo lani le 81 odst. planirane realizacije, gostišče na Drski le 79 odst., za gostišče Pod Trško goro ni bilo na razpolago podatkov. Kako je v teh gostinčih z osebnimi dohodki, če ne izpolnjujejo planskih nalog? Zakaj o potem še potrebna? — Hkrati s tem so načeli tudi vprašanje zagotavljanja osnovnih pra-

vic delavcev po zakonu o delovnih razmerjih, ker so člani iz teh kolektivov povedali, da njihov delovnik traja po 16 ur na dan, da nimajo tedenskega počitka, rednega letnega dopusta in ostalih osnovnih pravic, ki jih zakon zagotavlja. Za te pravice so okrnjeni tudi gostinski delavci v nekaterih družbenih gostinčih (na primer v Hotelu Kandija, v Delavski restavraciji).

V razpravi so poudarili, da to treba praktični pouk mladim gostinskih delavcev v gostinčih, kjer so na priučitvi, uskladi s teoretičnim poukom v Šoli Zavoda za napredek gostinstva in gospodarstva. Omenili so, da oskrba v Novem mestu šepa ter morajo razne proizvode iskati drugod, ker jih ni v domačih trgovinah (mesnine in zelenjava). Iz razprave, ki je načela mnogo problemov, pa je ob koncu kot najpomembnejša izzvenela ugotovitev, da je tudi v Novem mestu dozorel čas za integracijo gostinskih podjetij, ki bi, združena v eno podjetje, z ekonomskimi enotami in samostojnim obračunom lažje ustregla zahtevam potrošnika in razvoja ter hkrati ustvarjala pogoje za konkurenčnost med njimi samimi.

KMETIJI: TUDI V KMETIJSTVU SO POTREBNE EKONOMSKE ENOTE

Člani sindikalne podružnice kmetijske zadruge v Dolenjskih Toplicah delajo po raznih obratih, ki so daleč vsaksebi. Občni zbor pa ni bil nič manj živahen kot v podružnicah, kjer se delavci srečujejo vsak dan. Topliška zadruga združuje dve panogi: kmetijsko proizvodnjo in gozdarstvo, v njej pa poleg tega živita in delujeta kar dve obliki samoupravljanja: zadrugi svet in delavski svet. Poročilo izvršnega odbora podružnice je zelo resno analiziralo delo organov samoupravljanja. Centralni delavski svet je imel v preteklem letu 5 sej, njegov upravni odbor pa 13, področni delovni sveti so imeli po tri seje, njihovi upravni odbori pa po 5.

Na občnem zboru minulo soboto je upravnik zadruge seznanil člane z dosedanjimi uspehi ter glavnimi nalogami in načrti v letošnjem letu, računovodkinja pa jih je seznanila z zaključnim raču-

nom za leto 1962. Gradiva za razpravo je bilo torej dovolj; začela se je sproščeno in brez odlašanja. Najprej so se lotili odnosov med gozdarji in kmetijci, ki so tudi v kmetijski zadrugi Dol. Toplice takšni kot v vseh kmetijsko-gozdarskih kolektivih. Ugotovili so, da so gozdarji v preteklem letu svoje naloge opravili v redu in da bi bil odveč vsak preprič, kdo koga vzdržuje, zlasti zato, ker bo v kratkem uresničena reorganizacija gozdarske službe, gospodarjenje in upravljanje v vseh gozdovih pa bodo prevzela gozdna gospodarstva.

Podružbljanje kmetijskih površin je v okolici Dol. Toplice zavzelo lani velik razmah. Zadruga ima več proizvodnih obratov, ki delujejo kot ekonomske enote s samostojnim obračunom. Upravnik zadruge je že v svojem poročilu opozoril, da pravilnik o delitvi osebnih do-

hodkov lani ni bil dosledno uresničen. V razpravi so nato poudarili, da morajo merila za delitev osebnih dohodkov temeljiti na tržnih uspehih posameznih obratov. Proizvodnja ne more biti sama sebi namen. Ekonomska enota si mora prizadevati za večjo in cenejšo proizvodnjo, osebni dohodki pa naj bodo odvisni od obojega. Zato bodo pravilnik za delitev osebnih dohodkov temu prilagodili.

Sindikalna podružnica bo letos ustanovila tri sindikalne grupe, da bi člani več razpravljali, se laže in večkrat sestajali ter da bi bili boljše obveščeni. Pogovorili so se tudi o letnih dopustih in o tem, da bo kolektivni prispeval nekaj sredstev za regreiranje dopustov v počitniških domovih. Sindikalna podružnica bo letos poživila družbeno-ekonomsko izobraževanje svojih delavcev ter skrbela tudi za njihovo strokovno izpopolnjevanje.

KREMEN: POSLEJ PO LEPSI POTI!

Občni zbor sindikalne podružnice pri podjetju KREMEN v Novem mestu je bil v nedeljo, dne 31. marca. Udeležilo se ga je 58 delegatov iz obratov, med gosti pa sta bila tudi zastopnik republiškega sveta sindikatov in predsednik ObSS Avgust Avbar.

O delu sindikalne podružnice je poročal njen predsednik tovariš Mencin. Povedal je, da je izvršni odbor pri podružnici uresničil precej sklepov lanskega občnega zbora, vendar so nekatera vprašanja ostala odprta. — V podjetju se ni decentralizirano upravljanje. Pravi, da zaradi finančnih težav trenutno ne morejo misliti na ustanavljanje ekonomskih enot, ker ne bi imele EE s čim upravljati, saj ni sredstev. Na drugi strani je tovariš Mencin ugotovil, da so lani ob povečanju proizvodnje za 9 odstotkov povečali osebne prejemke za 31 odstotkov! Delili so več, kot so ustvarili, zato je povsem razumljivo, da so sklade, namesto da bi jih povečali, izpraznili.

V razpravi razen direktorja podjetja tov. Križanca ni nihče spreporočil o proizvodnji, o tem, kako bi čim več proizvedli in uresničili

tudi finančni plan. Delavci iz obratov, nakladarji in ostali, ki so se javili k razpravi, so pripovedovali o svojih težavah na delovnem mestu in skoraj brez izjeme ugotavljali, da premalo zaslužijo. Svoje prošnje, v katerih so izražali željo po večjih prejemkih, so naslavljali na tiste zgoraj. Prav ta razlika med nami spodaja in svami zgoraj je motila celoten občni zbor.

Razne izjave v razpravi so jasno podčrtavale, da proizvajalec, ki mu je mar samo to, koliko bo zaslužil, manj pa ga skrbi, koliko bo ustvaril, ni in ne more biti tudi upravljavec. Očitno je, da je lahko kot tak le mezdni delavec. Mezdna miselnost pa bo v podjetju prevladovala vse dotlej, dokler ne bo izvedena decentralizacija upravljanja v ekonomskih enotah, ki bodo morale samostojno živeti in ustvarjati. V okviru EE bo vsak član kolektiva neposredno zainteresiran, ker bo nagrajen po delu, in ne na osnovi tarifnih postavk. Šele ko bo zainteresiranost tako močna, da bo delavec vedel, da če več proizvede, več dobi, bo izginila tudi mezdna miselnost. Na drugi strani pa bo proizvajalec

na svoji koži občutil, da je pametno gospodarjenje mnogo več vredno kot tisto scufanje, češ: koliko (dinarjev) nam daste gor? Razumljivo je, da napredek ali, kakor to lahko imenujemo, proizvajalčeva zavest upravljavca ne bo prišla sama od sebe, ampak jo moramo spodbujati. Vsekakor vprašanje samoupravljanja, decentralizacije itd. ne bo smelo mimo sindikata in mimo vseh političnih sil v gospodarski organizaciji. Premalo je, če sindikalna podružnica ugotovi, da je izvršila le in te sklepe, pomagala temu in onemu; njena poglavita naloga je, da deluje kot politična sila, se pravi, da vzgaja delavce in jim pomaga do vsestranskega uveljavljanja, zlasti pa, da utrjuje njihovo zavest, da so upravljavci.

Nedvomno je pri KREMENU zaman govoriti o vsem tem, če bo do decentralizacije čakali vse dotlej, da vse jim bodo napolnili sklade. Toda če hočejo biti dobri gospodarji (v preteklem letu niso bili), bodo morali te stvari slej ko prej urediti. Menimo, da so pogoji že tako zreli, da bo odlašanje s temi zadevami podjetju prej v škodo kot v korist.

NOVOTEKS: ZAKAJ OČITKI, DA SO DELAVKE SLABE UPRAVLJAVKE

V sindikalni podružnici Novoteksa so se letos odločili za delegatski sistem na občnem zboru. Od 71 izvoljenih delegatov se je zbora udeležilo 66 delegatov. Delegati so prejeli poročilo izvršnega odbora podružnice že pred zborom, predsednik pa je prebral le referat o bodočih nalogah podružnice.

Novoteks ima sloves najboljše tekstilne tovarne v Jugoslaviji, zato bi bilo odveč govoriti tokrat o njegovih proizvodnih uspehih. Podrobneje se bomo ustavili le ob najpomembnejših ugotovitvah razprave, ki je bila zelo živahna, saj je v njej sodelovala dobra tretjina delegatov.

Spodbudno delovanje nagrajevanja po delu, ki temelji na količini, kvaliteti in prihrankih, je našlo odraz tudi v razpravi okoli razlik med osebnimi dohodki bolj in slab- ših delavcev. Ugotovili so, da je tudi v tem neizrabljena notranja rezerva. Z večjimi delovnimi uspehi posameznih slabših delavcev se bo povečevala celotna proizvodnja. Poudarili pa so, da je nekaj vzrokov za tolikšne razlike med osebnimi dohodki, ki so očitne zlasti v tkalnici in v šivalnici, iskati v uvajanju nove proizvodnje.

Ko so govorili o delovanju organov delavskega samoupravljanja, so podčrtali, da so lani sveti ekonomskih enot že zaživeli. Težišče razvijanja

delavskega samoupravljanja pa bo še naprej na svetih ekonomskih enot in v ekonomskih enotah, ker se člani tako velikega delovnega kolektiva, kot je Novoteks, tam srečujejo s konkretnimi problemi iz proizvodnje in družbenih odnosov in jih lahko samo tam neposredno rešujejo.

Pretežni del kolektiva Novoteksa sestavljajo žene, zato so v organih samoupravljanja številčno najbolj zastopane. Neredko je slišati očitke, da so neaktivne. Ob tem se je razvila razprava, ali so takšni očitki upravičeni. Ugotovili so, da je bilo v okviru kolektiva, zlasti pa v okviru Novega mesta in komunne, doslej vse premalo storjenega za to, da bi zaposlena ženo osvobodili dela v gospodinjstvu in pri vzgoji otrok, ki jo tako obremenjuje, da se le težko posveča proizvodnji in samoupravljanju. Delavke so nato zahtevale, da bi po dolgih razpravah v Bršlino le ustanovili otroški vrtec in da bi stanovanjska skupnost ustanovljala tudi servise, namenjene gospodinjstvu. Ugotovile so, da se bodo morali s temi problemi spopasti tudi organi delavskega samoupravljanja v kolektivih in jih pričeti reševati. Vzpostaviti s tem so načeli vprašanje stanovanjske izgradnje, samskih stanovanj, komunalne ureditve v Bršlinu in se pomudili ob sicer drobnih stvareh, ki sestavljajo standard delovnega

človeka ter močno vplivajo na njegovo počutje in proizvodno delo.

V razpravi je sodelovalo okoli 20 diskutantov, ki so načeli razne probleme, ki se pojavljajo v zelo razviti dejavnosti sindikalne podružnice. Omenjali so šport, gasilsko organizacijo, kulturno-prosvetno delo, delovanje obrata družbene prehrane, počitniškega doma, delo mladinske organizacije in še marsikaj drugega. Ob koncu naj ugotovimo samo to, da so delegati z živahno razpravo dokazali, da dobro poznajo probleme, ki jih tarejo, in da jih bodo znali odpraviti. Poleg ostalega so se lotili tudi statuta, ki ga že pripravljajo, in torej štejejo med redke sindikalne podružnice, ki so na občnem zboru načele tudi to.

100 mladincev v lokalni brigadi

Občinski komite ZMS v Črnomlju namerava poleti v juliju ali avgustu organizirati lokalno brigado. Mladinska delovna brigada, ki bo štela okrog 100 mladincev in mladink iz vrst šolske mladine, bo opravljala predvsem razna komunalna dela v Črnomlju (n.pr. gradnja ošte do grička). V brigadi bo po vsej verjetnosti tudi nekaj mladincev iz ostalih občin bivšega novomeškega okraja.

ran, zainteresiran za družbeno delovanje in napredek ter pedagoško in psihološko izobražen. Pred vzgojnim so postavljene težke in odločno odloči za ta poklic, posebno ker je 43-ura zaposlitev na teden, poleg tega pa tudi dežurstvo ob nedeljah in praznikih. Vzgojitelj mora poleg ostalega voditi tudi dnevnik dela, neprestano pisati ugotovitve o opazovanju gojencev in izpolnjevati osebne liste.

Vse te zahtevne naloge bodo težko odpravili honorarni vzgojitelji, ampak samo stalni, ki živijo v domu in neposredni bližini gojencev.

TEŽAVE IN PROBLEMI V NAŠIH DOMOVH

V pogovoru z vzgojitelji smo slišali, da se morajo vsak dan boriti s številnimi težavami in nalogami. Predvsem si želijo več podpore od družbenih in političnih organizacij, ki naj bi vprašanja domov večkrat obravnavale in tudi konkretno pomagale.

V dijaškem domu v Smihelu imajo vedno težave s prostori. Dekler niso bili urejeni prostori, ni bilo težav, sedaj pa bi jim stropji in naprave iz prvega nadklopa in napraviti iz nje javno kletno dvorano, kar pa tudi po veljavni predpisi ni mogoče. Dvo-

rano pa gojenci za razne svoje dejavnosti nujno potrebujejo.

V neposredni bližini doma v Smihelu ima svoje prostore tudi del gojencev posebne osnovne šole. Ti prostori so pretesni in ne odgovarjajo potrebam. Ni dnevne odbe za gojence, ki so dopoldne v domu ter se morajo stiskati v tesnih spalnicah, polnih postelj, prav tako ne bi smeli dovoliti, da bi po dva gojenca spala v isti postelji. V domu bo potrebno urediti pogoje bivanja ter nastaviti stalnega pedagoško sposobnega vzgojitelja, ki bo imel vedno dovolj zahtevnih nalog.

Tudi na srednji kmetijski šoli na Grmu so težave s prostori. Preden so pričeli s šolo, so predvidevali tudi gradnjo potrebnega dijaškega doma. Šola se je vsako leto bolj širila, prostori za gojence pa so se manjšali. V letošnji jeseni bo tudi tukaj potrebno marsikaj urediti.

V vajenskem in dijaškem domu v Bršlinu pa imajo težave s prehrano, ker je ne morejo nuditi gojencem. Ugotovilo se je, da ne moremo kar tako mimo tega vprašanja, ki je tudi zelo važno v razvoju in rasti današnje mladine. Pravilna prehrana pa ni problem samo gojencev v tem domu, ampak vseh dijakov novomeških šol, ki imajo daleč do šole. Večina od njih ima hrano samo enkrat

na dan, zato tudi učni uspehi niso najboljši, še posebno pa je vprašanje njihovega zdravstvenega stanja. Samo šolske malice in večkrat skromne enolončnice stanja ne morejo izboljšati. Potrebno bo nekje v Novem mestu urediti dovolj veliko kuhinjo, ki bo lahko nudila vse potrebni mladini po primerni ceni opoldan izdaten obrok.

V DOMOVH IMAJO GOJENCI VSE POGOJE ZA NEMOTENO DELO

Čeprav oskrbovalnica v naših domovih še ni tako visoka, kot je drugod, je v njih vedno manj gojencev. Res so se izboljšale prometne zveze, vendar je kljub temu še velik napor za vse tiste, ki se vozijo. Ti morajo zgodaj zjutraj na pot, se komaj pozno popoldne vrnejo in morajo pri tem še marsikaj doma napraviti, tako da ostane kaj malo časa za učenje. Zato tudi uspehi niso dobri. Tudi prevozi, kakor kaže, se ne dajo uskladiti, še vedno mora na marsikateri šoli večje število učencev vsak dan zjutraj zamuditi pouk in popoldne prej zapustiti šolo.

Samo v dijaškem ali vajenskem domu bo mladina, ki je oddaljena od kraja šolanja, imela vse pogoje, da se pripravi za kasnejše delo v življenju.

Jože Glonar

Mladina o poklicih, jazz in še kaj...

Preteklo nedeljo je novomeški Zavod za zaposlovanje delavcev organiziral v okviru meseca poklicnega usmerjanja mladine javno mladinsko oddajo »Spoznavajmo svet poklicev«. Učenci vseh osemletk iz občin Novo mesto in Trebnje so se nanjo že dalj časa pripravljali, pred številnim občinstvom, ki je dvorano Prešernovega doma napolnilo do zadnjega kotička, pa so pokazali svoje znanje.

O pravilnem usmerjanju mladine v poklice je najprej v imenu organizatorja spregovorila Vika Avsek, zatem pa se je pričelo tekmovanje. Prva je nastopila ekipa iz Žužemberka, ki so jo sestavljali: Zupančič, Leganova in Rotarjeva. Začetek je bil prav dober, saj so Žužemberčani v odgovorih dosegli 28 točk. Za njimi so prišli na oder učenci osnovne šole Mirna, vendar se niso tako znašli. Kljub temu so Golobova, Habinc in Bonova svojih šol priborili 22 točk. Ekipo iz Vavte vasi so sestavljale dekleta: Krenova, Dularjeva in Požumova. Pred mikrofonom so izjavile, da pri njih fantje nimajo korajže, no, pa se je tudi njim poznala trema. Odgovori so bili ocenjeni s 21 točkami. Precej manjši kot njihovi vrstniki iz ostalih šol so bili

videti Stopičani: Luzar, Vera Kozoglav in Amalija Strajnar. Njihove odgovore je komisija ocenila z 22 točkami. Osnovna šola Novo mesto je nastopila najprej z II. ekipo, ki so jo sestavljale: Živka Vute, Somrakova in Nataša Petrov. Navijači z domače šole, ki jih je bilo v dvorani največ, so jim ploskali že takoj, ko so prišle na oder, vendar so dobile Novomeščanke le 28 točk. Videti je bilo, da se niso znašle pred občinstvom.

Trije fantje: Tomaž Solmajer, Čedo Jakovljevič in Franček Smerdu so nastopili kot I. ekipa novomeške osemletke. Dosegli so enako število točk (28) kot sošolke iz II. ekipe. Osnovno šolo Sentrupert so na oddaji zastopali: Bohtetova, Kusljeva in Vojko Kralj. Tudi ti so bili bolj boječi, kar se je v odgovorih poznalo. Dosegli so 22 točk. Ekipo iz Smarjete, ki ni vajena nastopa pred tolikšno publiko, se je zatakalo. Angelci Bevc, Majdi Rifelj in Marici Dežman so člani komisije prisodili 18 točk. Pravo presenečenje pa so bili učenci osnovne šole Sentjerneje: Gerbičeva, Miklavc in Zagorčeva. Videti je bilo, da dobro obvladajo snov. Odgovarjali so razumno in drug drugega dopolnjevali pred mikrofonom. Priborili so si kar 29 od 30 dosegljivih točk.

Dobro so se odrezali tudi Mokronožani: Peterle, Bulc in Videčnikova. Slednja je v lepih odgovorih, ki jih je sama posredovala za vso ekipo, dosegla 27 točk. Od osnovne šole Otočec ni nihče pričakoval, da se bo tako izkazala, kot se je. Zal je napovedovalec pozabil omeniti imena treh deklet, ki so zastopala to šolo, vemo samo to, da bi tista, ki je najbolje odgovorjela (doživela je aplavz med odgovorom), rada postala frizerka. Ekipa iz Otočca je odnesla 29 točk.

Ahlin, Benčina in Guštin so nastopili za osnovno šolo Smihel. Od njih smo pričakovali več kot samo 16 točk, kolikor je znašala njihova ocena. Trebanjska šola se nam je predstavila v naslednji ekipi: Barica Smole, Franc Petelinc in Božo Krančar. Komisija jih je ocenila s 24 točkami. Zadnja je nastopila izven konkurence III. ekipa iz Novega mesta. Tudi njihovih imen nismo slišali, pohvaliti pa jih moramo vseeno, ker so lepo odgovarjali zlasti eden izmed fantov.

Ker sta osnovni šoli Sentjerneje in Otočec dosegli enako število točk, sta morali ekipi odgovoriti še na dodatno vprašanje. Zmagala je ekipa iz Sentjerneje in si osvojila 1. mesto in 15.000 din. Drugo mesto je pripadlo tekmovalkam iz Otočca, ki so dobile 12.000 din; tretje I. novomeški ekipi, ki je dobila 9000 din; četrta so bili Žužemberčani, od katerih je vsak dobil svinčnik in nalivno pero; peta je bila II. ekipa novomeške šole, ki je dobila tri nalivna peresa. Šesti so bili učenci iz Mokronoga; ti so dobili za nagrado knjige. Da bi ne bili užaljeni člani III. ekipe Novega mesta, ki so tako lepo odgovarjali, bodo tudi oni dobili 9000 din, čeprav so nastopili izven konkurence. Vse nagrade je prispeval Zavod za zaposlovanje delavcev.

Tisti, ki so se zmedli zaradi strahu pred občinstvom, menda ne bodo zamerili, če povemo, da je bilo v odgovorih slišati tudi nekaj okroglih in krepkih, na primer da mora imeti natak predvsem zdrave noge in da mora uporabljati jedilni pribor, da mora biti farmacevtski tehnik »uporabens«, da se za učiteljski poklic zahteva mala inteligenca, da kuhar servira pijačo za zimo, da so bili po zvočnikih napeljeni

učenci, da nekateri poklici niso primerni za ženske, ker morajo imeti dobre noge itd. No, pa nič hudega, saj so v ostalih odgovorih pokazali, da so se veliko naučili.

Omeniti je treba še, da je mladina in tudi ostalo občinstvo toplo sprejelo jazz »Dizzy Combo«, ki si je ustvaril sloves najboljšega plesnega orkestra v Novem mestu, še bolj pa pevca Lada Leskovarja, ki so nastopali med tekmovalnim programom. Aplavz za pevca in jazz je bil tako močan, da je v dvorani kar bučalo. Ob spremljavi omenjenega jazzja je pela tudi Novomeščanka Tatjana Gros, katere prikupni glas je bil nagrajen s precejšnjim ploskanjem. Oddajo je lepo vodil in komentiral Andrej Koce. Strokovno komisijo, ki je ocenjevala odgovore, so sestavljali: prof. Ema Muser, Lojzka Potrč, Slavko Cirkelbah, Janez Hambroš in Franci Vovk.

Ekipo, ki sta zasedli prvo in drugo mesto, bomo lahko 28. aprila gledali na televizijskih ekranih, ko bosta nastopili v Ljubljani na medzavodnem tekmovanju.

Ria Bačer

Karel Zelenko: PODEZELSKI ČAROVNIK (jedkanica, 1958)

V spomin na partizansko zmago v Jelenovem žlebu

Prebivalci občine Ribnica na Dolenjskem so letošnji občinski praznik proslavili v znamenju 20-letnice velike partizanske zmage v Jelenovem žlebu, ki so jo izbojevale štiri slovenske partizanske narodnosvobodilne brigade. Zraven športnih in ostalih srečanj je v Ribnici gostovalo Narodno gledališče iz Karlovca s partizansko komedijo Branka Čopića »Vuk Bugalo«. Odprta je bila razstava otroških risb, v katerih so učenci osnovnih šol prikazali dogodke med vojno in povojno graditev te občine. Svečane akademije na večer pred praznikom in svečane seje občinskega LO Ribnica 26. marca pa se je udeležilo

okoli 250 preživelih borcev in udeležencev slavne bitke v Jelenovem žlebu, ki je bila izbojevana 26. marca 1943. Govor na akademiji je imel tov. Jože Borštnar, na slavnostni seji pa je generalmajor JLA Dušan Švara — Dule črnil dogodka iz časa NOB in pomen zmage v Jelenovem žlebu.

Ob praznovanju tega pomembnega jubileja je Ribnico obiskalo večje število znanih partizanskih borcev, ki so skupaj z ostalimi borci obudili vrsto spominov na pretekla dni.

V okviru praznovanja je bilo v soboto, 23. marca v hotelu Pugled v Kočevju spemanje preživelih borcev Tomšičeve brigade. V.

Pri večerji je bila Meta še vedno jezna, kar je kazala s tem, da je imela rutico na glavi tako zavezano, da je zakrivala polovico obraza. Imeli smo »raševino« in največja skleda je bila napolnjena z njo. Imenitna ta jed — moka in pšeno, gosto skuhan — je sedaj tudi v pozabi, tiste dni pa smo jo imeli zelo v čisljih. Prava raševina je zahtevala, da je stala žlica pokonci če si jo zasadiš v njo. V sredi se ni smela pogrešati globoka jama, v katero je žlica gospodinja celo ponav masti in ocirkov. Iz te jame se je zabela potem znova trosila, kakor se trosi gnoj s kupa na njivici.

Z veliko slastjo smo otepali tisti večer okusno to raševino. Ali Meta je ostala pri slabi volji. Nikogar ni pogledala in z nikomer ni spregovorila. Samo če je opazila, da sem postrgal na meni odkazanem mestu, kar se je bilo tam natrosilo, je posegla s svojo žlico v jamo ter mi znova natrosila, da so se ocvirkali kar gnetli.

To je nekajkrat storila, da sem bil kar ginjen nad to navno ljubeznivostjo.

Druga mnenja pa je bil Danijel. Zakrohotal se je: »Meta, pravica je za vse! Če boš tako krivično ravnala, ti izpodkopljem jamo.«

Vrgla je žlico po mizi ter srdita zbežala. Danijel pa se je krohotal za njo. —

Nerodno je nositi ves teden prah po životu. Zatorej sva se bila z Danijelom zmenila, da se pojdeva po večerji kopat. Hlapše je odšlo, zakitcavši, da me počaka na vasi.

Potem ko sva se z Boštjanom nekaj časa razgovarjala, sem se odpravil za Danijelom. Pred vežo je lovila Liza vodo v škaf, in takrat me je prešinila sladka misel.

»Liza,« sem zašepetal, »pripravi jo, pridem klicat!«

Ta pretkana ženska niti obraza ni zavihala, samo kratko se je zasmejala: »Glej, da prideš k pravemu oknu!« Kaj skupaj spraviti, na tem bolelate vse ženske, kmetice in gospe! Zatorej sem si bil v svesti, da opravi Liza vse v redu.

Na vasi smo se — sedeč po plotovih — pogovarjali s fanti. Ti so naglašali, da sem prišel danes prvič na vas in da bo velik čudež, če me ne neso v vodo. Danijel jim je odsvetoval, češ da sem si na Gori čisto gotovo pridobil pravico do fantovanja. Ta argument pa je zbrani družbi postal šele tedaj pristopen, ko sem se odkupil s precejšnjim zneskom. Nekaj so peli, nekaj so vriskali, nato so odšli k Fortunu, da spravijo v pijačo, kar so dobili od mene.

Z Danijelom sva se odpravila h Karlovščici. V tolmunu, kjer je imela Jera svoj dom, sva se skupala in oprala prah z glave in života. Voda je kar rezala. Na to se je skliceval Danijel ter je hitro opravil. V rešnici ga je vlekle k Fortunu, da bi ne zamudil svojega deleža pri pijači. Jaz sem še nekaj časa ostal, ker mi je mrzla voda jako ugajala.

Na Gori je udarilo polnoč, ko dospem pred Presečnikovo hišo. Ni bilo prav jasno, vendar je luna tu in tam pogledala izmed oblakov. Kadar se je to zgodilo, je bilo Boštjanovo domovje v luči skoraj kakor podnevi.

Pri hlevu ob zidu je slonela lestva, lahka in pripravnostna. Tiho in previdno sem jo zarlesel k hiši ter prislonil k opaženemu okencu pri izbi, kjer sta spali Meta in Liza. Prezrl pa sem pri tem, da je izba imela dve okni.

Ve se smejete, častite prijateljice, ali vendar je

Bogata žetev Mladinske knjige

Pretekli petek je založba Mladinske knjige v Ljubljani že štirinajstič podelila Levstikove nagrade za izvirna domača mladinska literarna in poljudnoznanstvena dela ter za mladinske knjižne ilustracije. Tudi letos je založba izkoristila to priložnost za pomenek z javnostjo; na tiskovni konferenci je direktorica založbe EMKA tovarišica Zorka Peršič naštevala težave, s katerimi se mora ubadati naše založništvo. Bolj kot kdajkoli prej so zdaj pomembna tudi gospodarska vprašanja v založbi, ki je čedalje bolj navezana izključno na lastne sposobnosti. Pri tem pa EMKA ne kani zaiti v komercializacijo svojega programa. Raje ubira težjo, a koristnejšo pot: ustvarja si — morda počasi, a zato zanesljivo — pogoje in tudi že konkretne aranžmaje za širše programsko sodelovanje s sorodnimi jugoslovanskimi, pa tudi ino-

zemskimi založbami. Dejstvo je, da je slovenski knjižni trg že z ozirom na število Slovencev omejen; izide pa mnogo del (zlasti slikanic in drugih ilustriranih knjig), ki jih kaže izdati tudi v jugoslovanskih in tujih jezikih s slikami istih avtorjev, kar lahko dela zelo poceni. EMKA uspešno prodira tudi že v svet; tak je bil njen zadnji nastop na razstavi mladinske knjige v Firencah, obeta pa se podobna razstava tudi na Holandskem. Izmenjava založniškega programa s tujimi hišami bo lahko obogatila program Mladinske knjige, ki pa bo s tem hkrati tudi uvajala naše književnike, ilustratorje in znanstvenike v širše kroge bralcev na tujem.

Uredniki Mladinske knjige so nato seznanili časnike s problemi, ki jih rešuje založba. Književnik Janez Potrč je med drugimi omenil, da je založba

lanila izdala 19 izvirnih leposlovnih del, 26 izvirnih ilustracij od 17 avtorjev in 32 poljudnoznanstvenih del od 28 avtorjev. Medtem ko je EMKA izdala do leta 1960 tisoč knjig, se je ta številka zdaj dvignila že na 1500 ali skoraj za 500 knjig v 3 letih! Samo lani je izdala založba 160 novih knjig v približni nakladi 1.450.000 izvodov. Pri tem pa problem cenjenih žepnih izdaj, ki naj bi knjigo še bolj približale bralcu, še vedno ni rešen. Čeprav so se take žepne izdaje že davno uveljavile po vsem svetu, jih na Slovenskem sprejemamo z nenaklonjenostjo. Še vedno dajemo prednost samo vezani in dragoceno opremljeni knjigi, čeprav bi cenene (pa seveda vsebinsko predvsem najkvalitetnejše) žepne izdaje močno povečale število bralcev in ljubiteljev lepe

G. T.

resnica, da ima vasovanje na kmetih veliko poezije v sebi. Pri tem ni treba misliti na kaj nedovoljenega. Ali v pozni noči, ko je vse tiho, ko tiči nekaka čarobna tajnost v krajini in v zraku nad njo, govoriti s svojim dekletom in govoriti o ljubezni, to je poezija! To je prava poezija, ki dosti več velja nego tisti pesni, na katerih gospodski fantiči vašim dekletom, ki se pehajo v prepotenih oblekah, govoričijo o ljubezni. In Bog mi je priča, da največkrat v neslanih frazah, ki ne prihajajo iz srca! Pri vas je vse narejeno, pri nas na kmetih gospoduje pa narava, ki je resnična mati resnične poezije!

Po lestvi sem splezal do okna in lahko potrkal na steklo. »Meta, a spiš?«

Nekaj je zašumelo v izbi, kot bi kdo s postelje vstajal. Zdelo se mi je, da čujem neko tekanje. Prej-kone sem se bil zmotil v oknu in potrkal pri Lizi.

Zopet pokličem. Prav počasi se je odpiralo. Pri luninem svitu se mi je prikazala. Bila je rdeča kot pih o veliki noči. Ko pa je vzela roko od okna, se je ta močno tresla. Tesno se je bila zavila v »dolgo ruto« — sedaj ji pravite »ogrinjalka«. Ker je imela spuščene kite, ji je bil obrazek čisto spremenjen, pa vzlic temu jo je obdajala čudna krasota.

Vzdihnila je:

»Moj Bog, čemu si prišel? Kaj poreče mati?«

Kakor vidite, me je poskušala odsloviti. Pričnem zatorej tudi vzdihovati:

»Spati ne morem, ker vem, da si name huda.«

Nekaj se je obotavljala: »Saj sam veš, da nisem.«

»Čemu si pa bila?«

»S tem Katretom govoriš — z vsako drugo bi smel.«

Zdelo se mi je, da se ji hoče milo storiti. Nato sem vprašal:

»Ali mi daš roko, da res nisi več huda?«

»Dam ti jo.«

V Vel. Dolini gradijo prosvetni dom

Ce se nameniš iz Bregane proti Mokricam, te privede pot do križišča, kjer se odcepi cesta proti Veliki Dolini. Kazipot pove, da je do tja 1 km. Ko si premagal vzpetino, se cesta prevesi v dolinico, na nasprotnem hribočku pa se razteza naselje Velika Dolina. Na levem koncu naselja sveže izkopana prst, kup kamenja in skladišnica zidne opeke pričajo, da je tam gradbišče. Našo radovednost je potešil šef krajevnega urada v Veliki Dolini tovariš Miha Skrllec, ki je hkrati predsednik gradbenega odbora za gradnjo novega prosvetnega doma.

Naši gasilci so se že pred leti odločili zgraditi gasilski dom. Izkopali so temelje, nato pa je zmanjkalo sredstev. V krajevni organizaciji Socialistične zveze smo lani ugotovili, da bi bilo boljše zgraditi prosvetni dom, ki bo služil vsem organizacijam. Za učitelje nam primanjkuje stanovanj, pa smo se odločili stavbo povečati za toliko, da bodo v njej tudi stanovanja za učitelje. Načrti za novo stavbo so že narejeni in tudi odobreni so. Predračunska vrednost je 18 milijonov.

Toliko milijonov je za naše področje precejšen znesek, vendar se nismo ustrašili. Vsi bomo pomagali, z združenimi močmi bo šlo laže. Nekaj gradbenega materiala je že zbrano: izkopaneje je okoli 100 kubičnih metrov kamna, ki je deloma že obdelan za zidavo, prebivalci so se že obvezali prispevati 55 kubičnih metrov lesa, imamo 8 tisoč kosov strešne opeke in 35 tisoč zidne ter 10 ton apna. Ker bomo gradili zidove iz večjih cementnih zidakov, ki jih bo treba še kupiti, je opeke zaenkrat dovolj. Z betoniranjem temeljev smo že pričeli, pa nas je prehitel mraz. Prebivalci so se odločili prispevati prostovoljnega dela

v vrednosti 450 tisoč dinarjev; doslej so opravili okoli tisoč prostovoljnih delovnih ur in 25 prostovoljnih voženj pri prevozu apna in lesa. Močno nas skrbi cement. Cesta od avtomobilskega priključka pri Mokricah pa do nas je od pretekle zime tako zdela, da je neuporabna za promet. Prav v dnevi, ko je začela kipeti, pa smo dobili obvestilo, da nam je v tovarni na razpolago 17 ton cementa, ki smo ga le stežka izprosili. Letos bomo dom skoraj popolnoma dogradili, prihodnje leto pa uredili še razne podrobnosti in ga nato slovesno odprli.

»Tam bomo zgradili prosvetni dom,« je dejal. »Daleč naokoli ni primernega prostora, v katerem bi lahko imeli kulturne prireditve ali zborov volivcev. Dvorana, ki smo jo uredili v kletnih prostorih šole, je vlažna, pa tudi zelo hladno je v njej pozimi. Veliko je odlegla do zidaj, saj smo z njo pridobili vsaj en prostor, toda, tudi mi si želimo napredek, zato smo se odločili, da bomo zgradili nov prosvetni dom.

Lepa francoščina na novomeškem odru

V soboto so kot gostje novomeške gimnazije obiskali Novo mesto dijaki II. gimnazije v Ljubljani z igro Juliena Luchaira: »V višini 3200 m«. Mladi igralci so vso igro govorili v francoščini. Delo prikazuje skupino mladih ljudi, ki je odšla za

spomladanske počitnice v planine. Vrniti se ne morejo, ker je snežni plaz uničil vse poti. V gorsko kočjo se zateče še skupina deklic in pred nami se razgrnejo nazorji mladine o svetu in življenju, njihovi življenjski načrti, ki morda ne bodo nikoli izpeljani, pa tudi ljubezen se vtihotapi mednje. Preden se skupina lahko vrne, mora doživeti hudo nesrečo. Ena izmed deklic si vzame življenje, s tem da v pozni noči zapusti gorski dom, se zgubi in izgine v prepadu. Tako doživijo mladi ljudje težko preizkušnjo. V spoznanju, da življenje ni samo igra, radost in uživanje, se potrti vrnejo v dolino.

helski dvorani pripravila plesno zabavo. Predstava je pokazala predvsem mladini, kaj vse se da doseči z vztrajnim učenjem tujih jezikov. Vsem nastopajočim, zlasti pa njihovi požrtvovalni profesorici tov. Zori Sajetovi, se iskreno zahvalujemo za užitek, ki so ga nam pripravili, in jim od srea čestitamo. P. K.

»Poročil se bom s svojo ženo«

Dramska skupina v obratu »Krkas« je 28. marca uprizorila na novomeškem odru komedijo Marjana Marinca »Poročil se bom s svojo ženo«. Navidezno manj zahtevno delo, ki biča slabe strani modernega zakona v sodobnih stanovanjskih razmerah, je pod vodstvom režiserja Poldeta Ciglerja prijeto razvedrilo občinstvo (v skoraj zaseni dvorani) in jih trenutke do solž nazmejal. Učinkovitost komedije je treba predvsem pripisati besedilu, ki je zelo preprosto in razumljivo, hkrati pa zbudljivo, včasih še kar očitajoče. Prav zaradi tega je ta komedija danes na mnogih podeželskih odrih.

Nova razstava v Dolenjskem muzeju

V Dolenjskem muzeju v Novem mestu bo prihodnji teden razstavljal lužiskosrbski slikar MERČIN NOWAK-NJECHORSKI. Razstava bo odprta v ponedeljek, 8. aprila 1963, ob 18. uri.

Uvodno besedo in vodstvo po razstavi bo imel tov. Tone Glavan, naš najboljši poznavalec Lužice in osebni prijatelj umetnika.

Zanimivo povest, ki se godi v Ljubljani med okupacijo, je pod naslovom »ANDREJ IN KATJA« napisal Jože Dular, izdala pa Dolenjska založba. Dobite jo v vseh knjigarnah.

Vloge so najbolje odigrali: Jožica Hraščak kot Milena, žena zdravnika Brilzga; Alojz Avbar kot Milenin oče Polde; Slavko Janžekovič kot Janez Brilzig, zdravnik in Milenin mož. Nastopili so še: Melita Darovec (Kati, Janezova mama), Meri Tisovec (Milenaova prijateljica Jrena), Ivan Hren (Miha Muha), Tone Hren (VIII) in Jože Simic (umetnik).

Dasiravno ne bi mogli govoriti o nadpovprečnosti uprizoritve, smo veseli takih predstav, zlasti še, ker smo gledali na odru ljudi iz proizvodnje. Z željo, da bi te fantke in dekleta še kdaj videli na po-

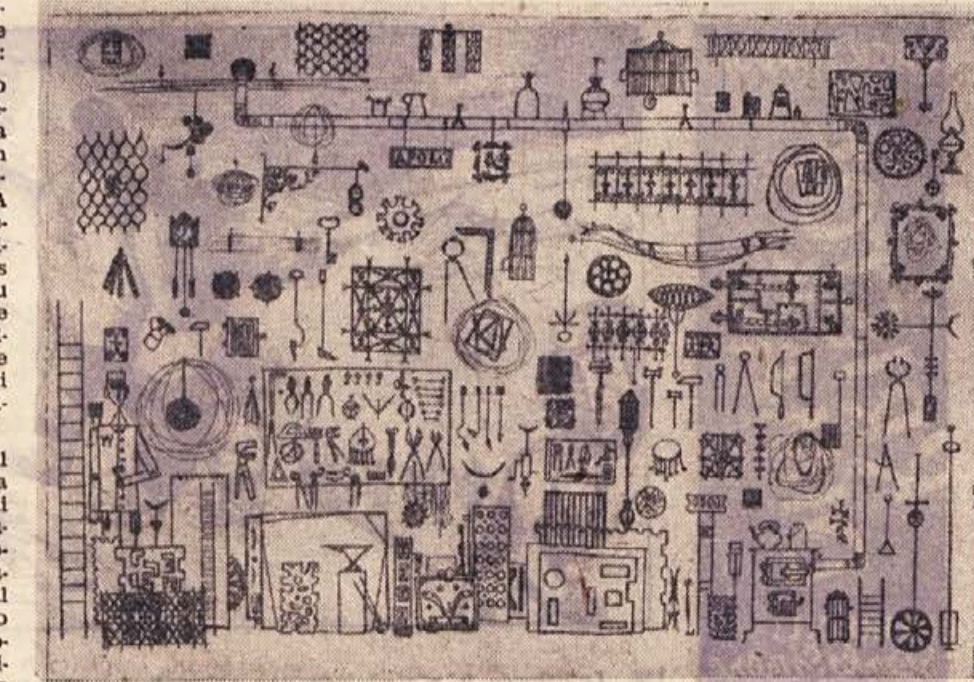
Karel Zelenko razstavlja v ljubljanski Mali galeriji

Te dni razstavlja v ljubljanski Mali galeriji akademski slikar Karel Zelenko. Osemnajst razstavljenih del nas seznanja z umetnikovim svetom, ki je povsod tesno povezan z življenjem in se od človeka in njegove razgibane okolice nikoli ni ločil. Vse slike potrjujejo, da umetnik išče stik s človekom in stvarmi, ki nas obdajajo in je v tem tudi uspel s svojstveno govorico, v kateri je določil prvenstveni pomen oblike. Kritiki Janez Dokler piše o tem v razstavnem katalogu:

»Je treba bolj določno imenovati pomen oziroma rešnico te oblike — stila? Na isti način se razodeva v listih NA PODSTREŠJU, PO ZABAVI in KLJUČAVNICARSKA DELAVNICA. Povsod se v neki sprejemljivi zvezi in stilno logično enačijo stvari s človekom in obratno. Kdo tu izgubi več, je težko reči: če se človek spreminja v predmet, tudi predmeti izgube svoj pravi, denimo človeški smisel, svojo uporabno vrednost...«

Karel Zelenko se je rodil 1925. leta v Celju, študiral pa je na obrtni šoli v Ljubljani in Grazu, Akademiji na Dunaju in na Akademiji upodabljačih umetnosti v Ljubljani, kjer je l. 1949 diplomiral na oddelku za kiparstvo (prof. B. Kalin) in l. 1951 dokončal še specialko za grafiko (prof. B. Jakac) ter nato obiskoval specialko za slikar-

stvo (prof. G. Stupica). V letih od 1954 do 1959 je poučeval na Obrtni šoli v Ljubljani, zdaj pa se razen s slikarstvom ukvarja predvsem z umetniško keramiko. Razstavljal je doma in na tujem, lani pa je prejel odkupno nagrado na bienalu grafike v Zagrebu. Veseli bi bili, če bi se nam umetnik predstavil tudi na Dolenjskem! Tg.

Karel Zelenko: KLJUČAVNICARSTVO (jedkanica, 1962)

Zdenka Golob-Borčič: TIHOZITJE S PTIČNICO (detajl, olje — 1959)

PTICA IN GOZD

Notranje urejeni, izčiščeni svet akad. slikarke Zdenke Golob — Borčič preseneča v svojem optimistično miselnem hoteletju, v prikazu resničnih osebov.

elemente in poustvari notranji čar zgodbe, tako da življenja stvaritev kot popolnoma samostojno delo.

Razstava njenih del, ki si jo lahko te dni še ogledamo v Dolenjskem muzeju, je samo delen prikaz njene umetniške tvornosti, zato ne more nuditi gledalcu celotne podobe njenega umetniškega sveta. Predvsem se mi zdi, da bi morala biti močnejše zastopana olja poznejšega obdobja, ko se je osvobodila sploh akademizma in našla svoj pravi likovni izraz.

Vrh njenega dela je nedvomno slika v olju »Ptica in gozd«, ali kakor jo je naslovlila avtorica, »Bela ptica«. Pred nami se odpre neskončna pokrajina zelenih dreves, ki vzbujajo občutek prostornosti. To je namišljeni svet, ki nas mami s svojimi daljavami. Potem se nenadoma kakor iz tal prikažejo različna drevesa, svet v katerem smo, svet resničnosti. To je labirint debel, med katero je ujeta ptica. Tukaj je naša akad. slikarka Zdenka Golob — Borčič svoj umetniški izraz.

V njeni umetniški ustvarjalnosti zavzemajo posebno mesto ilustracije. Kot pravi sama, je začela ilustrirati po naročilu. Delo se ji je tako priljubilo, da je vlagala vanj vse več truda in ljubezni. To dokazujejo tudi različne ilustracije v knjigi »Teta Ljuba« (MK 1962), zlasti pa najnovejša oprema »Albanskih pravljic«, ki bodo izšle pri Mladinski knjigi. (Izvirne ilustracije za to knjigo razstavlja v okviru svoje zbirke v Dolenjskem muzeju.)

Njene ilustracije odlikuje čista linija, poetična barvitost in pravilni čar. Navadno ne uporablja motivov glavnega junaka, ampak se skuša približati notranji strukturi določenega dela. Neposredno izpove folklorne

Ladislav Lesar

Njene ilustracije odlikuje čista linija, poetična barvitost in pravilni čar. Navadno ne uporablja motivov glavnega junaka, ampak se skuša približati notranji strukturi določenega dela. Neposredno izpove folklorne

Akademiji ob 50-letnici Ivana Gorana-Kovačiča

Ob petdesetletnici rojstva pesnika Ivana Gorana-Kovačiča je bila predzadnja sobota v njegovem rojstnem kraju Lukovdolu prirejena slavnostna akademija, ki so se je udeležili številni pesnikovi sorodniki, znanci, sorodniki, prijatelji, kmetje in spoštovanci njegove umetnosti iz Zagreba, Karlovca, z Reke, Opulina in Vrbovskega.

Pesnika revolucionarja, avtorja nepozabne »Jame«, pa so se spomnili s slavnostno akademijo tudi v Moskvi. Uvodne besede je spregovoril znani sovjetski pesnik Boris Stucki.

Slovo od pisatelja in zdravnika dr. Magajne

Na dan pogreba znanega slovenskega pisatelja in psihiatra dr. Magajne se je na Zahaj zbrala prejšnji teden velika množica njegovih rojakov, prijateljev in pacientov, da se poslovijo od človeka, ki je bil splošno priljubljen in spoštovan. V imenu slovenskih književnikov se je od njega poslovil najprej pisatelj Tone Seliškar, ki je opisal pokojnika kot borca NOB, zdravnika in pisatelja. Lepe so bile tudi poslovilne besede dr. Magajnevega stanovskega tovariša, ki je poudaril, da je z njegovo smrtjo nastala občutna vrzel med zdravniki psihiatri.

Dr. Magajna je bil tudi predsednik in glavni urednik Primorske založbe v Kopru, zato se je v imenu te od njega poslovil rojak pisatelj France Bevk. S. Sk.

»BELA KRAJINA V PESMI«

Pionirji osnovne šole v Metliki, ki imajo folklorno, tamburaško, pevsko in recitacijsko sekcijo, pripravljajo prireditve »Bela krajina v pesmi, plesu in besedi«. Z njo nameravajo v aprilu gostovati v industrijskih krajih na Gorenjskem.

Nova številka »OBČANA«

Izšla je nova številka »Občana«. Uvodoma prinaša prispevek o nekaterih zanimivih izkušnjah iz predvolilnih priprav v ljubljanskem okraju. Ob zadnjem zasedanju LRS LRS posveča posebno pozornost otroškemu varstvu v komuni in krajevni skupnosti ter rehabilitaciji invalidov. O otroškem varstvu govori tudi prispevek s priporočili, kako naj občinski statuti zagotovijo razvoj otroškega varstva v komuni. Članek Sodelovanje mladih občanov v gospodarstvu v komuni posreduje najvažnejše misli plenuma CK Zveze mladine Slovenije. Erna Podbregar piše o odnosu ljudskih odborov do obrti, Ivan Kristan o samostojnosti delovnih organizacij v komuni. Dušan Bavdek pa o šolskih statutih. O dobrih odnosih med komuno in delovnimi organizacijami v Kranju poroča Marko Jakše. Zanimiv

je prispevek o sodelovanju samoupravnih in zdravstvenih organov v Mariboru. Jože Šager daje v svojem članku nekaj smernic za organiziranje letovanja otrok. Poleg tega prinaša zadnja številka »Občana« še pomembne prispevke o udeležbi občin v proračunskih sredstvih okrajev, o delu stalne konference slovenskih obalnih občin Izola, Koper in Piran, o statusu zdravstvenih zavodov za razvoj turizma v mariborskem okraju. Zadnji dve strani lista posredujeta zanimive vesti iz življenja naših komun.

»Občana«, štirinajstodnevnik za vprašanja samoupravljanja v komuni, izhaja vsako drugo soboto. Letna naročnina znaša 5000 dinarjev. Naročite ga pri Pogodbeni skupnosti za izdajanje lista »Občana«, Ljubljana, Cankarjeva 5.

Milan Filipčič: REICHSTAG V PLAMENIH

To se naj bi dogajalo v maju, juniju in oktobru 1932 in februarju 1933. Pred sodiščem Helmer pravi svoje izjave, ker je sodišče ugotovilo na podlagi žigov v notnem listu, da je Tanev prišel v Nemčijo šele 24. februarja 1933. Zato Helmer sedaj trdi, da je Popova večkrat videl. Nato ugotovijo, da je bil Lubbe poleti 1932 zaprt v Haagu, da je sam osebno dvigalo invalidno in da zato ni mogel biti v Nemčiji. Helmer dolgo trdi, da je videl 27. februarja Dimitrova v »Bayernhof«. Sodišče mora ugotoviti, da je Dimitrov tedaj bil v Münchnu. Sedem drugih namakarjev iz restavracije »Bayernhof« izjavi, da Lubbeja v restavraciji nikoli niso videli.

Helmer je nacionalsocialist že od 1923. leta. Predložil ga je nagrada, vendar je ni zaslužil. Njegovo pričevanje je bilo na tako trilih nogah, da je moral protestirati uradni branilec dr. Teichert, ki se je sicer kot vsi drugi le malo trudil, da bi branil obtoženca. Saj je bilo znano iz pisma Popova, ki ga je pisal iz zapora, da se Teichert še pet dni po imenovanju za branilca ni potrudil obiskati ujetnika. Popov piše iz zapora:

»Slišal sem, da je za mojega branilca imenovan dr. Teichert. Upam, da bo enkrat prišel tudi k meni.«

»Bolgarci — tako se je uradno imenoval del obtožnice. Toda Bolgari so v zaporu in pred sodiščem ostali trdni, nepremakljivi v svojih izjavah in jih nobeno mučenje ni omajalo.

Nastopa Georgij Dimitrov

Tretji dan procesa v Leipzigu je na vrsti Dimitrov. Predsednik prične zasliševanje Dimitrova z opo-

Nacistični oddelki so korakali po Münchnu in drugod po Nemčiji še pred prihodom Hitlerja na oblast.

zorilom, da je bil obtoženec v preiskavi nediscipliniran in da bi bilo prav, če bi se pred sodiščem obnašal drugače. Dimitrov na to izjavo odgovori:

»Če bi bili v nedolžni, kot sem jaz, in če bi bili zaprti sedem mesecev, od tega pet mesecev dan in noč v verigah, tedaj bi vi, gospod predsednik, razumeli, da sem lahko nervozen.«

S tem prvim stavkom je Dimitrov pričel borbo s sodiščem, ki je trajala v dvoranah tri mesece. Nič ni pomagalo, da je sodišče odvzelo Dimitrovo besedo, da ga je prekinjalo in da so ga nekajkrat celo izključili iz procesa in ga celo oddaljili.

Dimitrov je nekaj in bil neizprosno. Iz obtoženca je zrasel v tožilca. Postal je glavna oseba procesa, postal je heroj milijonov antifasistov. Ze drugi dan po tem prvem nastopu piše »Petit Parisien«:

»Dimitrov ne odgovarja na vprašanja, on napada.«

S svojo metodo obrambe je Dimitrov res prevzel vodstvo procesa. Svet je ostrmel, nacisti so vztrepetali. Vloge na sodišču so bile zamenjane.

Po pravilu so morali Dimitrova vprašati za podatke. To se je zgodilo, toda Dimitrov ponosno dodaja:

»Sem proletarski revolucionar. Jaz ne pripadam tisti vrsti socialistov, katerim pripada nemški kron-princ. Jaz sem revolucionar iz prepričanja. Sem član centralnega komiteja bolgarske Komunistične partije in član izvršnega komiteja Komunistične internacionale. Torej sem eden izmed voditeljev komunističnega gibanja in kot tak vedno prevzemam vso odgovornost za vse odločbe, za vse dokumente in za vse delo komunistične partije Bolgarije in Komunistične internacionale.

Toda prav zaradi tega moram izjaviti, da nisem teroristični avanturist. Sem strasten priista proletarske revolucije, kajti v njej vidim edini izhod iz kri-ze.«

Nihče v dvorani ni pričakoval te izjave, nihče ni pričakoval take obrambe. Dimitrov je nastopil kot voditelj, kot človek, ki ima za seboj že 30 let borbe v vrstah proletariata. Ali ni Lenin učil komuniste, kako se naj vedejo pred sodiščem: »Najbolje je na sodišču na prva vprašanja izjaviti: Jaz sem socialdemokrat in v svojem govoru vam bom povedal, kaj to pomeni.« Podobno je spregovoril Dimitrov v sodni dvorani »Trefjerna Reichsa«. In te besede niso ostale samo v dvorani.

Sodišče skuša narediti vtis s pripombo, da je bil Dimitrov že v Bolgariji obsojen na smrt. Dimitrov odgovarja:

»Slišal sem, da sem v Bolgariji obsojen na smrt. Iz tega ne delam nobenih zaključkov, kajti to me ne zanima.«

Sevniški grad-turistična postojanka? Lakota šiši po svetu...

Turistično društvo v Sevnici se že lep čas pripravljajo na to, da bi v Sevnici naredili turistično postojanko. Na žalost stanuje v grajskih prostorih še vedno 6 strank, Zavod za varstvo kulturnih spomenikov pa bo lahko priskočil na pomoč šele, ko bodo vse stranke izseljene.

V gradu je poleg ostalih znamenitosti več zelo lepih fresk, ki bi jih bilo treba obnoviti. Najlepše so v Lutravi žrti, v prostoru, kjer je v 16. stoletju živel nekaj časa znani protestant Martin Luter. Klet je zaščiten. Stanovalec in drugi prebivalci ženejo zelo slab odnos do lepiga nasada, ki obdaja grad. V njem je precej zelo lepih, eksotičnih dreves, mnoga pa so že posekali ali drugače poškodovali. Stanovalec tudi sicer uničujejo stavbo, zaradi pomanjkanja kurjave, za nekateri celo žagali posamezne trame v ostrih grajske stavbe in ji kurili. Ker je po dveh cestah ki vodita do gradu, že zdaj možen pristop z motornimi vozili, je turistična vrednost grajske stavbe toliko večja. Obe cesti bi bilo

Veliko zborovanje v Lakoti, na katerem so razpravljali o lakoti, tem skupnem sovražniku razdeljenega sveta — Leta 2.000 bo na Zemlji že 6 milijard ljudi, s tem pa se bo podvojilo število lačnih, če se ne dotlej bistveno ne spremenijo

Glad je bil svetovni problem vse do konca druge svetovne vojne. Takrat so ga v kratkem času izgnali iz Evrope in iz Severne Amerike. Toda kot maščevanje se naglo širi in pušča po drugih predelih našega planeta.

Organizacija OZN za kmetijstvo in prehrano (FAO) ima svoj matični sedež v Rimu, s katerim piše, da

— pravcata lakota pušča v največjem predelu Srednjega in Daljnega vzhoda,

— v sobrotnem prehranskem režimu živijo narodi Latinske Amerike iz izjemo Argentine in Urugvaj, in

— na splošno lestvici prehrane živijo tudi afriške dežele.

Ob otvoritvi kampanje svetovnega tedna proti lakoti v Rimu so z govorniškega odra posebej skupščine, ki so se je udeležili tudi številne osebnosti iz prvih vrst svetovnega javnega življenja, med drugimi tudi sedem Nobelovih nagajencev, prebrali številne tuje državnike z vsega sveta. Skupščina je sprejela tudi deklaracijo, v kateri pravi, da je svet kot polovica človeštva nedohranjena ali pa slabo hranjena, medtem ko so lani potrošili nove milijarde dolarjev za oborožitev.

Položaj je toliko slabši, ker proizvodnja hrane ne narašča s tako naglico, kakor narašča človeštvo. Kljub temu so ljudem dosegljiva sredstva, s katerimi bi lahko zadostili tudi tej potrebi. Kooperacija vseh razvitih dežel v borbi proti lakoti in bedi, proti temu skupnemu sovražniku človeštva, bi lahko opogumila in ustvarila dovolj medsebojnega zaupanja, ki bi omogočilo, da bi

Spet proti Lunii

»LUNSKI ZVEZI so v toplem novem vesoljsko raketo. Priljubljen je, da se bo raketa »Luna IV« približala k Zemlji v približno 10 urah. Avtomatska postaja, teža 200 kg in deluje v redu.

»Lunski zvezji, ki je po največji del, tozest »Gobrin«.

»Tem smo dvignili zavese s problema, vzroke bi moral skem zalivu, ob otokih srednje Dalmacije in Slovenskega primorja. Razen zbiranja pomembnih bioloških podatkov so se potapljači srečali tudi z ostanki lesenih potopljenih ladij. Zdaj, prek zime, obdelujejo zbrane podatke z letnih ekspedicij, v prihodnjih mesecih pa bodo raziskave nadaljevali.

Operacija kontrole golobov

Golobi so se v Londonu jako razmnožili, da se je mestni svet skupno z upravo londonske luke in nekimi ministrstvom odločil za operacijo kontrole golobov, kar pomeni njihovo uničenje. Tako bodo uničili okoli 5 milijonov golobov. Golobe potem s kamioni prevajajo na določeno mesto, kjer jih sežigajo. To delo ponosi, ker bi sicer izlazili negotovanje ljudi, predvsem upokojenecv in stark.

Telefon z zvočnikom

Nedavno so se pojavili telefoni z zvočnikom. Pri uporabi tega aparata ima govornik prosti obo roki, tako da lahko hkrati govori in piše. V telefonskem razgovoru lahko sodeluje tudi več oseb

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

NAD 2000 TUJIH LOVCEV

LR Slovenije je obiskalo lani (po ocenah in podatkih republiških organizacij za lovstvo) 2076 tujih lovcev, medtem ko so iztržili za lovške takse 100.534 dolarjev.

Lovcevi iz inozemstva je bilo pravzaprav še enkrat več, vendar smo jih morali prijazno odsloviti, kajti v naših lovskih ni dovolj divjadi. Ponekod so odklonili tujece tudi zato, ker se lovske družine (oziroma njihovi člani) niso hoteli kar tako odrediti svojemu lovu...

Zanimivo je tudi, da je tuje, ki je lovil divjad pri nas, porabili lani povprečno 31,81 dolarja na dan — medtem ko je »navaden« inozemski turist porabil le 5,6 dolarja.

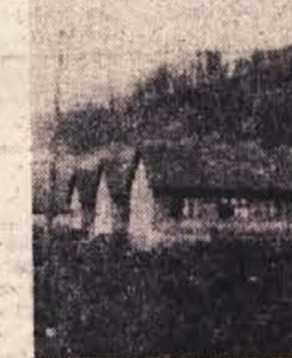
Ce bomo hoteli povečati devizni priliv, bo treba pospeševati lovni turizem, saj bi se investicijska sredstva, ki bi jih porabili za gradnjo objektov za vzrejo divjadi in ureditev lovišč, obrestovala že v zelo kratkem času.

Inozemski ribiči so plačali lani nad sedem tisoč dolarjev za lovna dovoljenja — zatrjujejo podatki republiškega zavoda za ribištvo ter RZLS. Če bi računali tudi to, koliko so porabili ti ribiči v

Najsevernejša vas v Evropi

Najsevernejša vas v Evropi je norveška vas Honningsvåg. Od tam do skrajne točke na severu Evrope je samo 34 km. Zdaj je tamka doba polnega mraka. Le okoli poldan je kakor pred svetlom in se to traja zelo malo časa. Vas ima 2.000 prebivalcev, ki se bavijo predvsem z ribolovom.

Neskončna mračnost depresivno deluje na ljudi in jim rahlja živce. Osem ljudi je te dni zapustilo ta del Evrope. Letos sploh ni bilo poletja, sonce so prebivalci komaj videli, temperatura pa se nikoli ni povzpela nad plus sedem stopinj. Pozimi je vreme tako neugodno da se nihče ne more ukvarjati niti z zimskim športom. Na ulicah se dvigajo do dva metra visoki stebri snega. Delovni čas se konča ob 15. uri, potem pa se ljudje zapirajo v svoje domove. Le kakšen mladenič stopi v kavarno da posluša glasbo. Njihove hiše niso obdane s cvetjem ali zelenjem, zakaj tam nič ne uspeva.

Naselje »Koreja« v Obrežju pri Bregani (breziška občina). Zanimivo je, da je bilo to naselje zgrajeno pred leti 2000, ko so se začeli seliti na ta kraj. Več o tem berite danes na breziški strani.

Ne jezite se, če ga v trafikih zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na vaš domači naslov

JACK LONDON: KRISTOF DIMAČ PRIREDIL: Stanko Simenc RIŠE: Jarež Gruden

148. Labiskwee je naslednjega dne pokazala navzdol med drevesa; pet črnih točk se je vidno premikalo. »Zasledovalci,« je šepnila. »Brodijo do pasu v snegu.« Je dejal Kris. »Danes ne bodo dosegli trdnih tal. Precej ur smo pred njimi.« Dosegli so senco in skorja je bila spet zmrznjena. Jedli so kar grede.

149. Utaborili so na izkušnjami devetletnega hivanja v teh krajih je med njimi. Ko so čakali, so zavili v kožuhe, žulili karibje. »Začasno tešil slabost.

H gradbišče novega prosvetnega doma v Veliki Dolini (pri Brežcah) je treba potegniti tudi vodovod. Stanovaleci obrobnihi hiš, ki bodo na ta način prišli do vode, pridno pomagajo pri koprojanju jarka. Tu se pozna vpliv prizadevanja dela krajevne organizacije Socialistične zveze, ki ima med ljudmi velik ugled.

Tudi s tem se ukvarjajo Združeni narodi

Vskokovrstna pisma prihajajo v središče OZN v New Yorku. Nekdo je zabil za dovoljenje, da se poroči v veži zgradbe OZN. Drugi je hotel, da bi njegova žena rodila v zgradbi OZN. Tretji je v svojem pismu izrazil željo, da bi ga pokopali v Rožnem parku OZN.

Tu se zbere v enem letu na tisoče pism, v katerih je močno prestrašili nenavaden obiska. Lakota je namreč prignala s planine v mesto ogromnega medveda, ki se je najprej nametil v bolnišnico. Nastal je velik prelah. Vsi so se razbežali. Sobe so zaklepal in zabarikadirali. V naglici so iz operacijske sobe odnesli operiranega bolnika in ga spravili na varno mesto. Pri tem so pozabili zapreti vrata operacijske sobe. Medved je šel naravnost tja, malo ovohal in začel jezno brundati. Zatem je odhlačil iz hiše, ki je imela tako čuden in neugoden vonj.

Medtem so obvestili policijo in gasilce. Prek radia in zvočnikov so stanovaleci opozarjali, naj se umaknejo z ulic. Potem je skupina lovcev 250 kg težkega medveda ubila.

MEDVED V BOLNIŠNICI

Bolniki v neki hruboviti japonski bolnišnici so se močno prestrašili nenavaden obiska. Lakota je namreč prignala s planine v mesto ogromnega medveda, ki se je najprej nametil v bolnišnico. Nastal je velik prelah. Vsi so se razbežali. Sobe so zaklepal in zabarikadirali. V naglici so iz operacijske sobe odnesli operiranega bolnika in ga spravili na varno mesto. Pri tem so pozabili zapreti vrata operacijske sobe. Medved je šel naravnost tja, malo ovohal in začel jezno brundati. Zatem je odhlačil iz hiše, ki je imela tako čuden in neugoden vonj.

Medtem so obvestili policijo in gasilce. Prek radia in zvočnikov so stanovaleci opozarjali, naj se umaknejo z ulic. Potem je skupina lovcev 250 kg težkega medveda ubila.

Srečanje v gledališču

— Oprostite, državljan, prosim, posodite mi za trenutek spored.

— Izvolite?

Izročil sem spored sosedu. Bel je debelušast in eleganten.

— Hvala, je rekel, ko je pregledal spored, — oprostite, vi ste pa gotovo iz provinc?

— Ne, iz Moskve sem. Vi ste gotovo mislili...

— Prosim vas, nič nisem mislil... Samo opazujem... Veste, ukvarjam se malce s fiziognomijami... Rad opazujem ljudi. Sediš takole na svojem sedežu, čakaš, da se bo dvignil zastor, in opazuješ. Zanimivo in poučno. Obraz človeka je njegova vizitka, potni list, če hočete.

— Da, — sem odgovoril.

— Dovolite, da se vam predstavim, — je dejal sosed.

— Gotovo se tudi vi ne želite pogovarjati z neznanim človekom; Nепреkorov, Mihail Sergejevič, pravni svetnik...

Ko sem stisnil sosedu prste, sem opazil, da so manikirani. Tudi jaz sem se mu predstavil. Pričela sva razgovor.

— Težko je dandanes srečati poštenjaka! — se je pritoževal Nепреkorov. — Po vašem obrazu vidim, da se strinjate z menoj. Niste me prav razumeli. Govorim o zunanjih inteligenci, o kulturnem vidiku. Poglejte okoli sebe! Vzemimo na primer tistega mladega moža tam. Gotovo je študent. Sodeč po izrazu njegovih oči, ni neumen, gotovo je nadarjen. Toda njegova zamaščena čepica in neobrta brada! Poglejte, prosim, kako je nepozorno obrnil svoj sosed! Tako odkrivate, da se pod krinko kulture dejansko skriva nekultura, nespoštovanje človeške osebnosti, prostastvo!

V odmoru sva se sprehajala po foyerju, se pogovarjala o predstavi in kritizirala nekulturno obnovo.

— Vidite tistega tam? — mi je šepnil Nепреkorov. — Tistega z bradavico, ki bo vsak hip odvrgl cigareto. Stavil bi, da bo vrgl ogorek na tla in ne v pepelnik, ki stoji pred njim.

Možak z bradavico je potegnil zadnji dim iz cigarete in vrgl ogorek v pepelnik.

— No, to je že redek primer, — je dejal Nепреkorov nekoliko poblebneje, — pepelnik je stal prebližu.

Predstava se je bližala koncu. Don José je jokal nad ubito Carmen.

— Na svidenje, sosed! — mi je zaklical sosed in vstal.

— Počakajte, — sem mu šepnil — zavesa še ni padla.

— Saj vem, kaj se bo na koncu zgodilo, — je glasno rekel Nепреkorov. — Zapel bo »aretirajte me« in potem so bo pričela bitka za galose!

Občinstvo je pričelo negotovati. Nепреkorov se je prebijal skozi vso vrsto.

— Sedite! so mu klicali gledalci.

Don José je pogledal v občinstvo in pričel peti arijo.

Toda pri izhodu se je odigraval naslednji prizor: uslužbeni niso pustili Nепреkorova iz dvorane.

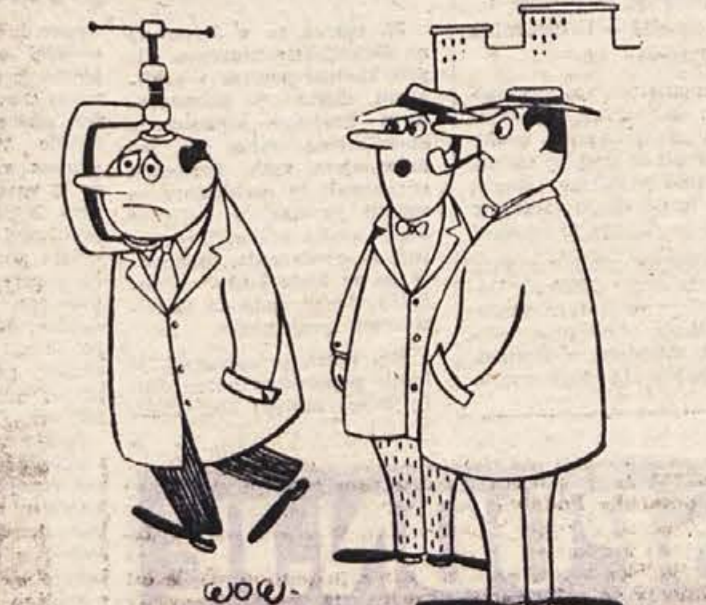
— Nimate pravice! je tulil Nепреkorov. — Morda moram ven zaradi naravne potrebe!

— Tih! je zasumelo po vsej dvorani.

— To je predzrnost! — je razsajal Nепреkorov. — To je nekulturno zdrževanje človeka, ki mu ne gre za galose, temveč mora ven zaradi svojih naravnih potreb! Pustite me! Kljub temu ga niso pustili. Vrata so se odprla šele tedaj, ko so utihnili zadnji zvoki orkestra in ko je zavesa padla. Nепреkorov je zdiral ven skupno z množico. Videl sem ga, kako je prevrnil neko staro, stopil na nogo študentu z zamaščeno čepico in z mojstrskim udarcem pobil na tla nekega uradnika z vijoličasto kravato.

KRAVE PROTI SPORAZUMU

Nordijski svet, v katerem so združene vse skandinavske države, bo že peti razpravljal o tem, ali naj tudi Švedska in Danska uvedeta poletni čas. Ker ima Finska vzhodnoevropski čas in je zaradi tega vedno eno uro pred drugimi, Norveška pa noče opustiti svojega poletnega časa, so od maja do septembra v mednarodnem prometu vedno težave. Proti uvajanju poletnega časa so predvsem danski in švedski kmetje. Njihov glavni razlog je, da krave nočejo jesti hrane eno uro prej, kar se seveda tudi finančno odraža. Pričakujejo, da bodo krave tudi letos ostale zmrgovalke...

— Ves, Oskar bi se rad odvadil kaditi...

SZDL bo v predvolilnih pripravah še bolj poživila politično delo

V občinskem vodstvu Socialistične zveze poudarjajo, da v brežiški komuni ne nameravajo načrtovati posebne predvolilne kampanje, ampak le še odločneje nadaljevati s političnim delom, ki se je poživilo že lani po pismu CK ZKJ, po govoru maršala Tita v Splitu, po plenarnem CK, v razpravah o osnutku zvezne in republiške ustave ter občinskih statutov. Socialistična zveza je kot najbolj množična organizacija že pričela uveljavljati velike družbene izpremembe, ki jih prinaša osnutek nove ustave. Njeno delo torej ne more biti kampanjsko, ampak nasprotno, vse bolj in bolj postaja in mora postajati stalna oblika dela, v katerem prerašča SZDL v najširši, vseljudski parlament.

V krajevnih organizacijah SZDL bodo zato predvolilne priprave potekale v znamenju nadaljevanja tega, kar je bilo na nedavnih občinskih konferencah označeno kot osnovna naloga. To so razgovori o novem občinskem statutu, o statutih krajevnih skupnosti in

o statutih delovnih organizacij. Statuti bodo kot ustavni akti ožjih področij zagotovili uresničitev vseh tistih družbenih izprememb, ki jih je prineslo lansko leto z novimi smernicami naših zveznih organov in ZKJ ter z osnutkom nove ustave. Na predvolilnih sestankih bo torej največ razprav okoli statutov in okoli tega, kako z njihovimi določili zagotoviti čim širše uveljavljanje državljanov v samoupravnem mehanizmu komune, krajevne skupnosti in delovnega kolektiva. Poudariti velja zlasti to, da si morajo občani politično prizadevati, da jim bodo v statutih zagotovljene vse tiste pravice, ki jih nudi nov ustavni sistem.

Naše gospodarstvo je od zadnjih volitev dalje doživelo velik razvoj, marsikaj pa nam je v naglem teku življenja neopazno ušlo. Na predvolilnih sestankih bodo odborniki ljudskega odbora občanom postregli s podatki, kdaj, kje, kaj in koliko je bilo zgrajenega, kako se je razvijalo gospodarstvo, ter hkrati povedali tudi nekaj o tem, kako se bo

gospodarstvo razvijalo v bodoče. Zunanja politika zelo zanima mnoge naše ljudi. Ker je bil pretežni del jesenskega in zimskega obdobja porabljen za razprave o osnutku ustave, smo tokrat govorili o zunanji politiki manj kot ostala leta. V nizu političnih pregledov se bodo lahko občani seznanili z načeli naše zunanje politike, spoznali globlje ozadje raznih pomembnejših zunanje-političnih dogodkov, njihove vzroke in posledice.

Organizacija ljudske oblasti bo v zvezi z ustavnimi izpremembami doživela razne izpopolnitve, da bi jo čim bolj približali občanom in jim zagotovili uveljavljanje samoupravnih pravic. Na predvolilnih sestankih bodo občani dobili vsa potrebna pojasnila o teh izpremembah in izpopolnitvah v zveznih, republiških, okrajnih in občinskih organih oblasti. Da bi volivci razlagi lažje sledili, bo na razpolago dovolj zemljevidov, grafičnih pregledov in drugih pomagal.

V tem tednu se v brežiški komuni sestajajo krajevni odbori Socialistične zveze, ki razpravljajo o predvolilnih pripravah tako, kot smo opisali, ter hkrati o tem, kako uresničiti sklepe zadnje občinske konference SZDL in o merilih za izbiro novih odborniških kandidatov.

OBSEŽNI NAČRTI
KRAJEVNE ORGANIZACIJE SZDL

JESENICE: na volitvah hočemo biti prvi!

Predsednika krajevne organizacije Socialistične zveze v Jesenicah, tovariša Alojza Žokalja smo iskali za razgovor o težavah z naseljem »Koreja« pri Bregani. Volivci so načeli to vprašanje že na več zborih. Tov. Žokalj je ustregel naši radovednosti, hkrati pa je naštel celo kopico nalog, ki si jih je zadala krajevna organizacija.

Turizem postaja pomembna postavka v našem razvoju, zato se tudi naša krajevna organizacija vsaj posredno ukvarja z njim. V bližnje Čateške Toplice in v mo-

Beogradu prenesene na naše lokalne oblastne organe, smo že storili. Kadar je gospodar daleč, se slabo gospodari, je staro načelo, v vsej svoji resnici pa se je potrdilo prav v naši »Koreji«. Po več brezuspešnih poizkusih smo le ustanovili hišni svet za to naselje in začeli pobirati najemnine, vendar je še vedno bolj slabo. Nekateri stanujejo tam že 2 leti in več, pa niso doslej plačali še dinarja najemnine, čeprav imajo redne mesečne dohodke. Precej se jih je vselilo brez odločb, največ težav pa je s tistimi, ki se zatečejo v »Korejo« potem, ko so bili prisilno izseljeni iz stanovanj breganske tovarne, največkrat zaradi prenehanja delovnega razmerja. »Koreja« nam tudi pri političnem delu naše krajevne organizacije povzroča veliko težav, ker so v njej zbrani ljudje iz vseh vetrov, ljudje zelo različnih značajev in čud. Dosegli smo že toliko, da se v obe razpadajoči stavbi ne bo nihče več vseljeval, upamo pa, da bomo »Korejo« kot svojevrsten problem, ki nas peklje že več let, letos le nekako rešili.

Ukvarjamo se tudi z gospodarstvom. Krajevna organizacija SZDL se zelo zanima za napredek zadruge »Metala« v Jesenicah. V načrtu imamo vodovod za naselje Jesenice, Obrežje, Nova vas in Bregansko selo. Letos smo začeli z veliko akcijo za vključevanje novih članov. V Obrežju, ki v tekmovanju trenutno vodi, je vpisanih v SZDL že 80 odstotkov vseh volivcev, pred poldrugim letom pa jih je bilo vsega 30 odstotkov. Bregansko selo in Jesenice ne zaostajata veliko, stanje pa se popravlja tudi v drugih naseljih. V občinskem tekmovanju bi radi dobili vsaj eno nagrado.

V Breganskem selu bomo uredili družbene prostore. Glavni pobudnik te akcije je krajevna organizacija ZB, zato bomo v novem družbenem prostoru ali na stavbi, kjer ga bomo uredili, odkrili spominsko ploščo padlim v NOB. Socialistična zveza bo v tej akciji po najboljših močeh pomagala. V Veliki Dolini gradimo nov prosvetni dom. Pomagali jim bomo s prostovoljnimi prispevki, ki jih bomo zbirali v ta namen. Ob koncu pa naj povem še veliko željo naše krajevne organizacije: **odločili smo se, da bomo na bližnjih volitvah krajevna organizacija, ki bo prva s 100-odstotno udeležbo opravila volitve!**

ALOJZ ŽOKALJ, predsednik KO SZDL v Jesenicah na Dolenjskem

krški grad prihaja vedno več turistov, ki na poti tja obidejo naše vasi in naselja. Krajevna organizacija Socialistične zveze je dala pobudo za iniciativni odbor turistično-olepševalnega društva, ki bo, ko bo ustanovljeno, skrbelo za ureditev naših naselij. Poskrbeli bomo, da bodo na oknih rože, da bodo stavbe večkrat prepleškane, da bodo dvorišča snažna in urejena, da bodo grmovje in tudi žive meje vsake toliko časa obrezane in podobno. Razmišljamo o tem, da bi v Novi vasi, v Obrežju in na Jesenicah uredili nasade s klopki. Po vseh vaških po-

BREŽIŠKE VESTI

družnicah smo se dogovorili, da bomo izboljšali in izpopolnili javno razsvetljavo po naseljih.

V okviru naštetih turistično-olepševalnih želja pa je svojevrsten problem prav »Koreja«, del naselja Obrežje. Krajevna organizacija SZDL se s »Korejo« ukvarja že dlje časa. Veseli smo, ker vse kaže, da bomo uspeli. Potrebne korake, da bi bile lastniške pravice z vojaških oblasti v

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Stjepan Florian, šofer iz Zagorskega sela, je padel s avtomobila in si zlomil desno nogo; Leopold Kukovičič, rudar iz Vetrnika, je padel na poti in si poškodoval levo nogo; Pavel Pirč, sin kmeta iz Sred. Arta, se je uskal z vinjeta in levo roko; Stanke Semeč, mizar iz Lepoglavec, je padel s strehe in dobil notranje poškodbe.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Stefica Povh iz Jesenice — Lidija, Olga Zevnik iz Brestanice — Jurija, Emica Baumkircher iz Trnovca — Emico, Karolina Kvarth iz Koritnega — Ivana, Terezija Omerzu iz Pečic — Mojca, Stefanija Striša iz Ledine — Branka, Zofija Psek iz Zadovinke — Tatjana, Karolina Zorko iz Gore — Jožica, Ana Volčanjsek iz Dolenje vasi — Stanka, Ana Avsec iz Obrežja — Božidarja, Jozefa Kukovičič iz Brežje — Franca, Ana Černelič iz Zdol — Lidija, Ana Fakin iz Trebeže — Mirana, Fenika Martič iz Bregane — Dražena.

Za Brežice ni avtobusne zveze?

Prebivalci Jesenic na Dol., Bregane, Velike Doline in okolice se že dlje časa brezuspešno jezijo, ker v popoldanskem času nimajo nobene avtobusne zveze z Brežicami. Med tem ko je v smeri proti Zagrebu dovolj avtobusov (iz Bregane odpelje vsako uro eden), nimajo popoldne zveze proti 12 kilometrov oddaljenim Brežicam. Povedali so, da se bodo prisiljeni, ker so njihove prošnje pri brežiškem Prevozu doslej naletele na gluha ušesa, obrniti na enega izmed hrvaških prevoznih podjetij.

»KOVINA« na Bizeljskem: stroje naj upravljajo delavci strokovnjaki!

»Kovina« na Bizeljskem je zažela šele lani. Poleg kovinskega obrata so ustanovili še obrat za elektromehaniko, letos v februarju pa je stekel še obrat za obdelavo plastike. V kovinskem obratu se ukvarjajo največ s stavbnimi ključavnicaštvom, delajo pa tudi kovinske strukturne konstrukcije. V elektromehaničnem delajo bananske vtičnice, transformatorje in galanterijske izdelke iz kovin. V obratu za obdelavo plastike so zaposleni trije ljudje, v elektromehaniki jih je 10, v kovinskem obratu pa 34.

Letos imajo že sklenjenih pogodb za okoli 35 milijonov dinarjev, letošnja realizacija pa bo dosegla 75 milijonov. Obratnih sredstev imajo dovolj, 10 milijonov dinarjev posojila za dograditev nove proizvodne dvorane in za nakup nove strojne opreme je že odobrenih. Z deli bodo začeli, brž ko bo prenehala ponoči zmrzovati.

V prvem tromesečju letošnjega leta so imeli 7 milijonov in pol dinarjev realizacije in torej plana niso dosegli. Ker sta obrata za

• Prosvetno društvo Slavček je letos uprizorilo »Miklovo Zala« v Veliki Dolini. Uprizoritev je glede na skromne razmere zelo uspešna. Po premieri sta bili še dve ponovitvi, zadnje so se udeležili celo prebivalci iz Brežic in okoljskih vasi. Obisk tujih gledalcev je organiziral Občinski svet Svobod iz Brežic. Stari in mladi igralci so se lepo sporazumeli in so složno pripravili uprizoritev. Pri prireditvi je sodeloval tudi pevski zbor. Poleg igralcev imata za uprizoritev največ zaslug prizadevni predsednik Prosvetno-

»KOVINA« na Bizeljskem: stroje naj upravljajo delavci strokovnjaki!

elektromehaniko in plastiko stekla šele v februarju in je v obeh še precej začetnih težav, je to razumljivo, kovinski obrat pa plan dosega. Po pogodbi bodo letos izdelali okoli 350 ton ventilatorskih mrež za tovarno celuloze in papirja v Vidmu-Krškem.

V kovinski stroki se vedno bolj uveljavlja aluminij, zato razmišljajo, kako bi prilagodili strojno opremo izdelavi aluminijastega stavbnega pohištva. Enega varilca za aluminij še imajo. Treba bo kupiti nov varilni aparat, brusni stroj, vrtilne stroje in cirkularno za rezanje aluminija. V 53-članškem kolektivu je 9 kvalificiranih ljudi, vsi ostali so po polkvalificirani ali nekvalificirani. Za svojo stroko imajo kvalificiranega samo enega delavca, vsi ostali so iz drugih strok. Kolektiv se zaveda, da je proizvodnja odvisna od strokovnosti delavcev, zato bodo še letos poslali več ljudi na kvalifikacijo v večje obrate. Najlaže je v obratu za plastiko, kjer se ljudje v delovnem procesu prisrečujejo.

V Jesenicah na Dol. so odprli klubski prostor

30. marca so v Jesenicah na Dolenjskem slovesno odprli klubski prostor v gasilskem domu. S prizadevanjem krajevne organizacije Socialistične zveze in sodelovanjem vseh družbenih organizacij in prebivalcev so uredili prostor, v katerem bodo odslej sestanki, pogovori in predavanja, prebivalci pa se bodo lahko ob večerih zbirali tudi ob televizijskem sprejemniku.

Vsa notranja oprema kluba je popolnoma nova: stoli in mize, zavese, obešalniki,

ga društva tovariš Tone Bukovinski in režiserka učiteljica Vida Gođec.

• Učenci osemletke pridno sodelujejo v letošnjih Jugoslovanskih pionirskih igrah in imajo pripravljen podoben načrt za dejavnosti, ki jih bodo razvijali letos. V začetku marca so priredili smučarsko tekmovanje, ki je bilo tako uspela športna prireditve, kakršne ne pomnijo. V vseh disciplinah je sodelovalo kar 54 mladih tekmovalcev. Pomerili so se v smuku, teku, skokih in slalomu. Med starejšimi pionirji je skočil najdlje Jože Galič (7.80 m), njegov dosežani rekord pa je 14 m. Med mlajšimi pa je skočil najdlje pionir Rožič (4 m); njegov dosežani rekord je 8 m.

• Delo v krožkih je na osemletki pritegnilo precej učencev in učenk, ki se prizadevno ukvarjajo s športom, uprizorjenjem iger, s fotografijo, radioamaterstvom in šahom. Dramski krožek je za dedka Mraza uprizoril igrice »Dedek Mraz prihaja«, krožek v VII. razredu pravkar pripravlja igrice »Mačeha in pastorka«, učenci VIII. razreda pa s pomočjo nekaterih starejših igralcev igrice »Princeska in pastirčeka«. Fotokrožek izdeluje fotograme, radioamaterji se pripravljajo na izdelavo detektorjskih sprejemnikov, šahisti pa na tekmovanja. Pionirji so sklenili tekmovati v vseh panogah, ki so jim spričo razmer dosegljive.

• Neuporabno šolsko klet,

ki je prej služila za drvarnico, so prebivalci s prostovoljnim delom lani poglobili in zvozili zemljo na šolsko dvorišče. V tako pridobljeni dvorani so uredili zasilni oder, na katerem imajo kulturno-prosvetne prireditve, tu pa so tudi vsi večji sestanki. Klet je na žalost zelo vlažna, zato vsi komaj čakajo, kdaj bo dograjen novi prosvetni dom.

Brežice se pripravljajo na revijo

Odbor za kulturno-prosvetno revijo v Brežicah ima polne roke dela, ker se začetek revije naglo približuje. Gradbinci in obrtniki hite z zadnjimi preureditvenimi deli v novem prosvetnem domu, kjer so uredili vse potrebne prostore in naprave. V mislih imamo pomožne prostore, prezidke in druge podrobnosti, ki so ob otvoritvi doma ostale neurejene.

Brigadirski zabava na Mirni

V nedeljo popoldne, 31. marca, je bila na Mirni brigadirski zabava s kulturnim programom in plesom, ki jo je v počastitev dneva mladinskih delovnih brigad organiziral občinski komite Zveze mladine v Trebnjem. Zabave so se poleg mladine iz raznih krajev občine, zlasti nekdanjih brigadirjev, udeležili tudi odrasli in starši. Spored prireditve je pripravila šolska mladina z Mirne, igrali pa so godbeniki iz Trebnjega.

Sinu, bratu ali fantu v vrstah JLA naročite Dolenjski list — prijetno ga boste presenetili!

Pogled na stavbišče novega prosvetnega doma v Veliki Dolini, kjer se bodo okoliški prebivalci letos krepko spoprijeli s težavami v skupni želji: zgraditi prepotrebne prostore za družbeno in kulturno življenje ter stanovanja za učitelje.

SPODNJE

Vsak občan naj aktivno sodeluje pri izbiri odbornikov za občinsko skupščino

(Nadaljevanje s 1. strani)

vorni za napredek našega kraja!

Da bodo predvolilni sestanki čimboljše, bo skrbel politični aktiv, ki ga je imenoval občinski odbor SZDL. Vsi tisti, ki bodo šli na teren na sestanke, se bodo morali dobro pripraviti. Poznati bodo morali probleme v določenem kraju, ker bodo le tako lahko uspešno nastopali pred občani. Če pri tolmačenju ustave smo upoštevali načelo, da morajo biti člani političnega aktiva dobro pripravljene. Prav zato uspeh ni izostal.

V predvolilni dejavnosti bomo morali občanom jasno povedati, kakšni so zakonski postopki pri izbiri kandidatov, izvedbe volitev itd. Ne bi bilo prav, da bi imel kdorkoli po volitvah občutek, da so bile njegove demokratične pravice okrnjene. Vsak občan naj zato aktivno sodeluje pri izbiri kandidatov za občinsko skupščino in višje organe.

Kako bomo izbirali kandidate za odbornike

Ko bomo izbirali kandidate za občinske odbornike, moramo vedeti, kakšen sestav skupščine sploh hočemo. V zadnjih starih letih se je struktura prebivalstva spremenila, pa tudi gospodarstvo ima drugačen značaj. Nova občinska skupščina bo morala biti sestavljena tako, da bo odraz dejanskega stanja v naši komun. Dosedanji sestav občinskega odbora ne

ustreza razmeram. Od skoraj 27 tisoč prebivalcev jih živi na kmetih okrog 41 odst., ostali pa pripadajo industriji. Ta podatek kaže, da se razvijamo v industrijsko komun. Nasproti temu pa kaže struktura dosedanjega občinskega odbora sledeče: od 111 odbornikov jih je 48 zasebnih kmetov, iz neposredne proizvodnje pa je le 30 odbornikov; ostali (33) so uslužbenci, obrtniki in podobno.

Poglejmo še drug podatek! Lansko leto smo ustvarili 11 milijard 17 milijard 868 milijonov družbenega bruto proizvoda. Od tega ga je ustvarilo zasebno kmetijstvo skupaj z zasebno obrtjo le 3 milijarde 17 milijonov din. Ti podatki jasno kažejo, da bo treba sestav občinske skupščine spremeniti v prid proizvajalcev iz industrije.

V skupščino naj bodo izvoljeni tisti ljudje, ki so res najbolj sposobni, ki imajo pri občanih ugled zaradi svoje poštenosti, smisel za organizacijo itd. Pri kandidiranju pa bomo morali upoštevati, da tisti, ki so že sedaj preveč obremenjeni, ne bi mogli uspešno opravljati funkcije občinskega odbornika, ki

tos ne smemo prezreti, da živi in dela v naši komun precejšnje število izobraženstva. Tudi iz njegovih vrst bo treba najbolj sposobne predlagati za občinsko skupščino.

Žene in mlade ljudi v skupščino!

Posebno važno je vprašanje, kako zagotoviti, da bo kandidiralo tudi primerno število žena in mladih ljudi. Od 5234 zaposlenih v naši občini jih je 1070 žena, ali 20,5 odst. V dosedanjem občinskem odboru pa so le 3 žene (vse v občinskem zboru, v zboru proizvajalcev ni nobene), kar znaša komaj 3,33 odst. Ta številka je odraz slabega kadrovanja pri zadnjih volitvah. Če že na vsaj ni na izbiro aktivnih žena, jih je gotovo precejšnje število med tistimi, ki so zaposlene. Prav bi bilo, da bi predsedstvo Konferenca žena temeljito proučilo to vprašanje in dalo svoj predlog. Tudi mladih ljudi, ki se uspešno uveljavljajo v družbenem življenju, imamo precej. Verjetno pa bodo ponekod, kjer bodo kandidirali mladi, nastopile težave. Saj pri nekaterih ljudeh se sedaj prevladuje mnenje, da mladi ljudje niso za občinsko skupščino, češ da so za tako delo zreli le starejši.

Politični aktiv, ki ga je imenoval naš občinski odbor SZDL, bo takoj začel delati. Za pomoč bo imenoval še tri komisije: kadrovske za propagando in organizacijsko. Podobne aktivne bomo osnovali tudi pri krajevnih organizacijah SZDL in v podjetjih. V aktivih naj bodo zastopani predstavniki iz SZDL, ZK, ZMS itd.

V tem času se intenzivno pripravljajo volilni imeniki. Prav bi bilo, da bi se vsi volilci prepričali, če so v rechu vpisani, da ne bi bilo kasneje kakšnih težav.

V naši občini bo 90 volišč

Da bi volilci čim lažje opravili svojo dolžnost na dan volitev, bomo organizirali na področju občine okrog 90 volišč. Tako ljudem ne bo treba delati predolgih poti do volišča.

Bodoča občinska skupščina bo imela le 62 odbornikov: občinski zbor 31 in zbor delovnih organizacij tudi 31.

Odbornike za občinski zbor bomo volili na celotnem področju občine, odbornike za zbor delovnih organizacij pa po podjetjih. Ker bo imel občinski zbor 31 odbornikov, bomo razdelili območje občine na prav toliko volilnih enot. Vsak odbornik mora imeti praviloma svojo volilno enoto.

V kratkem bomo začeli s sestanki na terenu, da bomo vse občane čim bolj seznanili z vsemi vprašanji, ki sem jih tu samo bežno omenil. Prav bi bilo, da bi bila udeležba občanov čim večja, ker le tako bomo volitve temeljito pripravili.

Naj vas na koncu seznanim še z aktivom za pripravo volitev, ki ga je imenoval občinski odbor SZDL. Sestavljajo ga: Milan Ravbar, sekretar občinskega komiteja ZK, Tone Škafar, predsednik občinskega sindikalnega sveta, Maks Unetič, predsednik občinskega komiteja ZMS, Lojze Colarič, predsednik občinskega združenja Z BNOV, Stane Munčič, predsednik občinskega ljudskega odbora, Slavko Smerdel, upravnik Delavske niverze, Zvona Tomažič, predsednica konference žena, Karel Šterban, podpredsednik občinskega ljudskega odbora, Slavko Lipar, sekretar občinskega odbora SZDL, in Lojze Stih, predsednik občinskega odbora SZDL.

Lojze Stih

Gospodarsko združevanje (integracija) kolektiva trgovskega podjetja Resa iz Vidma-Krškega s kolektivom trgovskega podjetja Merx iz Celja je že skoraj zaključena. Kolektiv Rese je zdaj do potankosti seznanjen z nameni združevanja. Ker je v Vidmu-Krškem od potrošnikov slišati vedno več opazk, da se trgovina ne razvija v skladu z ostalim gospodarstvom, da se prepočasno specializira in da so lokalni zastareli, naj povemo tokrat nekaj več o načrtih podjetja Resa v letošnjem letu in v prihodnje. Skladišče, ki so ga pričeli graditi lani, bo dograjeno letos v septembru. V njem bodo prostori za špecerijsko blago. To bo omogočilo v bodoče boljše izbiro, saj so bila skladišča zlasti v špecerijskih prodajalnah doslej vseskozi najtežji problem. Novi skladiščni prostori bodo

ZA SODOBNEJŠO TRGOVINO V VIDMU-KRŠKEM

veljali okroglo 45 milijonov dinarjev. Opremljeni bodo s sodobnimi električnimi dvigali in s prostori za predpakiranje blaga, ker se bo morala tudi trgovina v Vidmu-Krškem usmerjati v samopostrežbo.

Kolektiv Rese bo letos v modernizacijo svojih prodajalnih vložil okoli 30 milijonov dinarjev. To so sredstva, ki jih je v preteklih dveh letih ustvaril na svojih skladih. Ljudski odbor žal ne bo sodeloval z nobeno udeležbo, čeprav bi lahko v tem primeru Resa naredila več, kot bo sicer. Se letos bodo preuredili trgovski lokal na vogalu Dalmatinove ulice, uredili bodo sodobno konfekcijsko prodajalno ter preuredili prostore v poslovalnici Zelenina 1 tako, da bodo gospodinske potrebščine in stroji v prodajalni, ki bo ločena od one z železnino. Prostori železnine se bodo precej povečali, ker bo kolektiv celotno stavbo odkupil. V stavbi na vogalu Dalmatinove ulice bo kolektiv uredil veleblagovnico, ker je predvideno, da se bo uprava iz nadstropja izselila v druge prostore.

Ko bi bilo na razpolago več sredstev (če bi bilo mogoče dobiti 10 milijonov posojila), bi lahko še letos preuredili špecerijsko prodajalno v sodobno samopostrežno trgovino. Prihodnje leto bodo v modernizacijo svojih prodajalnih nadaljevali. V Ivanuševem lokalu nameravajo urediti sodobno prodajalno tekstila za samoizbiro in posebno prodajalno za pohištvene tkanine, prav tako pa je v načrtu preureditev prodajal v Leskovcu in na Rakl.

Kaj bi radi Koprivničani

Koprivnica je oddaljena od Senovega približno 8 kilometrov. Prebivalci tarnajo, da je krajevni urad v Senovem zanje preveč oddaljen. Že dije časa želijo, naj bi v Koprivnici vsaj enkrat ali dvakrat na teden uradoval uslužbenec krajevnega odbora s Senovega. To bi se dalo urediti, žal pa v Koprivnici ni primerne prostora, v katerem bi bila občasna pisarna krajevnega urada. Ko smo načeli problem prostora za krajevni urad, se je pogovor začel naglo razvijati. Prebivalci že dolgo želijo novo šolsko poslopje in prosvetno dvorano.

220 šolskih otrok ima pouk v treh učilnicah že dolgo premajhne šole, ena učilnica pa gostuje v zasebni stavbi. Povedali so, da imajo na občini v Vidmu-

Krškem razumevanje za šolske težave. Koprivničani so že izvolili gradbeni odbor in imajo izdelan tudi idejni načrt za nadzidavo starega šolskega poslopja. To bo veljalo 35 milijonov; če bi gradili novo šolo, pa bi bilo treba mnogo več. Občina Videm-Krško bo letos namenila okoli pol milijona dinarjev za izdelavo generalnega načrta. Koprivniško osemletko obiskujejo tudi šolarji iz sosedne občine Šmarje pri Jelšah. Računajo, da bo tudi Šmarska občina prispevala za nadzidavo. Koprivničani so že večkrat podarjali, da so pripravili odbor po najboljši moči sodelovati pri gradnji s prostovoljnimi delom in z vožnjami, darovali pa bodo tudi gradbeni les. Krajevna organizacija SZDL in gradbeni odbor bosta torej imela v letošnji jeseni in zimi s tem dovolj opravka, obenem pa se bodo prebivalci pogovorili tudi o samopriskvku za nadzidavo šole.

Okoliški prebivalci bodo sodelovali toliko raje tudi zato, ker v Koprivnici močno pogrešajo prosvetno dvorano. Vse kulturno-prosvetne prireditve se odvijajo v pretesnih šolskih prostorih. V načrtu za nadzidavo šole pa je predvidena telovadnica, ki bi lahko služila tudi za prosvetno dvorano. Domače prosvetno društvo pripravlja igro »Meteža«, pevski zbor pa pridno vadi za nastop, ki bo v začetku aprila v okviru občinskega tedna kulture. V letošnji zimski sezoni je obiskalo Koprivnico več pevskih skupin: zapeli so jim Beneški fantje, Gorenjski fantje in še ena skupina pevcev, vsa-

kih 14 dni jih obišče potujoči kino, od časa do časa pa imajo tudi predavanja. Pred poletno sezono so v načrtu 4 predavanja: prvo o poklicnem usmerjanju je že bilo, tri, in sicer: o vzgoji doraščajoče mladine, otrok od rojstva do pubertete ter predavanje od spočetja do rojstva, pa še bodo.

V Koprivnici smo bili s vsem zadovoljni, pokopališče pa prebivalcem ni v čast. Ograja je podrtja, da se lahko po sicer lepo urejenih grobovih sprehajajo kokoši sosednih gospodarstev, na pokopališču pa je že 14 dni izkopen, nezasut grob. V sveži prsti so ostanki krste in kosti pokojnika, ki je bil pokopan pred leti.

In še nekaj: iz prepolne šolske greznice se steka gnojnica v drobnem potoku na pokopališče. Kar je res, je res, za svoje pokojnike pa bi vaščani le morali malo bolj skrbeti. Ker je pokopališče že prepolno, bo treba najti prostor za novo, ki ne bo sredi vasi in tik pod šolo, kot je dosedanje. Odborniki krajevnega odbora naj o pokopališču razmišljajo več, kot so do zdaj, in naj poskrbijo, da ne bo prebivalcem v sramoto.

Na plenumu zveze odvetniških zbornic Jugoslavije v Ljubljani so med drugim poudarili, da bo nova organizacija pravosodnega sistema v novi ustavni ureditvi terjala določene spremembe tudi v organizaciji odvetništva. Prvi korak v tej smeri naj bi bil storjen z uvedbo družbenega upravljanja — v organiziranju komunalnih odvetniških skupnosti.

Čestitke najstarejši Kostanjevičanki — Gorenčevi mami

V soboto, 23. marca, je Gorenčeva mama iz Kostanjevici praznovala 90. rojstni dan. Zelo redki so ljudje, ki dočakajo tako visoko starost. Predstavniki množičnih organizacij so jo obiskali ter skromno obdarili. Tesno so ji stisnili roko in se ji predstavili, ker nikogar ne vidi. Sirota je že tri leta popolnoma slepa in priklenjena na posteljo. Starost je visoka, vendar ji spomin ni opešal. Povedala je, da je pri 43 letih izgubila moža, ostala je sama za preživljanje starih majhnih otrok. Drugih do-

hodkov kot od malenkostne zemlje ni imela. Na drugo svetovno vojno se spominja z bolečino v srcu, saj je njen sin padel kot borec NOV. Živo ima v spominu dneve, ko so belogardisti iskali sina Franceta, ki je bil tudi aktivist. V svojem življenju je veliko prebrala knjige, in prav to jo muči, ker si na jesen življenja ne more z branjem krajsati dolgih dnevo.

Čestitkam najstarejši Kostanjevičanki se pridružujejo vsi, ki jo poznajo kot dobro in mirno občanko. F. B.

KOSTANJEVICA: hmelj, zelišča, vinogradništvo

Glavni vir zasluga v kmetijski zadrugi Kostanjevica na Krki je bil do slednjega leta, ki je ustvarjal približno četrtino akumulacije v zadrugi. Zaradi reorganizacije v gozdarstvu bo zadruga ta pomembni vir dohodkov izgubila. Svojo dejavnost bo v bodoče usmerjala v hmeljarstvo, v proizvodnjo zdravilnih zelišč in vinogradništvo.

Lanska proizvodnja je bila zlasti uspešna v hmeljarstvu. Na 15 hektarih hmeljišč so pridelali okoli 20 ton hmelja; kar 58 odstotkov je bilo drugorazrednega, preostali pa tretjerazredni. Hmeljeve nasade nameravajo povečati še vsaj za 10 hektarov, vendar še nimajo pripravljene potrebne elaborate.

Zivinojara v zadrugi je dediščina starega, ne najboljše gospodarjenja, ko so redili preveč krav molznic, 100-glava čreda molznic je zaradi nizkih cen mleka povzročala izgubo.

Zadruga razen tega mleka ni prodajala na tržišče, ampak ga je dobavljala predelovalnim obratom ter je zato izgubila pravico do dela premije, ki bi izgubo precej zmanjšal. Proizvodna cena za liter mleka je bila 62 dinarjev, zanj pa so skupno z zmanjšanimi premijami (2,5 dinarja iz občinskega kmetijskega sklada in 5 din iz republiškega sklada za pospeševanje kmetijstva na liter) dobili le okoli 46 dinarjev. Zaradi tega so čredo molznic lani zmanjšali na 30 glav in na preostalih 170 stojiščih pričeli pitati mlada goveda.

Lanski pridelek pšenice na 12-hektarskem posevku je dosegel povprečno 29,5 stotov na hektar, letos pa ima zadruga posejanih s pšenico okoli 40 hektarov. Približno 3 hektare posevka pšenice je uničila letošnja huda zima.

Zivinojarsko proizvodnjo, ki bo dajala potreben hlevski gnoj za hmeljar-

stvo, zdravilna zelišča in vinogradništvo bo zadruga gojila na proizvodnem obratu Kalce-Naklo. 50 hektarov površin je tam že arondiranih. Obrat bo imel, ko bo predstavljal zaključeno celoto, vsega okoli 300 hektarov zemljišč. Investicijsko posojilo za gradnjo hlevov z 260 stojišči je že odobreno, z gradnjo pa ne morejo pričeti zaradi nasprotovanja nekdanjih lastnikov. Odločbe o arondaciji so pravnomočne, vendar so se lastniki pritožili na maršalat in vztrajajo pri zahtevi, da se gradnja ne sme pričeti, dokler ne dobijo odgovora. Zadruga bo letos po planu podružbila 180 hektarov zemljišč, sredstva, ki so potrebna za odkup, pa so že odobrena.

Vinogradništvo je panoga, ki ima na področju kostanjeviške zadruge bodočnost. Glavna ovira za obnovo vinogradov pa so premajhne površine. Zadruga ima že pripravljene načrte

za obnovo 30 hektarov vinogradov, ima tudi 15 milijonov dinarjev za soudeležbo, vendar sodijo, da kreditov ne bo dobila. Banka namreč odobrava posojila za obnovo samo v primerih, ko površina ni manjša od 50 hektarov. Največje strnjene vinogradišče površine v gričevju pod Gorjanci pa niso večje kot 24 hektarov, ker so nekatera pobočja tako strma, da ni pogojev za strojno obdelavo.

Tovarna zdravil Farmis iz Ljubljane namerava v prostorih kostanjeviškega gradu urediti obrat za predelavo zdravilnih zelišč. Kmetijska zadruga Kostanjevica bo del svojih površin namenila gojenju zdravilnih zelišč in s tem ustvarila surovinsko osnovo za ta obrat. Pogodba o kooperaciji s Farmisom je že sklenjena. Letos bodo začetek na 3 hektarih posejali digitalis, na 50 arih satoreo, na 4 hektarih pa ržene rožičke.

POSAVJE

TREBNJE: plan je sprejet!

Oba zbora ObLO v Trebnjem sta 28. marca po več kakor šesturni živahni razpravi sprejela družbeni plan in proračun občine za leto 1963. Plan predvideva, da se bo družbeni bruto proizvod v primerjavi z lanskim povečal za 19,2 odstotka, družbeni proizvod za 16,3 odstotka in narodni dohodek za 16,4 odstotka. Posamezne panoge bodo proizvodno takole povečale: industrija za 33,4 odstotka, kmetijstvo za 5,7 (!) odstotka, gozdarstvo za 2 odstotka, gradbeništvo za 17,1 odstotka, promet za 6,3 odstotka, trgovina za 12,1 odstotka, gostinstvo za 13,4 odstotka, obrt za 46,2 odstotka in ostala gospodarska dejavnost za 1533,3 odstotka. Tolikšno povečanje potrjuje mnenje trebanjskih planerjev, ki so že pred sejo menili, da je plan izredno napet.

Predlog družbenega plana in proračuna za leto 1963 je na seji v dvorani kmetijske zadruge v Trebnjem obrazložil predsednik ObLO tov. Ciril Bukovec. Ko je primerjal lanskega leta s letošnjimi predvidevanji, je dejal, da je tudi napet plan možno izpolniti, če bomo mobilizirali vse svoje moči in čimtelje, ki neposredno vplivajo na razvoj občine. V industriji bomo morali predvsem odpraviti ozka grla, izboljšati tehnološke postopke in poskrbeti za redno dobavo reprodukcijskega materiala; se pravi, da bomo morali v ta namen zagotoviti potrebna obratna sredstva in devize, s katerimi bomo kupovali reprodukcijski material. Podjetja bodo morala povečati delovno storilnost in posvečati večjo pozornost znanstveno-raziskovalnemu delu, v skladu s tem pa sestaviti perspektivne programe za proizvodnjo in plasma njenih izdelkov. Letos naj bi znašala vrednost industrijske proizvodnje 1 milijardo 615 milijonov dinarjev, kar je za 33,4 odstotka več kot v letu 1962. Največ seveda pričakujemo od tovarne šivalnih strojev na Mirni, kjer bo rekonstrukcija omogočila povečanje proizvodnje za blizu 53 odstotkov. Svoje plane pa so povečala tudi ostala industrijska podjetja, kot »polmilijarder« DANA na Mirni, obrat »ISKRA« v Mokronogu in druga. Predvidoma bo letos začela obratovati tudi tovarna farmacevtske embalaže v Trebnjem, ki bo za začetek ustvarila brutopro-

dukt v vrednosti 80 milijonov dinarjev.

600 ha novih kmetijskih površin

Kmetijstvo kot najvažnejša panoga v občini bo letos ustvarilo blizu 2,7 milijarde dinarjev narodnega dohodka. Posvetva družbenega sektorja imajo trenutno v obdelavi 596 ha kmetijskih površin, ki so še zelo razparcelirane in ne omogočajo smotne uporabe moderne agrotehnike. Zato bo v letu 1963 poglobljena skrb kmetijskih proizvajalcev v družbenem sektorju, da zaokrožijo (arondirajo) zemljo v velike zemljiške komplekse na katerih je možna najodobnejša in najhitrejša obdelava s stroji, to pa je poglavitni pogoj za čim večji hektarski pridelek. Z odkupom, zakupom in arondacijo namerava kmetijska zadruga v Trebnjem letos povečati svoje kmetijske površine za novih 600 ha. Za odkup zemljišč v tem etu je predvidenih 83 milijonov dinarjev. Razen tega namerava graditi pitališče bekonov v Dol. Nemški vasi, pitališče za govedo pa v Martinji vasi, za kar bi skupaj potrebovala nad 203 milijone dinarjev. V načrtu je tudi mešalnica močnih krmil, v katero bi bilo potrebno investirati okrog 20 milijonov dinarjev.

20 ha gozdnih nasadov v Vrbovcu

Z gozdovi družbenega sektorja v občini upravlja gozdni obrat pri KZ Trebnje, ki je napravil nekako takde načrt za gospodarjenje v tem letu: klastično pogozdovanje naj zajame

16 ha, v Vrbovcu je treba osnovati intenzivni nasad na 20 ha, v Zupuzah in Gradišču, kjer so drevesnice, pa vzgajati sadike. Poleg tega je nujna nega gozdov. V tem okviru bodo letos dvakrat obželi sadike na površini okrog 54 ha, očistili gozdove na 172 ha, na 189 ha pa bodo gozdove zredčili (izsekali). V tem letu bo izdelan tudi drugi del ureditvene elaborata za področje Mirenske doline in Trebelnega. Letos nameravajo vložiti v gozdarstvo 59,7 milijona dinarjev.

Obrt, turizem in ostalo

Plan predvideva, da se bodo proizvodne zmogljivosti obrtnih podjetij v letu 1963 povečale za 46,2 odstotka, pri čemer daje prednost mlademu kovinskemu podjetju v Trebnjem, ki je letos povečalo svoj plan za več kot 76 odstotkov. V razvoju pa je KEMO OPREMA, ki bo v letu 1963 ustvarila za okrog 100 milijonov dinarjev bruto produkta.

Trgovina v trebanjski občini bo morala letos ustvariti nad 900 milijonov prometa ali za 13,7 odstotka več kot lani. Plan zahteva, da se mora dokončno izvršiti specializacija trgovskih lokalov, poslovanje pa je treba modernizirati.

Nedvomno je res, da gostinstvo in turizem zaostajata za drugimi panogami. Med drugim bodo letos v ta namen dokončali bife podjetja »DANA« na Mirni in pripravili načrte za rekonstrukcijo ceste Trebnje-Sevnica.

Občan ne sme odpasti!

Preglejmo, katera dela predvideva plan v korist občana kot človeka in prebivalca občine! Nedvomno se je treba precej ustavit pri stanovanjski problematiki, komunalni dejavnosti, zdravstvu, šolstvu, prosveti itd. Letos nameravajo dograditi 24 stanovanj in začeti z zidanjem ali pripravami za novih 88 stanovanj. V ta namen je predvidenih blizu 300 milijonov dinarjev. Da bi bila zazidava smotrna, bi bilo potrebno za dve večji naselji, Trebnje in Mirno, izdelati urbanistične načrte. Od večjih komunalnih del nameravajo letos nadaljevati urejanje kanalizacije v Trebnjem, graditi vodovodne priključke, elektrificirati nekatere vasi in urediti transfor-

matorske postaje v Trebnjem. Za opravljanje komunalnih del, zlasti lokalnih in manjših, bodo tu in tam uvedli krajevni samoprisevek in omilili izdatke iz sicer že tako obremenjenega letošnjega proračuna. Med šolsko problematiko je aktualna gradnja šole v Trebnjem, ki jo nameravajo dograditi do pete faze. Šol, ki bi potrebovale pomoči, je še več, vendar finančne težave ne dopuščajo, da bi rešili tudi druga vprašanja.

Letos nameravajo urediti tudi zdravstveno vprašanje. V ta namen bo imel zdravstveni dom v Trebnjem vse oddelke, ki so nujno potrebni za zagotovitev osnovnega delovanja zdravstvene službe v občini. Plan predvideva tudi ureditev ambulanc in zdravstvenih domov v ostalih krajih, zlasti na Mirni in v Mokronogu.

Preveč smo skromni...

Vse to in še marsikaj drugega bi morali narediti letos v trebanjski občini. Tako pravi plan, tako so menili tudi v razpravi. Toda brž ko so odborniki zvedeli, kakšen je letošnji proračun, so začeli o doslednem izpolnjevanju vseh planskih nalog dvomiti.

TREBANJSKE NOVICE

406,5 milijona dinarjev dohodkov, ki jih predvideva občinski proračun za leto 1963, so pravzaprav zelo skromna sredstva za izpolnitev planskih nalog, katerih del smo našli poprej. Nedvomno je imel neki odbornik prav, ko je poudaril, naj bi se napravil prioriteten red v izpolnjevanju vseh nalog, predvsem pa bi bilo potrebno ugotoviti, kaj se da napraviti in česa ne. Se pravi, da bi moralo biti v planu le tisto, za kar imamo sredstva ali bi jih vsaj lahko dobili.

Dejstvo je tudi, da smo bili doslej, ko je šlo za to, kdo kaj dobi dotacije ali pomoč v drugi obliki, preskromni, vsekakor skromnejši kot črnomaljska občina, ki bo letos dobila toliko in toliko milijonov. Okrog te ugotovitve se je naposled sukala vsa razprava, sem in tja pobarvana z osebnimi gledanji na podružbljanje kmetijskih zemljišč in s podobnim. Vendar se bistveno le ni odmaknila od obravnave skupnih interesov. Ko je bilo sproženo vprašanje, kdo bo finansiral krajevne skupnosti, so predlagali, naj se v ta namen zagotovi 4 milijone dinarjev in vnese pod postavko »razni dohodki« v proračun.

Gotovo je, plan in proračun za gospodarske in vse prizadete čimtelje v občini nista lahko breme, pa tudi ne formalnost. Naloge so težke in zahtevajo vsepovsod celega občana, proizvajalca in gospodarstvenika. Tega so se zavedali tudi odborniki, ko so dvignili roke in potrdili, da so za napet plan. S tem pa so sprejeli tudi vso odgovornost. Sklenili so, da se bodo v prihodnje česče sestajali na sejah, zlasti zbor proizvajalcev, in sproti opozarjali na napake ter analizirali uspehe.

Na seji Glavnega odbora Slovenske izseljenske matice v Ljubljani so med drugim omenili, da je prišlo lani na obisk v Slovenijo 2570 izseljencev. Matica pošilja »Rodno grudo« in »Izseljenski koledar« v 32 evropskih in prekomorskih držav. Podjetje »Viba« filma je izdelalo lani za izseljence film »Od kod smo domas«.

Jože Gorjup: SREČANJE (lesorez) — Iz Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki

NOVI ODLOKI ObLO TREBNJE

S posebnim odlokom je bil ustanovljen sklad za negospodarske investicije in investicije za komunalne potrebe občine. Sklad bo dobival sredstva iz proračuna, komunalnega prispevka, posojil in obresti ter raznih drugih virov.

Od objave v Uradnem vestniku okraja bo veljal odlok, ki podaljšuje veljavnost odloka o razporeditvi sredstev proračunskega prispevka, ki pripada občinskemu skladu za šolstvo.

Od 1. januarja letos je tudi v trebanjski občini ukinjen občinski prometni davek na lokalne telefonske storitve.

Novi odlok o načelih za določanje sredstev, ki pripadajo šolam, izobraževalnim in vzgojnimi zavodom, deli šole v tri kategorije. V prvi kategoriji so osnovne, v drugi in tretji pa podružnične šole. Na osnovi te kategorizacije se dodeljujejo tudi sredstva iz občinskega sklada za šolstvo.

S svojim odlokom je tudi ObLO v Trebnjem pristal na ustanovitev javnega pravobranilstva v Novem mestu, ki bo opravljal ustrezne posle za tiste občine bivšega novomeškega okraja, ki so se pripojile k ljubljanskemu okraju. Za vzdrževanje pravobranilstva bo ObLO v Trebnjem prispeval vsako leto 20 odstotkov vseh potrebnih sredstev.

V letu 1963 bo še vedno veljal odlok o dopolnilnem proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev. Na zadnji seji sta oba zbora ljudskega odbora soglasno sprejela odlok, ki podaljšuje veljavnost starega ustreznega odloka o tem prispevku.

Občinski ljudski odbor je prejšnji teden potrdil tudi odločbo o sprejemu pravilnika notranje organizacije, delovnih razmerij in delitve dohodka uprave ObLO. Pravidnik že velja od 1. januarja letos.

Težave drevesnic in obnova sadovnjakov

Drevesničarstvo je v nemajhnih težavah: kadar je na razpolago dovolj sadik za sadno drevje, ni sredstev za obnovo sadovnjakov, kadar pa so na razpolago sredstva za obnovo sadovnjakov, ni na razpolago sadik... Sadne drevesnice so zaradi neštevilnih težav

začele vzgajati le toliko sadik, za kolikor prejmejo naročila. Drevesnica kmetijske zadruge Zasavje v Sevnici je že lani razprodala vso proizvodnjo za letošnje leto, zdaj pa že sklepajo pogodbe za prodajo v letih 1964 in 1965. V letu 1962 so vzgajali in prodali 35 tisoč sadik, letos pa jih bodo 180 tisoč. Lani so voluharja povzročili veliko škodo, ker proizvajalec zaščitnih sredstev pred voluharjem svojih proizvodov ni dal na tržišče.

Cesta Trebnje-Mirna: prihodnje leto

Sklep zadnje konference mladine trebanjske občine je bil, da se organizira MDB za cesto Trebnje-Mirna, ki naj bi jo začeli graditi letos. Mladina bi s tem veliko pripomogla k hitrejšemu urejanju prometa in zlasti turizma v občini, ki ima za to veliko pogojev, a premalo dobrih cest. Na zadnji seji ObLO v Trebnjem, ko je tekla razprava o letošnjih negospodarskih investicijah, pa so ugotovili, da gradnja ceste v Mirensko dolino letos še ni možna, ker primanjkuje sredstev, razen tega pa tudi še ni ustreznih načrtov. Če lahko verjamemo obljubam, bodo to cesto začeli obnavljati prihodnje leto.

Menjava italijanskih lir na območju koprškega okraja naglo narašča. V letošnjem januarju so menjali 88,5 milijona lir, februarja 105 milijonov, v marcu pa okrog 130 milijonov.

Po letošnjem planu bodo v letu 1963 v ribniški občini investirali 677 milijonov dinarjev. Investicije bodo šle zlasti za pospeševanje industrije, kmetijstva, trgovine, gostinstva, gradbeništva in drugih panog, torej tistih, kjer se bodo naložena sredstva najhitreje obrestovala.

S KONFERENCE GASILCEV SEVNIŠKE OBČINE

Pomoč okoliškim društvom

Predzadnje nedeljo je bila v gasilskem domu v Sevnici konferenca občinske gasilske zveze Sevnica. Razen delegatov posameznih društev so bili prisotni tudi načelnik republiške gasilske zveze tov. Spicar, zastopnik okrajne gasilske zveze Celje dr. Skok ter zastopnik občinske gasilske zveze Videm-Krško tovariš Koman.

Poročila predsednika, načelnika, prosvetnega referenta, orodjarja in mladinskega referenta so bila dokaj izčrpana, tako da se je po njih razvila živahna razprava. Najprej se je oglasil k besedi tov. Spicar in poudaril, da je gasilstvo v vsej komuni na dostojni višini in da je v novem statusu dobilo pomembno mesto. Tov. Koman je ugotovil, da pri nas nazaduje operativna služba. Mnogo gasilcev smo izsolali v podčastniški šoli, kar je družbo stalo precej denarja, veliko od teh pa ni več aktivnih. Njihova naloga naj bi bila vzgajati mladi gasilski kader, ker ga povsod primanjkuje. Predsednik Smodej je priporočal, naj občinska gasilska zveza najame posojilo ali pa naj gasilska društva stopijo v stik z zadrugami, da bi dobila denarno pomoč. Prav tako je treba izposlovati pri

zavarovalnici, naj poveča prispevek gasilskim društvom.

Zastopnik okrajne gasilske zveze je povedal, da daje zveza vsem društvom pomoč v obliki predavanj, tečajev in nasvetov, ki jih ilustrira s filmi. Prav tako prireja seminarje za operativno.

Izglasovanih je bilo več sklepov, najvažnejši med njimi pa je ta, naj se organizirajo strojni tečaji za društva Šentjanž, Telče, Tržišče in Krmelj v Krmelju, kjer so na razpolago strokovnjaki za tak tečaj.

Konferenca je popolnoma uspela in bo nedvomno vplivala na nadaljnje delo vseh gasilskih društev v občini.

S. Sk.

SEVNIŠKI VESTNIK

Tečaj za prvo pomoč v Loki

Ze februarja bi moral biti ta tečaj v Loki, pa se je zaradi hude zime zakasnil, tako da se je pričel šele 10. marca. Predavanja so bila tri za poredne nedelje od 8. do 15.

ure. Tečaj je organizirala krajevna organizacija RK s pomočjo občinskega odbora RK v Sevnici.

Tečaj je vodil tovariš Skočir, ki je tečajnicam predaval o negi bolnikov, dr. Matko, zdravnik iz ambulante v Radečah, pa je seznanil tečajnice s prvo pomočjo.

Prihodnje nedelje se bodo tečajnice udeležile poučne ekskurzije v Ljubljano, kjer si bodo ogledale novo polikliniko, RTV in muzej NOB.

TUDI MI SI ŽELIMO KLUB SZDL!

V zadnji številki Dolenjskega lista smo brali novico, da so v Kostanjevici odprli v Domu kulture klubski prostor SZDL. Tudi pri nas v Loki si že dolgo želimo prostor za SZDL, kjer bi lahko imeli sestanke. Občinski odbor SZDL je pripravljen dati primerno vsoto za ureditev takega kluba, vendar nimamo prostora. Mislimo, da bi bilo treba z večjim razumevanjem reševati to vprašanje, saj res ni primerno, da imamo sestanke po gostilnah.

Določeno je že bilo, naj bi bila ta soba v občinski hiši. Če bomo s tem odlašali, nam bo morda propadel še denar, ki je zdaj določen za opremo.

S. SK.

Vsak problem je politični problem!

Dogodki in pojavi v komuni (ali izven nje) postavijo komunista pred nalogo: obravnavati stvar in poiskati najhitrejšo ter najboljšo rešitev. Skoraj vsakokrat je ta naloga drugačna, se pravi, da je drugačen način reševanja, vedno pa zahteva od komunista, da je res komunist. Da bi pregledali aktualna področja organizacij ZK in njihovih posameznih članov in da bi ocenili vlogo ZK, obravnavali politiko kadrovanja in ideološko politično delo, je občinski komitej ZK v Črnomlju priredil 19. marca seminar za člane občinskega komiteja ZK, 20. marca pa seminar za isto vsebino za sekretarje osnovnih organizacij ZK. Na

seminarjih so se razjasnili prenekatere stališča o vseh naštetih vprašanjih, to pa je dalo tudi bistveno vsebino in pestrost seminarjem, ki sta nedvomno izredno dobro uspela. Pri obravnavanju nalog so udeleženci ugotavljali, da komunisti prevečkrat posegajo v stvari, ki so izključna zadeva organov delavskega samoupravljanja. Izkazalo se je tudi, da je pobudnik za delo članov pretežno le občinski komitej ZK. To ni prav, zato bo treba težišče dela prenesti na osnovne organizacije in skupine komunistov, kar ustreza tudi novim delovnim oblikam organizacije Zveze komunistov. Tak način izva-

janja nalog je dal že nekaj pozitivnih rezultatov v rudniku v Kanižari, Beltu, Iskrinem obratu v Semiču in drugod. Kakor so ugotovili na seminarjih, morajo komunisti še vedno opozarjati na pravilnost organizacije proizvodnje, na spodbudno nagrajevanje po delu in na ostale stvari, ki marsikje še niso razčiščene ali pa jih hočejo določeni krogi v podjetjih izkrivljati.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Glede boljšega načina kadrovanja so menili, da bi morali kadrovati perspektivno in s tem na podlagi ustreznih kvalitet, ki jih morajo imeti komunisti, začeti že v osnovnih organizacijah. V zadnjih treh letih je bilo v organizacijo ZK sprejetih večje število članov, mlajših in ostalih, s čimer so se vrste članstva zelo okrepile. Razumljivo pa je, da vsakdo, ki dobi legitimacijo, še ni komunist, če nima vseh vrtilin, prodornosti in lastnosti, ki se zahtevajo od komunistov. Nekaj takih je naredilo prestopke in so jih kaznovali. Večjih kazni ni bilo. Očitna pa je napaka, da primerov osnovne organizacije ne obravnavajo sproti, ampak šele tedaj, ko se jih nabere večje število. Tako prestopke sčasoma izgubi na teži, kar je bržčas tudi vzrok zelo milim kaznim. S perspektivnim kadrovanjem bo vsega tega manj in se nemara ne bo treba več opravičevati, češ: »Nismo vedeli, da je tovariš...«

Osnovne organizacije in vsi komunisti morajo biti z dogajanjem seznanjeni, morajo jih spremljati in v danem trenutku začeti temeljito obravnavati s političnega vidika. Od tod izhaja potreba po večjem ideološko-političnem izobraževanju, ki naj člane ZK usposobi za pozitivno in kritično presojo problemov, ki se pojavljajo. Ugotovitve obeh seminarjev bodo nedvomno koristni napotki za nadaljnje delo komunistov v črnomaljski občini, zlasti v obdobju, ko se spričo uvajanja in uveljavljanja novega v gospodarskem, političnem in družbenem življenju porajajo novi pogledi na reševanje pojavov.

STARA METLIKA

Ponekod še vedno samovolja

Na nedavni plenarni seji občinskega komiteja ZK v Črnomlju je bila na dnevnem redu samo ena točka: problemi mladih v belokranjskem gospodarstvu. Razprava je bila na podlagi izbranih podatkov, obravnavali pa so tudi možnosti zaposlitve mladincev, ki so v preteklem letu končali obvezno osemletno šolanje.

Gospodarstvo Bele krajine je močno razvujano in raznoliko, v to raznolikost pa moramo vsakdo šteti tri glavna gospodarska področja: kmetijstvo, industrijo in obrt. V ustreznih delovnih organizacijah je zaposleno lepo število mladih in nikakor ne gre oporekati prizadevnosti vseh činiteljev, ki so v okviru možnosti odprli vrata za zaposlitev mladih. Vprašanje pa je, kako so se novi, mladi

člani delovnih kolektivov uveljavili, ali so prišli do vseh pravic, ali morajo še vedno samo prikrmavati starejšim in je njihova odločitev samo postranska stvar, nevedna globljega razmišljanja? Po vesteh iz raznih gospodarskih organizacij v obeh belokranjskih občinah je ponekod napredek presenetljivo razveseljiv, ponekod pa niti najmanj zadovoljiv. Iz takih gospodarskih organizacij se največkrat (pretežno po »tajnih« kanalin) izve, da samovolja vodilnih še vedno duši boj za uveljavitev vseh proizvodjalnih pravic. Razumljivo je pri tem še najbolj prizadeta mladina, ki ji sicer odrekajo pravice, češ: »Kaj bi poslušal zelenec, ko pa imamo toliko starejših in pametnejših!« Od tod tudi ugotovitve, da mladi proizvodjalci še niso upravljalci, ne najdemo jih v

delavskih svetih ne v upravnih in drugih organih, če pa jih, so v zelo majhnem številu. Očitno je, da je vloga političnih sil tu in tam še zelo, zelo majhna; to kaže, da so se ponekod organi (upravnih in političnih) podredili »višjim ukazom« v podjetju. Zamisliti pa se je treba tudi ob naslednji ugotovitvi: osnovne organizacije ZK posvečajo premalo pozornosti sprejemanju mladih v članstvo, zato so mladi tudi s te strani precej prizadeti in brez prave opore. Zdi se, da je potrebno ponovno in še enkrat podčrtati nemara hudo staro ugotovitev, da brez vzajemnega sodelovanja političnih činiteljev ni mogoče računati na izboljšanje stanja v delovnih organizacijah. Ob vsem tem je nujno treba opozoriti na statute delovnih organizacij, ki bi morali zelo natančno pojasniti in zakoniti pravice in dolžnosti proizvodjalcev, vodilnih uslužbencev in vlogo političnih organizacij. Ob upoštevanju vseh zakonitosti (žal, je to v več podjetjih bolj stvar zaradi stvari) nedvomno ne bo problemov v zvezi z zaposlitvijo novih, mladih delovnih moči. Statut naj bi jih ščitil!

S »Šolo za življenje« na podeželje

Od 1. aprila dalje imajo »šola za življenje« v črnomaljski občini tudi podeželjski aktivisti ZMS. Za vsak aktiv bo pet predavanj. Predavanja so že posneta na magnetofonski trak, kar bo znatno olajšalo delo organizatorja »šole za življenje«, to je občinskega komiteja ZMS v

Črnomlju. — Od druge polovice marca že traja taka šola v črnomaljski gimnaziji. Predavanja imajo enkrat tedensko po eno uro. Do konca šolskega leta bodo imeli na gimnaziji skupaj 20 ur predavanj o pripravah mladega človeka za življenje.

Iz Semiča smo zvedeli

Zadružna mlekarina v Semiču že nekaj mesecev zamaša mladega fanta ali dekletje z dokončano osemletko, ki bi imel veselje do mlekarke stroke. Nihče se ne javi, kljub temu da ima mlekarstvo v Beli krajini bočastost in da bo zadruga pridnemu delavcu omogočila tudi šolanje v mlekarški šoli.

Lani so v semiški pekariji spekli 40.000 kruha in 80.000 žemlj. Po letošnjem računu bodo Semičani pojedli 60.000 kruha in 150.000 kosov raznega pečiva. V pisarni smo zvedeli, da ne predvidevajo za domačine povečanje želocev, temveč so številke dobili na osnovi potreb za Semič in okoliške vasi. Mojster Jurajevič pravi, da ne bo dolgo vzdržal čezmernih naporov in da namerava prihodnje leto »dezeritirati« med upokojence. Delo v pekariji je izključno ročno, zato bo težko dobiti zanj nadomestilo. Mladim pekarjem se ne da ročno delati, navajajo so strojev, zato se bojimo, da se ne bo zgodilo tako kot pri čevljarjih, kjer so morali prenehati z delom. Če črnomaljska pekarna ne bo nabavila dostavnega avtomobila in prevzela preskrbe

manjših krajev s kruhom, bo treba tudi semiško pekarijo modernizirati.

Pri obrtnem servisu v Semiču so imeli lani mnogo izostankov od dela. Izračunali so, da vsak izgubljeni dan pomeni 4000 din izgube za podjetje. To je potrdil še letošnji predpis, po katerem podjetje obračunava 30 dni bolezenskega dopusta v svoje breme. Zaradi vsega tega so spremenili pravilnik o delitvi dohodka in ga izpopolnili s členom, da dobi vsak delavec, ki v enem mesecu ne izostane od dela (razen rednega oz. izrednega dopusta), poleg ostalega še 1500 din. Posledice tega so vidne, saj je neopravičenih izostankov dosti manj!

Kam po osemletni šoli?

V preteklem letu je končalo osemletno šolanje v črnomaljski občini nad 400 mladincev in mladink. Za nadaljnje izobraževanje na srednji šolah se je odločilo 111 fantov in deklet, 28 se jih je redno zaposlilo, 81 pa je vajencev. Doma na kmetijah je ostalo 83 mladih.

O čem so se pomenili volivci v Metliki

Pretekli teden je bil v Metliki zbor volivcev. Obravnavali so osnutek družbenega plana za leto 1963 in turistično ureditev mesta. Udeležilo se ga je zadovoljivo število volivcev, odborniki Oblo in predsednik ljudskega odbora Franc Vrvišar.

Sef odseka za gospodarstvo pri Oblo Frenk Molek je uvodoma obrazložil letošnji družbeni plan občine. Ta predvideva, da se bo narodni dohodek povečal na 1 milijardo 745 milijonov dinarjev. V zvezi s tem so plani gospodarskih organizacij tako zastavljeni, da bi jih mogli celo preseči. Seveda je to odvisno od samih delovnih kolektivov. Nujno potrebno pa bo pripraviti programske proučitve za razširitev gospodarskih organizacij in oblikovanje novih strok (npr. obrtna podjetja).

Po družbenem planu bodo potrebne tudi investicije. V prvi vrsti je tovariš Molek naštel investicije v industriji. Tako bi v tem okviru dokončali rekonstrukcijo tovarne BETI, ji uredili barvarno in jo izpopolnili z opremo, v obratu NOVOTEKS pa bi v tem letu uredili klimatske naprave. V ostalih gospodarskih panogah bi investicije vlagali v naslednje gospodarske dejavnosti: — v kmetijstvu: za obnovo vinogradov, podružbljanje zemljišč in nabavo strojne opreme; — v prometu: za avtomatizacijo telefonske centrale in ureditev ustreznega omrežja; — v trgovini: za izboljšavo lokalov in specializacijo trgovin; — v gostinstvu in turizmu: za dograditev hotela in ureditev kopališč ob Kolpi; — v obrti: za rekonstrukcijo lesne predelovalne industrije na Suhorju, opremo

ustreznih obratov, povečanje obratnih sredstev v Zavodu za zaposlovanje invalidov, opremo pekarne, ureditev gradške pekarije, ureditev klavnice in zunanjih prostorov metliške mesarije itd. Investitorji omenjenih del bodo pretežno podjetja in ustanove. V Metliki bodo negospodarske investicije vložili v gradnjo vodovoda do mesta, ureditev cestišč in trga v mestu, zidanje prosvetnega doma na Suhorju itd. Letos nameravajo izgotoviti osnovno šolo v Podzemlju. Poleg tega predvideva program občine tudi gradnjo stanovanj in vzdrževanje vaških poti.

Družbeni plan za leto 1963 predvideva res obsežno dejavnost v občini, izpolnitev nalog pa bo zlasti odvisna od skupnih naporov delovnih kolektivov, organizacij in vseh volivcev. Preden bo plan potrjen, ga bodo še temeljito pregledali in poiskali najboljše rešitve. V razpravi so volivci menili, naj bi se ponovno uvedel samoprispevek občanov za ureditev in olepšavo Metlike. Vrsto izboljšav so volivci predlagali tudi v obravnavi turističnega razvoja občine. Tovariš Martin Črnogelj je potem predlagal, naj bi to vprašanje začeli reševati že meščani, tako da bi vsakdo očistil in olepšal svoj dom in okolje pred njim. Metlika mora dobiti koše za odpadke, ceste je treba pogosteje izpirati, v stranskih ulicah urediti javno razsvetljavo, določiti mesta za smetišča in ostalo. Zelo šibka je turistična propaganda. Občina ima lepe možnosti in pogoje, da zadovolji goste. Na koncu je tov. Dular predlagal, naj ponovno oživi turistično društvo v Metliki in dejavnost razširi na celotno občino. Li

OBREMENJEN PRORAČUN

Na sobotni seji (30. marca) so odborniki Oblo v Metliki sprejeli družbeni proračun metliške občine za leto 1963. Dohodki občine bodo v letošnjem letu 171 milijonov 727.000 din. Od tega je 69 milijonov 243.000 din namenjenih za sklade, 8 milijonov 557.000 dinarjev pa za posebne proračunske rezerve. Čistih dohodkov za financiranje proračunskih izdatkov bo 93 milijonov 927.000 din.

Razprava, ki jo je začel predsednik Oblo Franc Vrvišar, je povedala, da ta sredstva ne bodo zadostna za vse potrebe, kot so povečanje šolskega sklada, večja dotacija društvom, družbenim in političnim organizacijam itd. Sredstva so razdeljena tako, da so

osnovne zahteve za uresničitev del po proračunu zagotovljene. Povečanje proračuna namreč ni v skladu z gospodarsko dejavnostjo. Gospodarstvo, kulturno-prosvetno delo, zdravstvo in druge panoge so svojo dejavnost bolj povečale, kot se vidi iz proračuna. Odborniki so po pretresu in obravnavi soglasno izglasovali odlok o proračunu metliške občine za leto 1963.

Nadalje so razpravljali o sestavi občinske skupščine, ki bo štela 50 odbornikov, nato pa tudi o zamenjavi odbornikov po dveletnem mandatnem obdobju. Zamenjava bo potekala po abecednem redu, in sicer tako, da bo vsak drugi predstavnik volilne enote zamenjan.

Na seji so potem sprejeli odlok o krajevnem samoprispevku, ki ga bodo plačevali tako kot preteklo leto. Med važnejšimi odloki je bil sprejet še odlok o razdelitvi občine na volilne enote.

Glede na bližnje volitve je ljudski odbor imenoval tudi dve komisiji. Volilno komisijo sestavljajo: Roman KRŽAN, Janko ČERČEK, Stane NEMANIC, Polde KLEMENČIČ, Slavo OLIČ in Niko ZUPANIČ; v komisiji za volilne imenike pa so: Martin CRNUGELJ, Tone VERGOT in Franco PLUT. Li

Nove gradnje v Metliki

Splošno gradbeno podjetje Pionir iz Novega mesta je prevzelo gradnjo devetstanovjskega bloka za potrebe nezaposlenih borcev. To je združena gradnja gospodarskih organizacij in stanovanjskega sklada. Stavba bo po pogodbi zgrajena do letošnje jeseni. Zemljska dela pri izkopu temeljev so že končana.

Zdravstveni dom in lekarna v Metliki sta sklenili pogodbo s splošnim gradbenim podjetjem »Begrade« iz Črnomlja za gradnjo štiristanovaljskega bloka za potrebe zdravstvenih delavcev. Investicije bodo krili pretežno iz lastnih sredstev, nekaj sredstev pa jim bo posodil stanovanjski sklad. Li

METLIŠKI TEDNIK

Nad 30 kandidatov za šoferski tečaj

Sindikalna podružnica obrata NOVOTEKS v Metliki je prek svojega prometnega krožka organizirala že tretji tečaj za voznike amaterje kategorij A in B. Tokrat se je za tečaj javilo nad 30 kandidatov iz obrata NOVOTEKS in okolice. Tečajniki bodo opravljali izpite v prvi polovici maja.

Vesti iz organizacij

KAKO DELAJO SEKCIJE? Na ponedeljkovi seji je krajevna organizacija Socialistične zveze v Črnomlju obravnavala delo sekcij in pripravljala o raznih organizacijskih vprašanjih. Ugotovila je, da bodo morale sekcije poživiti svojo dejavnost in jo razširiti na obravnavanje vseh aktualnih področij.

KONFERENCA ZROP Na torkovi občinski konferenci ZROP v Črnomlju so razpravljali o delu te organizacije v obdobju med dvema konferencama in sprejeli nove naloge. Zlasti so poudarili, da je treba skrbeti za strokovno izobraževanje rezervnega kadra JLA.

GASILSKA SKUPŠČINA Zadnjega marca je imela občni zbor gasilska zveza črnomaljske občine in obravnavala delo članstva v preteklem letu. Ugotovili so med drugim, da je kljub težavam delo gasilskih desetlin v redu potekalo ter da so v preteklem letu ob požarih obvarovali precejšen premoženje pred popolnim uničenjem.

PRIPRAVE NA VOLITVE Izvršni odbor občinskega odbora

SEZDL v Črnomlju bo še ta teden razpravjal o pripravah na majske volitve in v ta namen imenoval nekaj komisij. Hkrati bodo to pripravile za sejo občinskega odbora SEZDL, ki bo v kratkem.

POSVET KOMUNISTOV V GOSPODARSTVU

Na posvetu 21. marca so člani ZK — vodilni uslužbenci v gospodarstvu — drugi v letošnjem letu obravnavali izpolnjevanje plana gospodarskih organizacij v prvem tromesečju 1963. Ugotovili so, da porast proizvodnje ni v skladu s predvidevanji. V zvezi s tem so obravnavali najrazličnejše vzroke, ki so vplivali na nezadovoljivo izpolnjevanje nalog.

KOMUNISTI O PROBLEMIH SOLSTVA

Pred dnevi je aktiv prosvetnih delavcev komunistov iz obeh belokranjskih občin obravnaval razne probleme v solstvu in razpravjal o analizi stanja v solstvu. Razen tega je obravnaval način nagrajevanja v prosveti, razporejanje sredstev, ki so dana v ta namen, in ostala vprašanja s področja solstva.

Bistveno spremenjeno delo ZK

Seja občinskega komiteja ZKS Novo Mesto 23. marca je obravnavala metode in obliko dela ZK v občini, sistem in način kadrovske politike ter idejno delo v ZK. Po uvodnih besedah za posamezna področja delovanja ZK v občini se je razvila razprava, iz katere lahko povzamemo naslednje:

Ob vlogi ZK, ki jo je nakazal III. plenum CK ZKJ, novih metodah in oblikah dela so člani komiteja v razpravi poudarili, da se je delovanje ZK v občini bistveno spremenilo, predvsem zaradi večjega vključevanja članov ZK v delo aktivov. Preko aktivov so nastajala enotna stališča o posameznih vprašanih gospodarskega, družbenega in političnega življenja v občini.

Posebna konferenca članov ZK, ki delajo v kmetijstvu in gozdarstvu, je pravilno ocenila probleme in stanje na tem področju in prišla do enotnih stališč, kako reševati vprašanja na tem področju. Aktiv članov ZK, ki delajo v trgovini, je obravnaval probleme v trgovini v luči zaključkov letne konference ZK. Aktiv ZK prosvetnih delavcev je obravnaval probleme s področja materialnega položaja šolstva v občini in probleme nagrajevanja prosvetnih delavcev. Aktiv članov ZK Društva inženirjev in tehnikov se je sestel, da bi

obravnavali naloge, ki stojijo pred tehnično inteligenco v občini pri reševanju proizvodnih problemov, ter se zavzel za boljše delo DIT v občini. — Takšne oblike in metode dela je seja komiteja ocenila kot uspešne, zato jih je potrebno v nadalje še bolj razvijati.

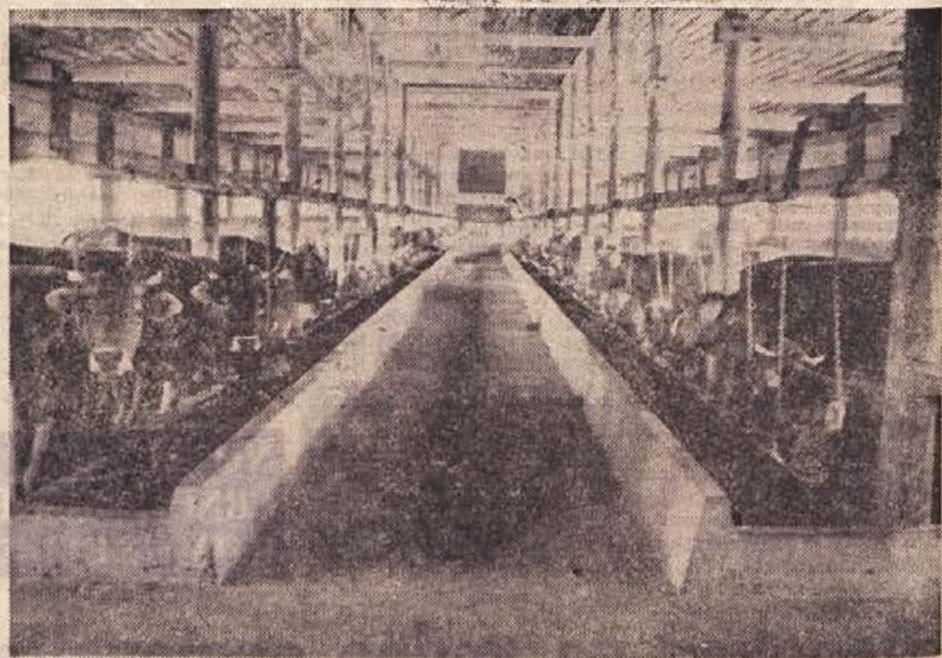
Kadrovstvu in vodenju kadrovske evidence v ZK bo potrebno v prihodnje posvetiti več pozornosti. Kadre moramo spremljati in preizkusiti v osnovnih organizacijah ZK, v aktivu, komisijah in drugih oblikah dela. Predvsem pa se pri ocenjevanju kadrov v ZK ne moremo zadovoljiti samo s splošnimi kriteriji, ampak moramo upoštevati nekatere posebne značilnosti, ki jih morajo imeti partijski kadri, na primer smisel za vodenje, pripravljenost poslušati sodelavce, sposobnost zastopati svoje stališče in prenašati stališča na druge itd. Idejno delo, tako je bilo poudarjeno na seji, je sestavni del aktivnosti ZK in osnova za enotno in pravilno reševanje konkretnih problemov. Ne moremo si predstavljati uspešnega dela člana ZK, če se ta sam stalno ne izobražuje ter tako osvaja stališča, ki jih postavlja ZK za reševanje posameznih vprašanj.

Na seji so bili izvoljeni delegati, ki so medtem za-

stopali ZK občine Novo mesto na ožrajni konferenci ZK. Franc Beg

V Soteski se je podri most

Pred dnevi se je most čez Krko v Soteski pri Dolenjskih Toplicah podri. Zrušil se je zato, ker ni vzdržal teže z deskami naloženega tovornega voza. Večje nesreče sicer ni bilo, cesto pa so na tem delu zaprli za ves promet, tako da je zdaj preusmerjen prek Dolenjskih Toplic in Straže. — Most v Soteski je bil zgrajen po drugi svetovni vojni, ker je bil prejšnji most v času NOB porušen. Očitno pa ni bil zgrajen pravilno. Med drugim je bil tudi preozek za promet, ki teče skozi Sotesko. Zdaj bi bolj kazalo zgraditi novega kot popravljati starega. D. G.

Takole je v novem hlevu za 130 krav-molznic v Jurki vasi, obratu KZ Dolenjske Toplice. Po 500 litrov mleka na dan že pošiljajo potrošnikom iz novega hleva, v katerem je notranjost taka, da lahko stopiš vanj z belimi čevlji. Vzoren red in snaga sta glavni odliki novega obrata v Jurki vasi.

Tudi v novomeški občini živahne predvolilne priprave

V ponedeljek popoldne je imel občinski politični štab za pripravo volitev v Novem mestu že tretjo sejo, na kateri so člani štaba poročali o poteku doseda-

V Dol. Toplicah urejajo pokopališče

V Dolenjskih Toplicah so se odločili, da bodo vzorno uredili pokopališče. Trenutno urejajo grobove, kasneje pa bodo popravili še mrtvašnico in obzidje. Poleg pokopališča so izkopal vodnjak, kjer bo voda za zalivanje cvetličnih nasadov na grobovih. V prihodnje bodo vse odpadke s pokopališča odlagali v gozdu, in ne več pred obzidjem. Močno bodo olepšali tudi grobove padlih v NOB in postavili spomenik. D. G.

njih priprav v mestu in na terenu. Čeprav še ni zakonskih predpisov o poteku in načinu volitev, so politične organizacije tudi v novomeški občini že predvidele vrsto ukrepov, ki naj olajšajo neposredne volilne priprave. Tako je predvideno, da bi bilo v občini 45 volilnih enot in 82 krajev, kjer bodo volišča. V občinskem zboru bo 45 odbornikov, v zboru delovnih organizacij pa prav tako 45 odbornikov; potemtakem naj bi imela bodoča občinska skupščina v Novem mestu 90 odbornikov. Verjetno bodo v mnogih krajih predlagali po dva kandidata, da bi se volivci lažje odločili. V občini je že ustanovljenih 14 področnih štabov, v katerih delajo razen aktivna SZDL in ZK tudi člani Zveze borcev, mladine, stalne konference

svet stalne Konference za družbeno aktivnost žensk, kjer bodo tovarišice razpravljale zlasti o volilni kampanji žena samih. Predvideno je, da naj bi bilo v novi občinski skupščini vsaj 16 žena (4 v občinskem zboru, 12 pa v zboru delovnih organizacij). Tu — in pri volitvah mladih, sposobnih ljudi v ljudski odbor — bo treba letos doseči temeljito preloščilo.

V volilno delo se vključuje aktivno tudi sindikat. Ze te dni se bodo začele razprave po volilnih enotah, ki bodo vsklajene z načrtom sestankov SZDL in zborom volivcev.

Novomeška kronika

1. aprila smo dobili še eno cvetličarno, ki jo je odprla vrtnarja komunalnega podjetja na Glavnem trgu v Bergmannovi hiši. Zdej imamo torej dve cvetličarni in bomo z rožami in vencmi dobro založeni. Koristnost konkurence se je pokazala že prvi dan, saj so bili prej nageljni po 150 din, zdaj pa jih imata obe cvetličarni na zalogo po 100 din. V cvetličarni državnega sektorja imajo naprodaj vsakovrstne rože v lončkih ter razno sveže in umetno cvetje, razen tega pa interesi lahko naroče lepoticno grmičevje, trajnice in drevice. Prodajali bodo predvsem lastne proizvode.

Vse lepo in prav, toda gospodinjstvo pravijo, da bi želele predvsem še eno zelenjavno trgovino in konkurence tudi na tem področju!

Te dni so začeli preurejati na Casti komandanta Staneta lokal Rifljeve Petrine, ki je pred nedavnim prenehala s steklarsko obrtjo. Trgovsko podjetje »Zelena« namerava v tem lokalni, ki ga bodo uredili na najspodobnejši način, odpreti trgovino z okrasnim steklom, porcelanom vseh vrst, servisi iz brušenega stekla in podobnimi izdelki steklarske stroke. Doslej v Novem mestu nismo imeli take prodajalne, zato bo »Zelena« potrošnikom z novo trgovino zelo ustregla. Računajo, da bodo dela končana v začetku maja, sredi prihodnjega meseca pa bo nova trgovina že poslovala.

Jutri zvečer ob 20. uri pride dila orkestralna sekcija in mešani pevski zbor »Dušan Jereb« samostojen koncert v Domu ljudske prosvete. Na sporedu bodo koncertne skladbe in pevske točke, razen tega pa tudi zabavna glasba, ki jo bo izvajal zabavni orkester novomeške glasbene šole. Za ljubitelje lepe glasbe bo to nedvomno svojevredno doživetje, saj so taki večeri v Novem mestu prava redkost.

Spodnji delikatesi, ki posluje v »Ilegala« že dve leti (saj se zdaj nima napisne table), pravijo zadnje čase »Bebibara«. Marsikdo rad zavije v ta lokal na dobro kavo ali malico, zadnje čase pa so od-

rasle začeli posnemati tudi še otroci. Namesto da bi soljarji z osemletke, vajenci ali dijaki nižjih razredov srednjih šol naročili sadni sok ali njim primerno pijačo, pijejo mnogi rajši »sturskos«, ki je niso prav nič potrebni, ta ali oni kratkohlačnež pa si ob tem privoščijo celo cigareto...

Gibanje prebivalstva: rodilo so: Marija Grivec iz Foersterjeve 4 — Andrejo, Marija Rupnik iz Cankarjeve 20 — Marka, Elica Rusija iz Ulice Majde Silc 12 — deklico. — Porok ni bilo. — Umrli je Stane Avsec, upokojenec z Novega trga 3, star 57 let.

KINO »KRKA« prikazuje

Samo 4. aprila španski barvni CS film
»CARMEN IZ GRANADE«
Igra Sara Montjeli, ki jo poznamo iz filma Prodajalka vijolic.

6., 7. 8. aprila francoski CS film
»VRVICA NA VRATU«
V glavnih vlogah: Brigitte Bardot in Michel Sibar.

V nedeljo, 7. aprila, matineja ameriškega barvnega filma W. Disneya
»PRERIJA, KI IZGINJA«.

10. in 11. aprila francoski CS »STRELJAJTE V PIANISTA«

V nedeljo predstave ob 15., 17. in 19. uri.

Lutkovno gledališče

V nedeljo, 7. aprila, bo ob 10. in 11. uri v pritličju gimnazije lutkovna predstava »Pavilina v stiski«. Vstopnina 20, za odrasle 30 dinarjev. — Vabljeni!

KOMUNALNO PODJETJE NOVO MESTO obrat VRTNARIJA

sporoča cenjenim strankam, da je odprla **NOVO CVETLIČARNO** na Glavnem trgu, kjer se dobi po zmernih cenah razno sveže in suho cvetje, lončnice ter izdelki iz svežega in umetnega cvetja.

Naročila sprejemamo tudi po telefonu 21-530 ali v cvetličarni oz. vrtnarji pri mestnem pokopališču. Izdelke dostavljamo strankam po naročilu!

Kako je bilo v Podgradu

Sestanek članov KO SZDL v Podgradu in lepa udeležba ter razprava na sestanku so pokazali, da se člani SZDL živo zanimajo za probleme, ki se pojavljajo v našem gospodarskem, družbenem in političnem življenju. V poročilu nakazana problematika predsednika KO SZDL se je dotaknila problemov kraja in njegove bodočnosti.

Udeleženci sestanka so stavliali razna vprašanja, kot so: perspektiva njihovega kraja v kmetijstvu, zaposlovanje odvečne delovne sile, problem ostarelih in za delo nesposobnih kmetijskih proizvajalcev, problemi kooperacije v kmetijski proizvodnji in drugo.

Zastopnika ObO SZDL sta na vprašanja skušala zadovoljivo odgovoriti, kako bo potrebno v prihodnosti reševati posamezne probleme ter nakazala naloge kraja v sklopu programa občine (v kmetijski proizvodnji se bodo morali kmetijski proizvajalci nasloniti s kooperacijskimi odnosi na KZ ter se usmeriti na specializacijo v živinorejski proizvodnji).

Poseben problem pa predstavlja za prebivalce Podgrada njihov televizijski oddajnik, ki so ga nabavili, da bi prek njega dobili pregled nad dogodki v svetu. Edini prostor, kamor bi ga lahko namestili, je šola. Tu pa so nateletel na nerazumevanje tamkajšnjega učitelja tov. Založnika, ki nasprotuje, da bi bil televizor v šoli. Člani SZDL tega kraja smatrajo (tako je mogoče sklepati iz njihove razprave o tem), da je takšen odnos tov. Založnika nepravil-

len. Res je, da šolski prostor ni najbolj primeren za televizijske oddaje, vendar za sedaj ni druge rešitve: ali prostor v šoli ali televizor prodati. Člani SZDL pričakujejo, da bo zadevo mogoče s pravilnimi medsebojnimi odnosi in določenim redom pri gledanju televizijskih oddaj najti primerno rešitev, ter pričakujejo v tem

NOVOMEŠKA KOMUNA

pogledu vso pomoč tamkajšnjih prosvetnih delavcev. F.

Nova hmeljišča pri Jurki vasi

Prizadevna kmetijska zadruga iz Dol. Toplic ureja te dni nov hektar hmeljevega nasada tik ob sušilnici v Jurki vasi, kjer bodo zgradili tudi novo skladišče. Dosedanji pridelek hmelja na tem področju je bil zelo dober, dal pa je tudi lep zaslužek. Vse kaže, da zemlja in klima rastlini ugajata. Novi nasad je v neposredni bližini novega hleva KZ, ki bo tako še bolj utrdila svoj obrat v Jurki vasi.

Lani je gostinski promet v Sloveniji dosegel 32 milijard 320 milijonov dinarjev, kar je za 3 milijarde 538 milijonov dinarjev več kot leto dni poprej.

Te dni so se začela dela na novi avtomobilski cesti, ki bo povezovala Zupanjo, Vinkovce in Vukovar. Investitorji del so občinski ljudski odbori.

LJUDJE MED SEBOJ

»Žena že pokašljeje. Pred vsakim stavkom skoraj si najprej odkašlja, šele nato lahko mirno pove, kar želi. Prav v tej sobi, kjer zdaj uči, pa je pred leti druga učiteljica zbolela na pljučih. Vsako uro sproti se na klopih in mizah nabere tolika prahu, da lahko otroci s prsti rišejo po njem. To bi si morali ogledati!« mi je dejal tovariš, ki mi je opisal tla v šmihelski šoli. »Ze leta 1937 so v šolsko kroniko vpisali, da so tla slaba, da se v razredih preveč kadil zaradi slabih desk in da bi bilo treba položiti nov pod.« je še dodal. Priznam, nisem mu takoj verjel. Morda pretirava, sem pomislil. Kmalu je odšel, popoldne pa me je pot le zanesla v Šmihel pri Novem mestu. Otroci so pravkar zapustili popoldanski pouk in zadnji so odhajali skozi šolska vrata, ko sem vstopil v spodnji levi razred. Velika, skoraj prevelika soba, le da je nekam temna, neprijaznih, pustih, mračnih barv. Pozdravil sem snažilko, ki se je že lotila svojega dela. Hotel sem jo vprašati, kako je s prahom v tej sobi in s čiščenjem, pa mi ni bilo treba. Zelena miza v desnem kotu sobe je bila pokrita s sivim prahom, da sem kar nehote potegnul s prsti po njej. »Vidite, pa je bilo opoldne pobrisano!« je sama dejala. »Pa je zmeraj tako?« sem radovedil dalje. »Ne, lani je bilo nekaj mesecev bolje; tla smo takrat namazali s prašnim oljem in se ni toliko kadilo. Po tem je prišla komisija in so prepovedali mazati z oljem, češ da škoduje. Zrivali smo vse prostore, zdaj pa se spet kadil. Čim se otrok prestopi, že dviga prah v zrak...«

Ogledal sem si še sosednjo sobo. Prav take temne, neprijazne barve na stenah, tla pa polna špranj in grč. Ni mi bilo treba poskočiti, da bi s težo dvignul prah iz tal. Dvigal se je že, ko sem hodil po sobi.

V ponedeljek sem zvedel, da je podjetje NOVO-LES pripravljeno pomagati šoli s parketom za en razred; za enega bi pripravil sredstva občinski ljudski odbor, v šoli pa sta še dva taka razreda. Sto ali še več otrok je v 4 razredih, kjer je pod dotrajal že med vojno. Učiteljice, ki morajo govoriti v takih razredih po 4 ali 5 ur na dan, naravnost kličejo tuberkulozo vase.

Ne vem, zakaj me od ponedeljka preganja tale račun: morda stanejo nova parketna tla za šolski razred 250.000 ali 300.000 dinarjev; ne vem natanko. Vem pa, da stane zdravljenje tuberkuloznega bolnika našo skupnost najmanj pol do tričetrt milijona dinarjev. In vedno govorimo: najprej človek. Skrb za človeka!

D. L.

V Novem mestu: atletski klub

Ze v jeseni lanskega leta je na pobudo ObZTK Novo mesto in na tih željo novomeških atletov in njihovih vodnikov bil sestavljen pripravilni odbor za ustanovitev samostojnega atletskega kluba. Le-ta je preteklo sredo sklical ustavno občni zbor, ki se ga je udeležilo lepo število mladine in starejših telesnovzgojnih delavcev.

V uvodnih besedah je dolgoletni vodja atletske sekcije pri TVD Partizan prof. Jože Glonar na kratko opisal zgodovino novomeške atletike od leta 1932 dalje. Takrat sta namreč tovariša Povh in Suhaj, ki še danes aktivno delata pri AK Olimpija, ustanovila divji atletski klub in zbrala mladino. Tekmovali

so bila takrat na Loki, kjer je bil le prostor za nogomet. Tam so po sredi igrišča začrtali stezo in tam je leta 1935 Kovacic postavil jugoslovanski rekord na 100 m.

Po drugi svetovni vojni so se atleti preselili na Grm, vendar še vedno niso imeli pravih pogojev. Takrat so se posebno izkazali prof. Glonar, Lenart in Dolenc, ki se je kasneje posvetil odbojki.

Ko je po letu 1950 zrastle igrišče na Loki, kjer je bila zgrajena prva prava steza (dasi malo kratka), je začel v Novem mestu nasti mlajši rod, ki se je kasneje začel uvrščati tudi v slovenski vrh atletov, pa tudi jugoslovanskih. Še

več poleta so dobili s VII. zletom bratstva in enotnosti, ko je bil dograjen prvi olimpijski stadion. Omenjeni atleti so dosegli vrh nekako v letu 1961, ko so kot ekipa v B programu atletske lige pri moških in ženskah osvojili prvo mesto. Takrat je bil novomeški okraj edini izven priznanih centrov Celja in Ljubljane, ki je dal v slovensko atletsko reprezentanco svoje stalne predstavnike. Vsi ti uspehi so nastali na podlagi sistematičnega dolgoletnega dela z mladino. Vsa ta leta pa je sekcija dobivala pri Partizanu malo finančnih sredstev, saj je bilo panog veliko, potrebe pa vedno večje. Tekmovalci so morali potovati, tekmovali in se vračati še isti dan, da so bili stroški čim manjši. Na tekmovalnih so se izkazovali atletinje Hude, Goršin, atletki Zaletel, Špihar, Potrč, Bavdek itd.

Skrb za podmladek v teh časih ni bila povsem v ospredju, bo pa to glavna naloga novega kluba. Pri tem bodo vsestransko pomagali vsi dosedanja tekmovalci, tudi če ne bodo več sami tekmovali. Samostojni klub bo imel za to delo precej več možnosti, tako materialnih kot tudi kadrovskih.

Na ustanovnem zboru je bil izvoljen odbor, ki bo pričel delo z ustanovitvijo tehnične komisije in izbrati trenerjev. Uprava namerava navezati tesne stike s obstoječimi sekcijami pri šolskih društvih, ki jim bo nudila moralno podporo in sposobnejšim atletom tudi zagotovila zahtevnejša tekmovalja in strokovno vodstvo treningov. Določili so tudi že dneve rednih treningov, ki bodo vsak torek in četrtek od 16. ure dalje na stadionu VII. zleta.

Kmalu asfaltno igrišče na Loki - veselje košarkarjev in kotalkarjev!

Redki Novomeščani, ki zaidejo te dni na Loko, so gotovo zapazili razarito košarkarsko igrišče, ob katerem je lep kup rdečih ugakov, zndnje čase pa tudi kupi kamenja. Morda so opazili tudi vojake, ki so pridno odvažali črne ugavske čez pot na sosednji atletski stadion. Naj jim takoj v začetku pojasnimo, da so to uvodne priprave za asfaltiranje košarkarskega igrišča. Sedanje izkopavanje je potrebno, ker potrebuje asfalt drugo podlago, kot dosedanja ugavsko. Ze takoj na začetku je potrebno preprečiti možnost, da bi pozimi zmrzal dvignila asfaltno ploščo in bi ta počila.

Asfaltno igrišče je nujno potrebno novomeškim košarkarjem, ki so se plasirali v drugo slovensko ligo in bi sicer v tej konkurenci ne smeli igrati, ker je tako igrišče

pogoj za sodelovanje. Precej bo ustreženo tudi kotalkarjem, ki jih je v Novem mestu vedno več in ki jih danes lahko vidimo tudi po pločnikih in celo na trgu na parkirnih prostorih med avtomobili! Vsekakor bodo ustvarjeni boljši pogoji za razvoj te panoge v Novem mestu. Z razvojem te panoge se bo verjetno pokazala tudi želja za drsanje na ledu, ker v zimskem času kotalkanje ne bo možno. V ta namen bo z malo vode lahko pripraviti lepo gladko ploskev, ker bodo ostali pogoji že podani.

Pri sedanjem delu nudi vsestransko podporo JLA, ponudila pa jo je tudi mladina novomeških šol, ki se vedno bolj zanima za košarko. Tehnična dela bo opravila Komunalna uprava v Novem mestu.

Ženska republiška liga

Ženska rokometna ekipa Črnomeljkega Partizana bo v spomladanskem delu tekmovala po sledočem razporedu: 7. aprila v Črnomelju proti SVOBODI iz Ljubljane, 13. in 14. aprila gredo v goste v Maribor, kjer se bodo srečale s KOVINARJEM iz Maribora in ekipi MTT Maribor; 21. aprila pride ekipa iz PIRANA v Črnomelj; 28. aprila bo tekma PARTIZAN (Črnomelj) : SLOVAN (Ljubljana); 5. maja pojde Črnomeljska ekipa v Kranj; 19. maja pride v goste PARTIZAN (Siska); 26. maja bo tekma med PARTIZANOM (Črnomelj) in BRANIKOM iz Maribora;

2. junija tekma ČRNOMELJ : KOPER.

LESTVICA: SLOVAN (Ljubljana) 14, BRANIK (Maribor) 14, MLADOST (Kranj) 12, Siska (Ljubljana) 11, SVOBODA (Ljubljana) 10, PARTIZAN (Črnomelj) 9, KOVINAR (Maribor) 8, PARTIZAN (Piran) 6, PARTIZAN (Koper) 5, MTT Maribor 1.

Partizan iz Črnomlja ima lepe možnosti za boljše uvrstitve, saj imajo kar 6 tekem na domačem igrišču in samo tri tekme na gostih. Vsaka priborjena točka drugje. Vsaka priborjena točka drugje. Vsaka priborjena točka drugje. Vsaka priborjena točka drugje. Vsaka priborjena točka drugje.

Dva nasprotnika v Spodnjem Posavju spet na srečanjih

28. marca sta se na igrišču »Celinca« v Vidmu pomerila nasprotnika istih moči, in sicer RK »Partizana Brežice in RK »Partizana Vidma-Krško. Ta rokometna tekma je pripadla rokometšem iz Brežice.

Lahko rečemo, da je bila to treninjska tekma pred spomladanskim prvenstvom. Moštvi sta nastopila v sledočih postavah: za Brežice Novak, Sinder, D., Setine, Knežević, Tintar, Topličnik, Molan, Bosina, Florjančič, Vidmar, M. Setine; za Vidma-Krško: Naraglav, Sulc, Iskra, Sibert, Rabič, Cesar, Zgombič, Duh, Ganc, Bračun. V zelo zanimivi in borbeni igri so zmagnali vidmoliški moštvi. Moštvi sta bili izenačeni skoro vso igro, na koncu pa so Brežičani z malo več končnice zmagnali.

Zmagi Brežičanom je precej pomagal tudi igralec Knežević, ki zaradi nesoglasja v klubu dolgo časa ni nastopal. Pri domačinih sta se najbolj odlikovala Zgombič in Iskra, pri gostih pa predvsem Knežević (Knjaz), D. Setine, in vratar Novak.

Sodnik Franci Agrež je bil pristranski. Tempo igre je bil zelo hiter. Obema ekipama se je poznalo, da igrata prvo tekmo po zimskem treningu v telovadnicah. Vreme je bilo oblačno in vetrovno, igrišče pa zadovoljivo. Gledalcev 50.

Obema ekipama želimo dober začetek v spomladanskem prvenstvu Slovenije in da bi dostojno zastopali dol njesavski bazen.

Rokometna liga Novo mesto - Črnomelj

Da bi rokometna dejavnost zopet oživila, sta se občinski zvezi za telesno kulturo Novo mesto in Črnomelj sporazumeli, da formirata medobčinsko moško rokometno ligo. Pogoji za to tekmovalje so zelo dobri, organizacija pa ne bo terjala večjih finančnih sredstev. Z novoustanovljeno ligo bi znašali stroški na ekipo okoli 5 tisoč dinarjev, stroške sodnikov in delegatov pa krije okrajna zveza za telesno kulturo v Ljubljani.

Tekmovalje medobčinske lige bo vodila tekmovalna komisija pri občinskem rokometnem odboru Črnomelj. Vse tekme bodo sodili domači izprašani sodniki iz Črnomlja in Novega mesta.

Razpored tekem: I. kolo - 21. aprila: SMIHLEJ : DRAGATUS, BORAC : UCITELJISCE, JLA ČRNOMELJ : PARTIZAN ČRNOMELJ; II. kolo - 28. aprila: UCITELJISCE : SMIHLEJ, BORAC : JLA ČRNOMELJ, DRAGATUS : PARTIZAN Č.; III. kolo - 12. maja: PARTIZAN Č. : UCITELJISCE, JLA ČRNOMELJ : DRAGATUS, SMIHLEJ : BORAC; IV. kolo - 19. maja: SMIHLEJ : PARTIZAN Č., UCITELJISCE : JLA ČRNOMELJ, BORAC : DRAGATUS; V. kolo - 26. maja: DRAGATUS : UCITELJISCE, PARTIZAN Č. : BORAC, JLA ČRNOMELJ : SMIHLEJ.

V medobčinski rokometni ligi sodeluje šest ekip: BORAC iz Novega mesta, SMIHLEJ pri Novem mestu, UCITELJISCE Novo mesto, PARTIZAN Črnomelj, GARNIZON Črnomelj in DRAGATUS pri Črnomlju. Zanimivost zveza je v tem, da se bodo pomerile vse ekipe iz Črnomlja v Novem mestu 19. ma-

ja, a v Črnomlju ekipe iz Novega mesta 26. maja.

Srečanje šahistov v Brežicah

Šahisti celjske gimnazije so bili 29. marca v gosteh v Brežicah. Igrali so turnir s šahisti brežiške gimnazije. Celjani so prispeli pod vodstvom prof. Franeta Krušiča. Turnir je bil bil v družbenih prostorih komiteja. Borba je bila zanimiva, vendar se mladim brežiškim šahistom pozna, da nimajo izkušenj.

Prizadevni šahisti v Vidmu-Krškem

Šahisti Vidma-Krškega so zelo aktivni. Vsak mesec igrajo brzoturnir, ki se ga pogosto udeležijo tudi šahisti s Senovega, iz Brezjanice in Brežice, pa tudi prijateljska srečanja so pogostna.

10. marca so odigrali brzoturnir za marec, ki se ga je udeležilo 15 šahistov. Prvo mesto je osvojil Cizelj, ki je bil na dopustu iz JLA. Zbral je vseh 14 točk in zaslužen zmagal pred Levičarjem in Ruparjem, ki igrata močno, spuščata pa se tudi v nejasne pozicije. Sledijo Levičar 12,5 točke; Rupar 12; Planinc 9,5; inž. Kurent 8,5; Pavliha 7,5; Aršek in Gorenc 7; Zorko in Račič 5 itd. 17. marca pa so odigrali prijateljski dvoboji šahisti Senovega in Krškega. Izidi so bili: Cizelj: Ceglar 0:1; Levičar: Kmetec 1:0; Rupar: Zemljak remi; inž. Kurent: Dernač 1:0; Zupanc: Se-

Po kategorijah sodeč sta bili moštvi izenačeni: pri obeh je nastopil po en prvokategornik in po en drugokategornik, medtem ko so imeli Celjani prednost v III. kategoriji, kar jim je prineslo lepo zmago. Končni rezultat 8:2 za celjsko gimnazijo.

Posamezni rezultati: Kovacic: Ceglar 0,5:0,5, Lipnik: Kmetec 0,5:0,5, Golob: Glušič 0,5:0,5, Mukeš: Filipčič 1:0, Trobiš: Petan 1:0, Grum: Molan 1:0, Pepevuh: Novak 1:0, Hruševar: Boškovič 1:0, Slapnik: Savnik 0,5:0,5, Graim: Lubi 1:0.

Visoka zmaga 5,5 :1,5 za Krško je zaslužena, saj so igrali v najmočnejši postavi, Senovo pa je bilo na dveh deskah oslabiljeno. Začetek je pokazal za Senovo še bolj neugoden izid, vendar je igral Cizelj nepazljivo in izgubil, Rupar pa je v lahko dobljeni poziciji napravil napako, nato pa se Zemljak. Napake pa so ostale neizkoriščene in sta remizirala.

Tudi redno prvenstvo šahovskega kluba Vidma-Krško potrjuje kvaliteto in množičnost, saj sodeluje kar 18 šahistov. Zaradi neenakega števila odigranih partij stanje še ni jasno. V vodstvu je inž. Kurent s 13,5 točke (17 odigranih), Rupar 11 (12), Zorko 11 (15), Levičar 10,5 (14), Horvat 10 (14), Zupanc 9,5 (15), Špihar 8 (15), Pavliha 7,5 (11), Filipčič 6,5 (13), Aršek 6,5 (16), Planinc 6 (11), Račič 5,5 (15) itd.

Rupar je pokazal na tem turnirju najlepšo igro in bo najbrž zaslužen zmagal.

Srečanje v Kapitlju

26. marca je bil v dijaškem domu na Kapitlju prvi šahovski dvoboj med dijaškima domovima Kapitlje: Bršljin. Rezultat je bil 4:2 za Bršljin.

Rezultati: Kobe: Kralj F. 1:0; Škarja: Fifolt 0:1; Krošelj: Fabijan 1:0; Pečnik: Lužar 1:0; Ilaš: Kralj R. 0:1, Grmovšek: Lipar 1:0.

Prvoimenovani so igralci dijaškega doma v Bršlinu.

ŠTIRI ZMAGE ČRNOMLJA

Pred približno 300 gledalci se je v Črnomlju pričela letošnja rokometna sezona. Vreme je bilo zelo naklonjeno. Sodniki, igralci in igralke so v začetku sezone pokazali primeren rokomet.

MLADOST : DRAGATUS 9:6 (3:1)

Ekipi sta pokazali lep rokomet in s tako igro bosta lahko uspešno tekmovali v občinski rokometni ligi Črnomelj. Najbolj sta se izkazala Zunič in Stefančič. Sodil je Kmetič.

PARTIZAN : UCITELJISCE 7:5 (2:2)

Za žensko srečanje je bilo veliko zanimanje, kajti črnomeljskega Partizana čaka v nedeljo borba za točke v republiški ligi s Svobodo iz Ljubljane. Črnomeljke so se odločile, da dajo svojo vratarico učiteljicu Novo mesto. Treninjska tekma je zadovoljila, igralke učiteljice so se dobro upirale nekompletni ekipi Črnomlja. Sodil je Stefančič.

Uspeh občni zbor avto-moto krožka na Vinici

24. marca je bil na Vinici občni zbor avto-moto krožka. Zbora se je udeležilo okrog 50 članov. Predsednik prejšnjega upravnega odbora je podal poročilo o delu krožka v letu 1962. Iz poročila je razvidno, da je delo krožka bilo v minulemu letu zelo plodno. Odbor je priredil dve uspešni ocenjevalni vožnji. Najboljšim vozačem so bile podeljene nagrade. Za uspešno delo krožka v letu 1962 je občni zbor upravnemu odboru izrazil priznanje.

Novoizvoljeni odbor si je zadal nalogo, da bo organiziral v aprilu tečaj za šoferje amaterje A in B kategorije. Za tečaj je veliko zanimanja. Prijaviteljnih je že 26 kandidatov. Novi odbor bo tudi v tem letu organiziral ocenjevalne vožnje z motornimi vozili za članke krožka.

Prijateljsko srečanje v Samoboru

Rokometiški brežiškega »Partizana« so 29. marca v Samoboru odigrali prijateljsko tekmo s prvokategornim zagrebškim klubom RK Samobor. Rezultat je zelo presenetljivo domače gledalce, kaj šele Brežičane, ki so šli gledat srečanje, saj so brežiški rokometiški zanesljivo zmagnali (17:12). V moštvi Samobora sta igrala tudi dva odlična rokometiška, in sicer bivši državni reprezentanti in član beograjskega »Partizana« Dougan ter igralec RK Zagreb Vilič. Pa tudi oba mojrta nista mogla zaustaviti hitre, učinkovite in prodorne igre mladih, dobro pripravljenih igralcev iz Brežice. Posebno se je odlikoval Setine, ki je obenem tudi trener moštva. Brežičani so bili res lepo sprejeti.

Brežiške rokometiške čaka prva preizkušnja v spomladanskem delu prvenstva, in sicer avroča teren v Celju 31. marca.

Letos 2700 ton konstrukcij

V veliki proizvodni dvorani Metalne v Krmelju se že več mesecev odvija proizvodnja. Visoka in dolga stavba, zgrajena iz kovinskih konstrukcij in opeke, je zrasla čez noč. Kolektiv mladih kovinarjev, ki so še lani bili rudarji, pridno dela in se hkrati uči.

Huda zima jim je povzročila precej težav, zlasti zato, ker so grelne naprave prispele šele konec januarja. Kolektiv - delo poteka v treh izmenah - pa je kljub temu vztrajal. V tromesečju bodo izpolnili 85 do 90 odst. plana. Zaradi hudega mraza so morali nekajkrat prenehati variti.

V januarju in februarju so izdelovali predvsem kovične konstrukcije. Takrat so se velikokrat jezili na račun kompresorja, ki bi jim ga podjetje Trudbenik iz Doboja moralo do-

baviti že v decembru 1962, pa je prispel šele 18. februarja letos. Kovičenje se je zaradi tega odvijalo počasneje, kot bi se sicer, in tudi stroški so bili večji.

Kolektiv šteje 260 ljudi z vajenci vred, med njimi je kar 30 varilcev, ki so se izučili lani. Letos izdelujejo kovinske konstrukcije za »Bluming« in »Striper« dvorane, ki jih bodo postavili v jesenski železarni, ter 10 gradbenih žerjavov tipa »Liebherr-LM-25« in 10 gradbenih žerjavov tipa »Liebherr-LM-45«.

Oskarba s surovinami poteka v redu, ker jim le-te dobavlja matično podjetje Metalna iz Maribora, ki ima to službo dobro urejeno. Povedali so, da bodo letos izdelali za približno 2700 ton konstrukcij raznih vrst v skupni vrednosti okoli 600 milijonov dinarjev. Izdelujejo tudi ladijske pokrove za ladijedelni-

ško industrijo. Na ta način sodelujejo tudi v izvozu, ker ladje, opremljene s temi pokrovi, naše ladijedelnice prodajajo v inozemstvo.

Strokovno izpopolnjevanje je še vedno sestavni del proizvodnje. Razumljivo je, da krmeljskim kovinarjem, ki so v večini še lani vihteli rudarsko rovnico po rovih pod Krmeljem, v novem poklicu primanjkuje predvsem strokovnosti. Prav zato nadaljujejo s tečajji za kvalifikacije. Čeprav se je po 8-urnem napornem delu težko učiti (pouk poteka v popoldanskem času in ob nedeljah), sodeluje prva skupina 50 tečajnikov, ki bodo pridobili naziv kvalificiranega kovinarja, z velikim veseljem, vestno in nadvse marljivo pri pouku. Ko bo tečaj zaključen, bodo takoj nadaljevali z naslednjim, ki bo zajel novo skupino.

Oh, ta furnir in težave z njim!

Mizarsko podjetje v Dobovi izdeluje stavbno pohištvo pa tudi notranjo sobno opremo za domače tržišče. V podjetju dela 42 ljudi. Lanska proizvodnja je bila za 8 odst. pod planirano. Največ krivde za to je v premajhnih obratnih prostorih. Letos nameravajo ustvariti 60 milijonov dinarjev realizacije. Povedali so, da je tržišče letos bolj kot lani založeno z okovjem, še vedno pa je vse preveč težav pri nakupu furnirjev in umetnih mas (ultrapasij). Proizvodnja ponuja blago slabše kvalitete, s takšnimi surovinami pa je težko zadostiti tržišču, ki je glede pohištve zelo zahtevno.

Tovarna termotehničnih naprav »CER« v Čauku je začela proizvajati električne industrijske pečice brez jedra, kakršne uporabljajo v železarnah in livarnah in smo jih doslej uvažali.

Zivilski kombinat »SAVA« iz Bjelejne je lani izvozil v države Zahodne Evrope in na Poljsko za 300 milijonov dinarjev raznih izdelkov. Letos do maja bodo končali dela v obratu za predelavo mesa s hladilnikom, kamor so vložili več kot 60 milijonov dinarjev.

DELO

glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva, osrednji slovenski dnevnik, izhaja v treh izdajah. Prinača najnovejše in najaktualnejše dogodke iz vsega sveta in domovine, obravnava politična, gospodarska in kulturna vprašanja.

- Posebna stran DOM IN DRUZINA
- ob sobotah TEDENSKI PROGRAM RADIA IN TELEVIIZIJE in MLADINSKA STRAN - NAJDIHOJCA
- Brezplačni pravni nasveti
- romani v nadaljevanjih
- slikanice

ČASOPISNO PODJETJE
DELO
LJUBLJANA
P. P. 29

Naročam jutranjik »DELO« - revijo »TOVARIŠ«, »TEDENSKO TRIBUNO« - »NAŠE RAZGLEDE« (naročeni časopis podčrtaj)

Pošiljati pričnite dne na naslov

Priimek in ime hiš. št.

ulica hiš. št.

Kraj pošta

(podpis)

DL

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 5. aprila: Vincenc
Sobota, 6. aprila: Ivo
Nedelja, 7. aprila: Radivoj
Ponedeljek, 8. aprila: Albert
Torek, 9. aprila: Tomaž
Sreda, 10. aprila: Mehtilda
Četrtek, 11. aprila: Filip

ČESTITKA

ALOJZIJI JORDAN iz Zg. Vodal 15 želi za 80-letnico še nadaljnega zdravlja in jo lepo pozdravlja hčerka Jožica s družino.

PREKLIC

Danica Papa, gospodinja iz Učakovcev 22, preklicujem žaljivke, ki

Kot v panju...

Kdor je v ponedeljek zjutraj hotel na novomeški tržnici kaj kupiti, se je le s težavo prebijal med stojnicami. Kupcev in prodajalcev je bilo mnogo, in ker je vsak govoril, je bilo slišati bučanje kot v čebelnem panju.

Po daljšem premoru so bile spet naprodaj morske ribe (po 240 din kg), posebna gneča (vrčičkarjev) pa je bila pri semenih.

Tole vzemite, ne bo zbežjala! — je ponujala prodajalka, misleč na solato.

Micka z Grčevja pa me je klicala: — Pridite po radič, le malo ga še imam!

Ker je Mickin radič res najboljši in tudi dobro nameri, sva sklenili kupčijo: 100 din za krožnik radiča.

Na zgornjem delu tržnice so bila jajca po 25 din, pod stopnicami si jih lahko dobil tudi ceneje.

Nekdo je povedal, da je nakupil 100 jajc po 20 din, ki jih namerava vložiti.

Tudi pri ostalih živilih so cene na zgornji tržnici višje od cen na spodnji tržnici. Tako je bil radič pri enih po 100 din, drugje pa tudi po 70 din merica. Regrata je bilo dovolj in se je od prejšnjega ponedeljka pocenil za 20 din pri merici. Kislo zelje in repa sta imela povsod enotno ceno: 60 din krožnik ali okoli 120 din kg.

Pri hrenu je v mnogih primerih prišlo do prerakanja, ker so kmetice zahtevale po 50 din za korenino, kupcem pa se je zdelo preveč in so cene zbijali. Jabolk je bilo tokrat manj kot običajno, bila pa so lepa. Cena 120—130 din kg.

Zanimivo je, da so v nedeljo popoldne otroci ustavljali avtomobile ob avto cesti in ponujali šopke pomladnega cvetja po 30 din, dan kasneje pa je bilo enakih rož na trgu dovolj po 10 din. Mleko, krompir in smetana imajo stalne cene: 58, 45 in 100 din. Isto velja za fižol (200 din kg) in orehe (150 din firkl).

Zenska, ki je imela na prodaj silivovko po 550 din, je ponujala:

— Poskusite, kako je močna!

Marsikdo je šel mimo, neki možak pa se je pri njej ustavil.

— Je res dobra?

— Kar poskusite!

Ko je steklenico nesel k ustom, je nekam dolgo ni hotel odstaviti, zato ga je ženska uščipnila:

— Boste vse splili?

— Ne bom je vzeli! — je rekel možak in ji vrnil steklenico. — Ni prava! Tropinovka je...

Pri stojnicah s pleteni- no kupčija popušča, ker ni več mraza, zato pa je boljše pri semenih in sadikah za rože.

sem jih izrekla zoper čast Franca Bubaša iz Učakovcev 23.

ZAHVALE

IGNACU ROGLJU iz Podturna se najlepše zahvaljuje za njegovo poštenost Karel Turk iz Podturna pri Dolenjskih Toplicah.

MALOGLASJE

HISO, sadni vrt in pol hektara zemlje prodam na Dolžu 65. Poizve se pri Ovničku, Novo mesto, Karlovska 18.

SKORAJ NOV MOTOR NSU Prešis 175 ccm, prevoženih 3500 km, prodam. Poizvedbe vsak dan pri Vladu Jazbinšku, Log 20, p. Boštanj.

NIZKE VRTNICE, liguster in mahonijo dobite pri Jamnikarju, Krška vas.

ODLIČEN »GALEB« prodam. Nad mlino 25, Novo mesto.

VZIDLJIV STEDILNIK s dvema pečnjakoma, obzidne ploščice in moški šivalni stroj prodam. Naslov v upravi lista (3010-63).

VINOGRAD s sadovnjakom, zidano klet in stanovanjsko hišico prodam ob cesti Brestanica-Podšreda. Naslov v upravi lista pod 750.000 (3009-63).

DOBRO OHRANJENO trodelno kuhinjsko kredenco prodam. Naslov v upravi lista (3008-63).

SIVO MOSKO pomladansko obleko za srednjo postavno ugodno prodam, ker mi je premahljna. Naslov v upravi lista.

5 KUB. METROV SMREKOVH desk, hladilnik 120 l, harmoniko »Lubas« in transportne soe prodam. — Naslov v upravi lista (3004-63).

MOTOR »HOREX«, odlično ohranjen, prodam. Informacije v pisarni Avto-moto društva Novo mesto.

FIAT 500 v brezhibnem stanju prodam Hadl, Zagrebška 10.

CEPLJENO TRSJE »Rizavce« in drugo nudi po zmernih cenah Erman, Sentjanž 39 na Dolenjskem.

SOBO oddam v Novem mestu. — Koštilova 35, Novo mesto.

SOBO oddam dvema fantoma v Novem mestu. Padersiševa 18.

GOSPODINJSKO POMOČNICO za pomoč v gospodinjstvu in čuvanje otroka sprejemam takoj. Plača in ostalo po dogovoru. Stefan Galič, Novo mesto, Smehevska 9.

SOBO in PRESKRBO nudim dekletu v izmeni za varstvo otrok. Naslov v upravi lista (3002-63).

GOSPODINJSKO pomočnico sprejemam.

mem k 3-članski družini. Selimir Milenković, Novo mesto, Smehevska 7.

LEVA VRATA DKW avtomobila, proizvednje 1939, kupim. Božič, Novo mesto, Cankarjeva 24.

OPREMLJENO SOBO dobi upokojenec. Osebnl opis pošljite upravi pod »Stabilnost« (3019-63).

STALNO ZAPOSLITEV isča soliden traktorist pri traktorju ali buldožerju ne glede na kraj. Pliše na: »Traktorist JM pri Bernardič, Nova Resa 22, Videm-Krško.

KINO

Brestanica: 6. in 7. aprila italijanski film »Noč«, 10. aprila italijanski barvni film »Kitajski zide«.

Brežice: 5. in 6. aprila egiptovski film »Za vedno skupaj«, 7. in 8. aprila ameriško-italijanski barvni film »Maratonska bitka«, 10.

in 11. aprila nemški film »Profesor Mamlök«.

Crnomelj: 5. in 7. aprila ameriški film »Groba silas«, 9. in 10. aprila nemški film »Stučaj inšpektorja Sirding«.

Kostanjevica: 7. aprila francoski barvni film »Nenavadna Amerika«, 10. aprila francoski film »400 udarcev«.

Metlika: 6. in 7. aprila ameriški film »Visoki tujec«, 10. aprila nemški film »Ometa sreča«.

Mokronog: 6. in 7. aprila španski film »Prodajalka vijolice«.

Novo mesto — »Krka«: 4. aprila španski barvni film »Carmen iz Granades«, od 6. do 8. aprila francoski film »Vrvica na vratu«, 10. in 11. aprila francoski film »Stre-ljajte v pianista«.

Trebnje: 6. in 7. aprila italijanski barvni film »Osvetniki«, 10. aprila slovenski film »Ti loviš«.

Zužemberk: 7. aprila italijanski film »Bele noči«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD BREZICE

V marcu ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Jevdjo Vranič, podoficer JLA, in Magdalena Stojčič, uslužbenka, oba iz Brežic; Bodo Indjič, kovinosfrugar, in Ljudmila Kostanjšek, frizerska pomočnica, oba iz Ljubljane.

Umrli so: Ana Zabkar, gospodinja iz Črnca, 86 let; Alojzija Lipar, upokojenka iz Dolenje vasi, 62 let; Rozalija Skvarč, kmetovalka iz Dol. Skopje, 73 let.

MATICNI URAD KOSTANJEVICA

V februarju ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Alojzij Božič, uslužbenec, in Marija Kus, šivilja, oba iz Kostanjevice; Stanislav Kuchar, kmetovalec iz Mladja, in Terezija Zulič, kmetovalka iz Ostrca; Jožef Zulič, šivilja, oba iz Ostrca; Franc Janževič, delavec iz Stare vasi, in Stanislava Stopar iz Jablanice.

Umrli so: Ignac Pavlenč, upokojenec iz Kostanjevice, 71 let; Jožeta Sintič, kmetovalka iz Gradnja, 53 let; Antonija Krapež, gospodinja iz Podstrma, 72 let.

MATICNI URAD NOVO MESTO

V času od 26. marca do 1. aprila je bilo rojenih 23 dečkov in 28 deklic.

Porok ta teden ni bilo.

Umrli so: Marija Blažič, gospodinja iz Kola, 62 let; Ivan Ljubček, invalidski upokojenec iz Skrovnika, 72 let; Terezija Pelko, gospodinja iz Malega Cerovca, 62 let.

Iz novomeške bolnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Dragan iz Brezja — Marijo, Silva Legan iz Dvora — Dijana, Marija Rolli z Rateža — Marjana, Ivanka Golob iz Zabe vasi — Andreja, Marija Hribar iz Dolge njive — Elko, Anica Novak iz Birčne vasi — Boruta, Inge Hočevar iz Kočevja — Tatjana, Alojzija Pevec iz Skvorca — Božo, Justa Smrke iz Čilpaha — Darjo, Katarina Plut iz Cerovca — Lidija, Nevenka Vu-rošič iz Zaloga — Milana, Vera Kump z Broda — Ireno, Ivanka Humar z Mirne — Alojza, Ivanka Simec iz Gribelj — Marijo, Marija Turk iz Verduna — Branka, Marija Kukemberger iz Gornjih Ponikev — Emila, Ana Fužina iz Hrasta — Slavica, Ana Boites iz Gaberja — Jožeta, Ivica Kužnik iz Kočevja — Marjana, Dora Brajdič iz Srebrnič — Staneta, Angelca Spudič iz Regre vasi — Aleksandra, Vanda Prizelj iz Kočevja — Jasno, Tončka Prešern iz Vrha pri Pah — Jožeta, Marija Prešern iz Zagrada — dečka, Anica Gosena iz Zabe vasi — dečka, Mihaela Brulc iz Stopič — deklico, Marija Brajdič iz Podgore — dečka, Božidara Borštnar s Pugleda — deklico, Fani Kromar iz Sentjerneja — dečka, Rozalija Zoran iz Gornjega Kamenja — dečka.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Edvardu Grmu, delavcu iz Sadije vasi, je deska padla na prst leve roke; Bernardka Grubar, hči mlazarja iz Stranske vasi, je padla z višine 4 m na leseni pod in si poškodovala glavo; Dragotin Urbančič, sin posestnika iz Poljan, se je s sekuro usekal v desno koleno; Ivan Markovič, sin snadilke iz Dolenjskih Toplic, si je pri vratih priščipnil prst desne roke; Stane Rozman, sin delavca iz Kneže lipe, se je s sekuro usekal v levo roko.

sejmu domačih napevov. 15.15 »Po dragem kraju«. (Nekaj glasbe po ljudskih motivih.) 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.10 Narodni v svojih pesmih. 19.05 Glasbene razglednice. 20.15 Radijski igr »Ko bi padli odvisli«. »Božkarinas«. 21.50 V plesnem ritmu. 22.15 Skupni program JRT — Studio Sarajevo.

SREDA, 10. APRILA: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.25 Mali ansambli v plesnem ritmu. 10.45 Cigevki in zdravje. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Jože Ferdež: Reja živine z manj dela. 13.30 Ob zvokih zabavne glasbe. 14.35 Glasba o pomladi... 15.26 Galerija glasbenih umetnikov. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Koncert sopranistke Leontyne Price. 18.10 Za ples igrata orkestra Woody Herman in Ted Heath. 18.45 Ljudski parlament. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 »Nocoj smo vam pripravili«. 21.05 Skupni program JRT — Studio Ljubljana. 22.15 Skupni program JRT — Studio Beograd »Iz znanih filmova«.

ČETRTEK, 11. APRILA: 8.20 Harmonika in citre v veselem ritmu. 9.25 Trije slovenski operni skladatelji. 10.15 Glasbena med- igr. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Jože Ferdež: Poglejte na krmiljenje čebel. 12.30 Pol ure v vedrem ritmu. 12.30 Simfonični plesl in rapsodije. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Turistična oddaja. 16.00 Vsak dan za vas. 18.10 Zvenec kaskade. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napovov. 21.00 Literarni večer Bagdala iz Krusca. 22.15 skupni program JRT — Studio Sarajevo za ljubitelje jazza.

ZAVOD ZA UREJANJE GOZDOV

Novo mesto

razpisuje delovni mesti:

— RAČUNOVODJE s srednješolsko izobrazbo in triletno prakso ali nižjo izobrazbo in 5- do 10-letno prakso;

— DELAVCA — obeleževalca za obeleževanje gozdnih oddelkov na terenu v okolici Zužemberka ali na področju Mirna-Mokronog.

RAZPIS VELJA DO ZASEDBE DELOVNIH MEST.

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 5. APRILA: 8.42 Malo instrumentov — veliko glasbe. 9.45 Igra Pihalna godba JLA p. v. Pavla Bruzje. 10.15 Stara zgodba — stara glasba. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti. 12.15 Igra nam trio Avenik. 13.30 V paviljonu zabavne glasbe. 14.35 Pesmi in plesl jugoslovanskih narodov. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Petkovo glasbeno popoldne. 18.10 Kar po domače... 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Iz arhiva ZORL. 21.00 Lahka glasba z orkestrom Raphaela. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Od popevke do popevke. 23.05 Poje Frank Sinatra.

SOBOTA, 6. APRILA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 9.25 Igra vab zavavni orkester RTV Ljubljana. 9.45 Partizanske pesmi. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti. 12.15 Slovenske narodne pesmi. 13.30 V paviljonu zabavne glasbe. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Naši popotniki na tujem. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Domače in poskočne. 21.00 Za konec tedna — ples. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 7. APRILA: 8.00 Mladinska radijska igra »Deček v prv. 9.05 Za nedeljsko razvedrilo.

10.00 Se pomnite, tovariši... 10.30 Za prijetno popoldne. 11.50 Z lokom po strunah. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.15 Radijska igra »Ljudzina mistra Sofronijasa«. 18.30 Sportna nedelja. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Izberite svojo melodijo. 22.15 Skupni program JRT — Studio Ljubljana.

PONEDELJEK, 8. APRILA: 8.55 Za mlade radovedne. 9.40 Po naši lepi deželi... 10.15 Tri sopranistke — tri arije. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — dr. inž. Vasilija Dermelj: Perspektive pridelovanja domačih surovin za najvažnejše droge. 13.30 »Povodni mož« in »Kurenta«. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Veliki zabavni orkestri tega tedna. 16.00 Vsak dan za vas. 18.25 Pesmi izpod »Zelenega Pohorja«. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Skupni program JRT — Studio Beograd. 22.15 Skupni program JRT — Studio Zagreb.

TOREK, 9. APRILA: 8.30 Zabavna glasba iz naših studiov. 9.45 Judovske in ameriške narodne pesmi poje Tora ben Tsvi. 10.15 Rimski virtuozji z deli starih italijanskih mojstrov. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Milan Rovani: Biološko zatiranje rastlinskih škodljivcev. 13.30 Pol ure romanske glasbe. 14.35 Na

STALNA RAZSTAVA POHISTVA

ZA DNEVNE SOBE IN TAPETNISKIH IZDELKOV LASTNE PROIZVODNJE JE UREJENA V NOVI SPREJEMNI PISARNI ZDRUŽENEGA PODJETJA

OPREMALES NOVO MESTO

NA PREŠERNOVEM TRGU ŠT. 10 POD KINOM KRKA

● TELEFON 21-293

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

INDUSTRIJE OBUTVE, Novo mesto

razpisuje sledeča delovna mesta:

1. vodje splošnega sektorja
2. saldokontista
3. administratorke - fakturistke

POGOJI: pod točko 1. dokončana višja šola in dveletna praksa ali ekonomska šola s petletno prakso; pod točko 2. dokončana ekonomska šola ali nepopolna srednja šola s triletno prakso; pod točko 3. dokončana administrativna šola z dveletno prakso ali dovršeno ekonomsko šolo.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

OBJAVE — RAZPISI —

Obvestilo o naknadnem cepitju psov

Naknadno cepitje psov za zadržanje bo po naslednjem razporedu:

8. aprila v Sentjerneju na občinskem mestu;
8. aprila v Zužemberku na občinskem mestu;
9. aprila v Novem mestu na sejmišču.

Opozorjamo vse lastnike psov, da bodo necepljeni psi lastniku odvzeti in pokončani, lastniki pa bod okazovani.

Občinska veterinarska inšpekcija

Obvestilo Zdravstvene postaje Straža-Toplice

Zdravstveni dom Novo mesto, ZP Straža-Toplice, obvešča prebivalstvo svojega področja, da posluje od 1. aprila 1963 ambulanta v Straži vsak ponedeljek, sredo in petek od 7. do 14. ure, ambulanta v Dol. Toplicah pa vsak torek, četrtek in soboto od 7. do 14. ure. Urnik posvetovalnic ostane isti. Prosimo paciente, da se razen v nujnih primerih ravnajo izključno po navedenem urniku.

Razpis za sprejem v poštno službo

Sprejemno delavce za poštno službo. Samsko stanovanje pri-skrbljeno. Plača po pravilniku o osebnih dohodkih. OSNOVNA ENO-TA POSTE LJUBLJANA 2.

Razpis Zdravstvenega doma Novo mesto

Zdravstveni dom Novo mesto sprejme v službo 3 vratarje-telefoniste. Pogoji: osemletna šola. Prednost imajo vojni in delovni invalidi.

Razpis za dimnikarja

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Sekciji za vzdrževanje proge Novo mesto razpisuje delovno mesto dimnikarja

za opravljanje dimnikarskih del v železniških poslovnih in obratnih zgradbah v območju sekcije. Pogoji: visokokvalificirani delavec z mojstrskim izpitom. Osebnl dohodeki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Reflektanti naj se osebno ogledajo v tajništvu sekcije v Novem mestu, Ljubljanska cesta 5. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Kmetje, pozor!

Kvalitetno moko vseh vrst lahko dobite v zameno za žito vsak delavnik od 6. do 14. ure. Plačilo za uslugo po želji stranke; merica ali v denarju. Franc Kovačič, mlinar, Novo mesto, Kandija.

RAZPIS LICITACIJE

Na licitaciji bomo prodali:

- MOTORNO KOLO »Tomas-Puch« 250 ccm
- PRIKOLICO

za terensko delo. Vozili sta v brezhibnem stanju. Licitacija bo 6. aprila 1963 ob 8. uri na dvorišču hotela Kandija v Novem mestu. Pri nakupu imajo prednost gospodarstevske in družbene organizacije.

Zavod za urejanje gozdov, Novo mesto

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Miloš Jakopeč, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za tuzemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani